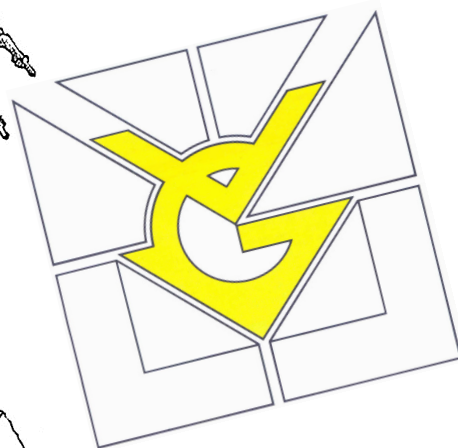
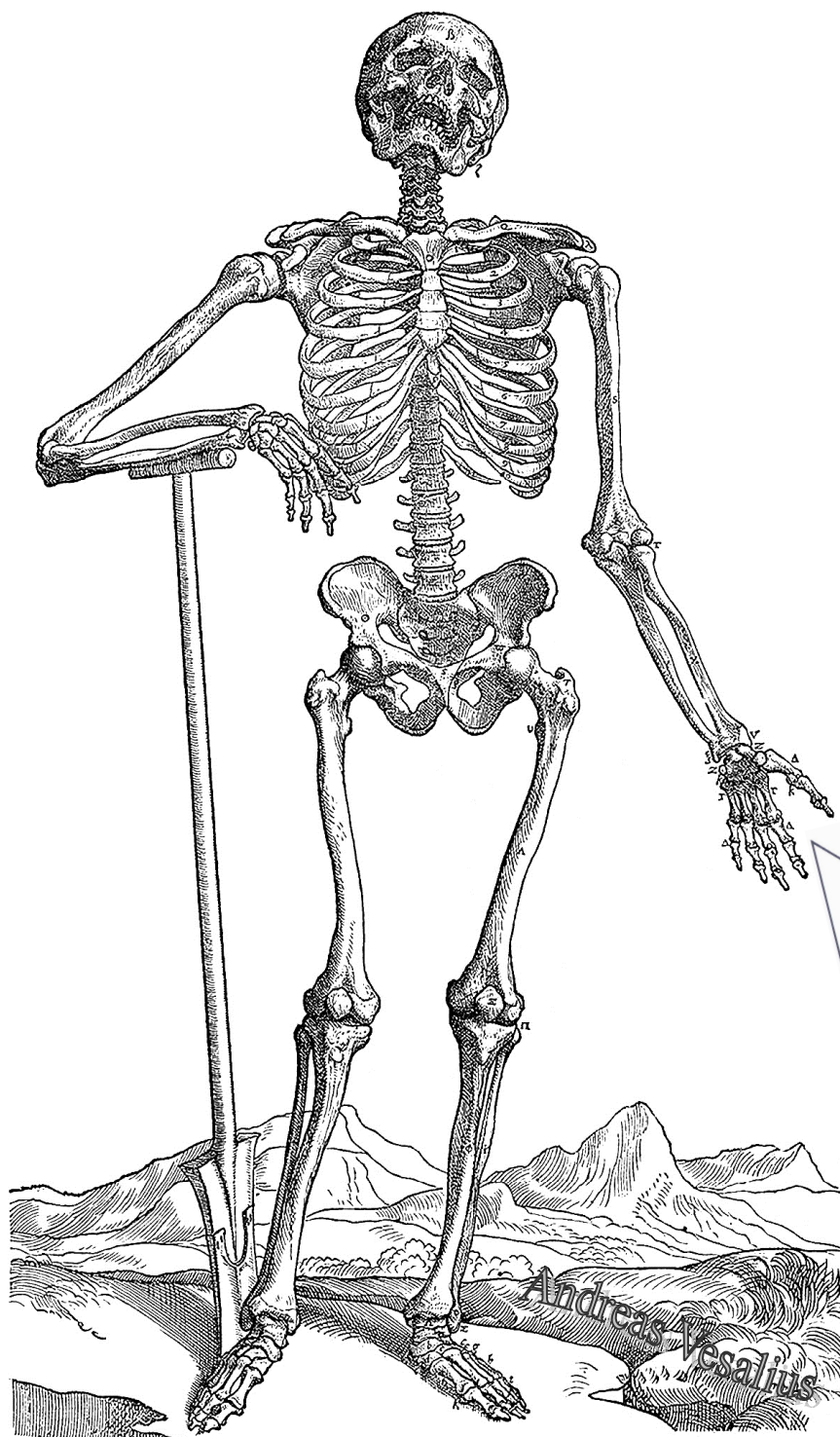

PERIODIEK

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN HET VLAAMS GENEESKUNDIGENVERBOND

Inhoud

VOORWOORD: J. Dockx	3
GESCHIEDENIS VAN DE GENEESKUNDE	4
▪ JOSEPH LISTER: R.J.A. Goris	4
BALANS: E. Ponette	7
FORUM	10
▪ PREVENTIE EN KANSARME GROEPEN: Y. Nuyens	10
▪ VOLK WORDT NATIE: H. Verbrugge	11
▪ ARMOEDE IN VLAANDEREN: J. Dockx	12
▪ LOF DER GEZONDHEID - VAN APOLOGIE TOT UTOPIE?: E. Ponette	13
KORTE BERICHTEN	14
VGv-MEDEDELINGEN	21
▪ WIL NOTEREN IN UW AGENDA	21
OVV-MEDEDELINGEN	22
▪ MEDEDELING van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen (OVV): 7 juli 2012	22
▪ PERSBERICHT van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen (OVV): 11 juli 2012	22
VGv-CULTUUR	23
▪ TENTOONSTELLINGEN: J. Dockx	23
▪ VGv BEZOEK RIJSEL, KASSEL EN ROUBAIX: B. Garmyn en F. Goes	25
▪ RIJSEL - GESCHIEDENIS EN BEZIENSWAARDIGHEDEN: B. Garmyn en F. Goes	26
▪ 'BARBAARSE SCHOONHEID' in CONCERTGEBOUW BRUGGE: L. Schaevebeke	27
▪ DE VLAAMSE OPERA: nieuw seizoen speelt naar GELOOF: L. Schaevebeke	27
▪ BOEKBESPREKINGEN	28
▪ UIT DE DISCOTHEEK: E. Baert-Van den Eynde	30
IN MEMORIAM	31
▪ IN MEMORIAM PROF. DR. GASTON VERDONK	31
▪ LAUDATIO PROF. DR. RAYMOND VAN DEN BERGH	31
BRIEFWISSELING	33
HOMO LUDENS	35
▪ KRUISWOORDRAADSEL	35
▪ HEKELLIED	35

VVMV-Berichten: pag.18-19.

RAAD VAN BESTUUR

Voorzitter: Dr. J. Dockx
Ondervoorzitter: Dr. R. Vermeulen*
Secretaris: Dr. B. Garmyn
Penningmeester: Dr. G. Debruyne
Cultuur: Dr. J. Dockx
Leden: Prof. Dr. A. Baert, Prof. Dr. D. Brutsaert, Dr. F. Goes, Dr. L. Ide, Dr. P. H. Jongbloet, Prof. Dr. E. Ponette*, Dr. D. Van de Voorde, Dr. L. Van Ermen, Dr. J. Van Meirhaeghe*, Dr. H. Verbrugge

* oud-voorzitter

RAAD VOOR ADVIES

Prof. Dr. R. Casteels, KU Leuven
Prof. Dr. L. Denis, directeur
Oncologisch Centrum Antwerpen
Prof. Dr. W. Dierick, UA
Prof. Dr. A. Dupont, decaan geneeskunde
en farmacie, VUB
Dr. C. Geens, voorzitter
Alumni geneeskunde KU Leuven
Prof. Dr. J. Peers, KU Leuven
Prof. Dr. P. Van Cauwenberge, rector UGent
Prof. Dr. Ph. Vandekerckhove, gedelegeerd
bestuurder Rode Kruis Vlaanderen
Dr. R. Verhaert, V.V.K.

Uitgave van het VGv

Redactieraad: Prof. Dr. A. Baert, Dr. J. Dockx, Dr. J. Gyselinck, Dr. P.H. Jongbloet, Dr. R. Lenaerts, Prof. Dr. E. Ponette, Dr. J. Van Meirhaeghe

Verantwoordelijke uitgever:

Dr. J. Van Meirhaeghe,
Koolkerkesteenweg 76, 8340 Oostkerke
Hoofdredacteur: Prof. Dr. E. Ponette,
Schoonzichtlaan 40, 3020 Winksele-Herent
en Dr. P.H. Jongbloet

De gepubliceerde bijdragen verschijnen onder de verantwoordelijkheid van de auteurs

Drukkerij Jules De Winter,
Kleine Markt 13, 2000 Antwerpen,
Tel. 03/232.20.22, Fax. 03/225.15.84

NOTEER NU REEDS IN UW AGENDA!

1. zaterdag 22 september 2012:

BEZOEK AAN RIJSEL,

met uitbreiding - voor hen die het wenselijk is -
naar *zondag 23 september*:
bezoek aan Kassel en Roubaix

(zie p. 25-26)

2. zaterdag 13 oktober 2012:

symposium over de contingentering
in het Paleis der Academiën
te Brussel

(zie p. 21)

UITGAVEN VGv

Autokenteken

- Decalco € 2.00,- + € 0.61,- Port
 - Aluminium € 3.00,- + € 0.61,- Port
- Fiscaal dagboek € 25.00,- + € 1.83,- Port

Lidgeld V.G.V.

Gewoon lid	€ 55.00
Tot 5 jaar na diploma	€ 25.00
Arts zonder praktijk	€ 25.00
Steunend lid	€ 75.00
Artsenkoppel	€ 60.00
Artsenkoppel (tot 5 jaar na diploma of zonder praktijk)	€ 30.00
Abonnement "Periodiek" voor niet leden	€ 20.00

KBC IBAN nr.: BE22 4073 0622 5147

Secretariaat V.G.V.: Ergo de Waellaan 3 - bus 14
2100 Deurne - Antwerpen - Tel: 03/322.28.50 - Fax: 03/322.45.14

e-post: info@vgv.be - webstek: www.vgv.be

Het secretariaat is open van maandag tot donderdag (9u-14u).

VOORWOORD

Het is vandaag Mart de zeiker, beter bekend als Saint Médard, grand pissard en patroonheilige van de paraplumakers. Het heeft dus geregend en bij het ter perse gaan van deze Periodiek zal het nog regenen. Het is komkommertijd in de media: er zijn weinig moorden, politiek gebeurt er niets en de rente is het onderwerp van gesprek. Waarom dan geen reeks opstarten over de kwaliteit van de hospitalen: het “ziekenhuisrapport” in 5 afleveringen verschenen in De Standaard. Het gaat over de inspectieverslagen van alle 56 Vlaamse ziekenhuizen door de Zorginspectie en volgens de wet Openbaarheid van Bestuur heeft elke burger het recht op deze informatie.

We beginnen met “Alarm op de spoed” met onderbemanning, lange wachttijden, gebrek aan privacy, geweld, enkele vuile kompressen, behandeling in de gang enz. Geen vermelding over het oneigenlijk gebruik van de spoed door de financiële laagdrempeligheid waarbij meer dan de helft terecht kan op de HA-wachtposten, over de kafkaïaanse financiering die dé oorzaak is van de onderbemanning, mede in de hand gewerkt door de afschaffing van het Brevet Acute Geneeskunde. Dankbaar is de aflevering “Hygiëne” met als aftiteling: elk jaar 100.000 slachtoffers van ziekenhuisbacterie met ruim 2.600 overlijdens. Een ziekenhuis dat zijn uiterste best doet om MRSA-patiënten op te sporen haalt slechtere cijfers dan een laks ziekenhuis dat niet zoekt naar MRSA. Idem dito voor het ziekenhuis dat hoge eisen stelt aan handhygiëne en eveneens slechter scoort. Het ouderlijk instinct wordt beroerd door de “Zorg voor kinderen” waarbij de meerderheid van de ziekenhuizen de rechten van de ouders negeert en bijgevolg niet kindvriendelijk is. Verder gaat het over de “Ziekenhuisfactuur”, een dure verrassing met als oneliner “Eten is belangrijker dan operatie” om dan de reeks af te sluiten over “Concurrentie” waarbij ziekenhuizen zelf hun score online zetten. Met deze hitlijst van beste ziekenhuizen verlaagt De Standaard zich tot het niveau van Test Aankoop die al op voorhand een “Reputatie-index van ziekenhuizen” heeft gemaakt door bevraging van artsen. UZ Leuven Gasthuisberg heeft veruit de beste reputatie. Reden: 460 artsen, 9.000 medewerkers, 64.000 opnamen, 650.000 consultaties en 60.000 operaties. Allen daarheen. Natuurlijk wordt een universitair hospitaal aanbevolen voor ernstige en complexe pathologie. Ook wordt er geen onderscheid gemaakt tussen openbare ziekenhuizen die laagdrempeliger zijn dan private ziekenhuizen en dus niet met elkaar te vergelijken zijn. De teneur van deze reeks is buitengewoon negatief, sensatiebelust en draagt niet bij tot transpa-

rantie. Weerspiegelt dit rapport dan onze uitstekende gezondheidszorg die door haar grote faam zelfs exportgericht is? Of dat Vlaanderen als regio een zeer hoge levensverwachting creëert in Europa? Of dat het beroep van arts nog altijd het grootste vertrouwen geniet bij de bevolking? De krant had beter, door gebrek aan medische expertise, deze reeks toevertrouwd aan een team artsen gespecialiseerd in deze vijf deeldomeinen om zo een evenwichtiger oordeel te formuleren.

Sta me toe enkele stellingen van Dr. Louis Ide samen te vatten:

1. Er bestaan geen goede of slechte ziekenhuizen omdat een ziekenhuis een conglomeraat is van goede en minder goede diensten.
2. De auditverslagen van de Zorginspectie gaan alleen over de pijnpunten waaraan moet gewerkt worden. Sterke punten worden niet vermeld omdat er niets kan aan verbeterd worden. Hierdoor ontstaat een valse vorm van transparantie.
3. In plaats van deze auditrapporten te publiceren had De Standaard beter samengewerkt met de administratie om de evolutie van de kwaliteit per ziekenhuis na te gaan bij de opvolging van deze rapporten.

In een lang betoog stelt mevr. Weeghmans, Directeur Vlaams Patiëntenplatform, allerlei voorstellen voorop om deze transparantie te verhogen. Haar buitensporige eisen gaan zelfs tot het vrijgeven van de gevolgde bijscholing. Nergens is er echter sprake van de verwijzende arts die het best vertrouwd is met de kwaliteit van zijn “buurthospitaal”.

Er mag dan ook een “krantenrapport” komen om de accuraatheid van reportages (herkomst van bronnen, onpartijdigheid enz.) door onafhankelijke journalisten te laten doorlichten. Zoals ik reeds zei, het is Saint Médard én duidelijk komkommertijd in de media met Periodiek als grote uitzondering.

Jan Dockx

GESCHIEDENIS VAN DE GENEESKUNDE

EM. PROF. DR. R.J.A. GORIS

- Studeerde geneeskunde te Leuven (1963). Specialiseerde in de Heelkunde in Rotterdam.
- Emeritus hoogleraar Heelkunde en gewezen afdelingshoofd Heelkunde UMC St Radboud, Nijmegen.
- Oprichtend voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Traumatologie.
- Gewezen voorzitter van de 'European Surgical Infection Society' en van de 'European Shock Society'.
- Erelid van de 'International Society of Surgery', de 'European Shock Society', de 'European Society for Trauma and Emergency Surgery'

JOSEPH LISTER

Naast het werk van Semmelweis¹ betreffende oorzaak en vóórkomen van kraambedkoorts, heeft Joseph Lister een belangrijke rol gespeeld bij het verbeteren van de hygiëne in ziekenhuizen. Zijn naam is onverbreekbaar verbonden met de introductie van carbolzuur ter preventie van wondinfectie en gangreen. Hij heeft tevens grote verdiensten met zijn, naar mijn mening ondergewaardeerd, fundamenteel onderzoek inzake ontstekingsprocessen, fermentatie, aard en oorzaak van wondinfecties. Dit onderzoek lag aan de basis van het begrip 'antiseptis' en het onelegante gebruik van carbolzuur.

Joseph Lister (1827-1912, zie Fig 1) werd geboren in Upton House (Essex) als zoon van Joseph Jackson Lister, een succesvol wijnhandelaar. Hij werd opgevoed in de Quakertraditie en erfde zijn wetenschappelijke belangstelling van zijn vader. Deze was extreem bijziend en kon nauwelijks de kleur van wijn beoordelen door zijn sterke brilglazen en chromatische deformatie. Al zoekend vond hij een methode om glas dermate te slijpen, dat deze deformatie niet meer optrad. Deze vondst vond snel toepassing in de Londense firma Beck bij de constructie van microscopen. Ook Rokitansky, de Weense patholoog, had grote belangstelling hiervoor en in 1842 bezocht hij vader Lister, waardoor hij in staat was om (in)gekleurde preparaten te beoordelen. Bij zijn fundamenteel onderzoek zal zoon Joseph later ook gebruik maken van deze nieuwe microscoop. Als Quaker behoorden de Listers niet tot de *Church of England*, en daarom werd hij niet toegelaten tot de Colleges van Oxford en Cambridge. In 1844, 17 jaar oud, ging hij studeren aan het 'University College', Londen. Daar kwam hij onder invloed van de oftalmoloog Thomas Warton Jones, de fysioloog William Sharpey en de chemicus Thomas Graham.

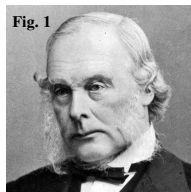

Fig. 1

In deze periode (1844-1860, Londen, Edinburgh) vond het eerste deel plaats van zijn wetenschappelijk werk, m.n. de pigmentverschuiving in de zwemvlieshuid bij kikkers en de mobiliteit van cilia op de tong. Hij toonde aan dat deze functies werden stilgelegd door ontstekingsprikkels en een variëteit hiervan leidde tot een welbepaalde sequentie van lokale verschijnselen: eerst kortdurende vasoconstrictie, dan vasodilatatie, vertraging van de bloedstroom, beschadiging van de intima, lokale stolling, en tenslotte extravasatie van vocht. Deze vasoactiviteit was mogelijk doordat de arteriolen omringd zijn door een soort van spiercellen, zoals hij bij eerder onderzoek had aangetroffen in de iris, waardoor deze kon verwijden en vernauwen. De oorzaak van deze lokale stolling berustte volgens hem op het verlies aan vitaliteit van de intimacellen op die plek: de

stolling trad niet op wanneer bloed in contact was met intacte intima, zelfs in afwezigheid van bloed-flow. Vasoactiviteit werd gestuurd door het zenuwstelsel, zelfs na denervatie. Zo kwam hij tot het inzicht dat de vitaliteit van individuele cellen van fundamenteel belang was voor het welzijn van weefsel, organen, en het gehele organisme. Herstel van beschadigd weefsel bleek dus door een lokaal ontstekingsproces mogelijk, mits in gematigde vorm, waarbij de cellen niet afsterven maar aan vitaliteit herwinnen. Deze bevindingen presenteerde hij in een lezing aan de *Royal Academy of Medicine*, Londen (1857). Voor zijn onderzoek over ontstekingsprocessen ontving hij twee gouden medailles en in 1860 werd hij *Fellow of the Royal Medical and Chirurgical Society*.

In 1852 werd hij chirurg in het 'University College Hospital', waar hij de leiding kreeg over een afdeling met veel patiënten met gangreen, een ziekte die zijn interesse wekte. In 1853 ging hij naar Edinburgh om bij de befaamde chirurg Syme ervaring op te doen. Op dat ogenblik was dit een interessante plaats met boeiende persoonlijkheden: Simpson, een fulminerende hoogleraar verloskunde, gaf er algemene anesthesie met chloroform. Verder ook Syme, die als 16 jarige een methode had gevonden om kleding waterdicht te maken, gepatenteerd door de firma MacIntoch. De uitzonderlijke opmerkingsgave van hoogleraar Joseph Bell was voor de student geneeskunde Conan Doyle inspiratiebron om de figuur te bedenken van Sherlock Holmes. Listers stage van enkele maanden werd echter een verblijf van jaren. Hij trouwde er in 1856 met Agnes, de oudste dochter van Syme. Zij zal hem bij zijn professioneel en wetenschappelijk werk bijstaan en zijn gebrek aan stiptheid afleren, gevolg van zijn toewijding voor alles waarin hij actief betrokken was. Zoals zijn vrouw Agnes, werd hij lid van de *Episcopal Church of Scotland*. Het gelukkige huwelijk – "een levenslange huwelijksreis" - bleef kinderloos.

In 1860 kreeg Lister een zuivere onderwijsopdracht als hoogleraar in 'Clinical Surgery' aan de Universiteit van Glasgow. De *Royal Infirmary* behoorde er niet tot de Universiteit en hij moest twee jaar wachten alvorens hij patiënten kon behandelen. Bij zijn aankomst trof hij er de meest ellendige condities aan. De chirurgische afdeling was gebouwd op de begraafplaats van de slachtoffers van een choleraepidemie van 1849. Het ziekenhuismanagement had er meer oog voor de aanschaf van zeep en schoonmaakmiddelen dan voor hygiëne. Lister had van Syme in Edinburgh het belang leren kennen van een reine ziekenhuisatmosfeer. Daarom had hij strijd te voeren met het oog op verhoging van het zeeprantsoen, verschoning van beddenlakens vaker dan eens per jaar, schoonverbandmateriaal, enz...En met resultaat! Een bezoekend arts

uit Dublin, diep onder de indruk van Listers afdeling (1869), beschreef hoe goed de patiënten en hun wonden er uitzagen, hoe fris en gezond de atmosfeer er was, hoe

kwalyke geurtjes ontbraken en hoe de ramen open stonden, naar de doctrine van Florence Nightingale (1820-1910). Na

voorspraak werd hij in 1861 Surgeon to the Royal Infirmary (Fig 2). Hier begon het tweede luik van zijn wetenschappelijke arbeid: oorzaak, preventie en behandeling van wondinfecties. Als model koos hij de behandeling van open fracturen, veelal gevolgd door wondinfectie, gangreen, sepsis en overlijden. Amputatie was toen nog vaak de minst onveilige behandeling!

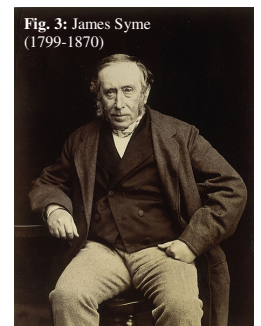
Pasteur (1822-1895) had in 1856 aangetoond dat fermentatie een niet louter chemische reactie was, maar veroorzaakt door micro-organismen. Benoemd in Rijsel en gevraagd door een lokaal bedrijf, dat uit bieten alcohol produceerde, waarom de fermentatie in sommige vaten fout liep, had hij ontdekt dat micro-organismen er de oorzaak van waren. Lactobacillen veroorzaakten de verzuring van melk en wijn en verhitting ('Pasteurisatie') voorkwam dit. Micro-organismen veroorzaakten fermentatie. Zij ontstonden niet spontaan, maar waren vooraf aanwezig in de omgeving. Als zoon van een wijnhandelaar kende Lister het fenomeen van zuur worden van de wijn. In 1865 las hij Pasteurs werken en hij realiseerde zich dat, indien fermentatie en ontbinding van allerlei substanties door micro-organismen wordt veroorzaakt, dit ook het geval moest zijn voor de putrefactie en ontbinding van wonden. En dat, als micro-organismen niet spontaan in de wond kunnen ontstaan, het ook mogelijk moest zijn dit te voorkomen. Daarom zocht hij een middel om dit te realiseren. Het bestaan van bacteriën was Lister nog onbekend, maar bij de behandeling van open fracturen waren velen hem reeds voorafgegaan met lokaal gebruik van middelen met een antiseptische werking. Zo gebruikte Larrey styrax (een extract van styraxbomen), en de broeders Crowther (Yorkshire) drenkten verband in teer uit beukenhout, zonder mortaliteit! Omstreeks 1840 gebruikte Bennion (Oswestry) met succes verband gedrenkt in benzoëttinctuur. Dit waren opzienbarende resultaten in een tijd dat de mortaliteit bij patiënten met een open fractuur varieerde van 40 tot 100%. Deze methoden kregen weinig bekendheid, laat staan aanhangers, en waren Lister onbekend. In zijn artikel in Lancet² schrijft hij: "In the course of the year 1864 I was much struck with account of the remarkable effects produced by carbolic acid (hydroxyl-benzene) upon the sewage of the town of Carlisle, the admixture of a very small proportion not only preventing all odour from the lands irrigated by the refuse material, but, destroying the entozoon which usually infest cattle fed upon such pastures". Overigens, de apotheker Lemaire (Parijs) had reeds in 1860 een 5% carbolzuuroplossing als wondantisepticum aanbevolen. In 1863 had hij aangetoond dat microorganismen de verwekkers waren van allerlei ziekten en wondinfecties en dat ze werden gedood door 5% carbolzuur.

In maart 1865 behandelde Lister voor het eerst een open fractuur met een verband gedrenkt in onverdund carbolzuur, overigens een onzuiver product dat slecht oplost in water. Op de wond vormde zich een droge korst zonder

pusvorming, maar de omgevende huid was licht verbrand. De volgende weken behandelde hij de wond met verband gedrenkt in verdund carbolzuur. De patiënt herstelde wonderwel. In 1867 publiceerde hij deze resultaten in *The Lancet*², en hij besloot: "The most far-reaching result of my researches is simple enough. It is that putrefaction is determined by living ferments". Omstreeks die tijd kreeg hij ook de beschikking over zuiver carbolzuur, dat - goed opgelost in 20 delen water - beter geschikt was voor lokale ontsmetting van wonden. Hij toonde aan dat deze oplossing een grote affiniteit had voor de epidermis, en dus uitstekend geschikt was voor preoperatieve ontsmetting van handen, huid, instrumentarium en verbandmiddelen. Overigens waste Lister zijn handen niet met borstel en zeep, omdat naar zijn mening, dit wondjes veroorzaakte in de hand van de chirurg, een bron voor wondinfectie. Hij desinfecteerde zijn handen met carbolzuur, waardoor zijn handen er altijd ruw uitzagen en hij was er zich goed van bewust dat antiseptica in de wond op levende cellen een nadelig effect hadden. Zo gebruikte hij carbolzuur om varices te scleroseren. In 1908 schreef hij "In treating surgical cases antiseptically, I always endeavoured to avoid the direct contact of the antiseptic substance upon the tissues, so far as was consistent in the existing state of knowledge with attaining the essential object of preventing the development of injurious microbes in the part concerned"³. Ook kende hij het gebruik van sterilisatie en hij bouwde zelf een sterilisator voor zijn bacteriologisch onderzoek. Daardoor was hij de eerste om een reïncultuur van *Bacterium lactis* te kweken en jarenlang in stand te houden! Hij beseftte dat verhitting van levend weefsel niet de oplossing was en bleef bij carbolzuur. Nu er een oplossing was voor open fracturen met een torenhoog infectierisico, dat toepasbaar was bij alle wonden en abscessen, richtte hij zijn aandacht op het veiliger maken van de atmosfeer in de operatieomgeving. Een opmerking van een van zijn verbandmeesters inspireerde hem om die ook met carbolzuur-spray te ontsmetten, met goed resultaat: het percentage wondinfecties daalde (zie tabel). De methoden van Lister vonden echter sporadisch aanhang!

Jaar	Aantal patiënten	genezen	overleden	mortaliteit
1864 tot 1866 Voor antisepsis	35	19	16	45.7%
1867 tot 1870 Na antisepsis	40	34	6	15.0%

In 1869, terug in Edinburgh, werd hij Professor of Clinical Surgery, waar hij zijn schoonvader Syme (Fig. 3) opvolgde. Hij introduceerde er zijn methode van antisepsis, maar ontmoette wederom veel weerstand. Zijn collegae vonden de methode te ingewikkeld en de kosten van wondbehandeling te hoog. De verloskundige Simpson was op veel fronten opnieuw zijn opponent. In grote en kleine ziekenhuizen en daarbuiten had Simpson de mortaliteit onderzocht na ruim 4.000 amputaties en concludeerde dat wondinfectie en gangreen zich tot een bijzonder gevaarlijke ziekte hadden ontwikkeld, juist en

vooral in grote ziekenhuizen. Met een persoonlijke aanval op de nog onbewezen methoden van Lister, publiceerde hij zijn gegevens in *The Lancet* (1867). Listers antwoord in een ingezonden brief was kort en gevat: de publicatie van zijn resultaten was gepland en daarna zouden de lezers van *The Lancet* zelf kunnen uitmaken waar het gelijik lag.

Een ander probleem dat Lister aanpakt was het gebruik van niet resorbeerbaar materiaal voor het afbinden van grote bloedvaten. De uiteinden ervan liet men door de wond naar buiten hangen, zodat enige drainage van pus mogelijk was, maar dit leidde tot fistelvorming. Experimenteerend met zijdedraad, gedrenkt in verdund carbolzuur, vond hij tot zijn verbazing dat die draad niet geresorbeerd werd. Daarom richtte hij zich op catgut, verkregen uit schapendarm, gedrenkt in carbolzuurolie. Bij een kalf bond hij er een arteria carotis mee af. Na een maand werd het kalf geslacht en het catgut was volledig vervangen door levend weefsel (1880).

Uiteindelijk werd Listers methode van antisepsis wel degelijk door vooraanstaande chirurgen in Frankrijk, Italië, Duitsland overgenomen, vooral in Denemarken. Er bleef wel tegenstand, zoals blijkt uit het artikel '*Fort mit dem Spray*' van von Brunn⁴. Ook in Londen veranderde niets, tot Lister er, na een fel omstreden benoemingsprocedure, in 1877 als opvolger van Ferguson werd benoemd tot Professor of Clinical Surgery, en chirurg aan het *King's College*, Londen. Ook hier was de ontvangst niet hartelijk: de studenten toonden geen interesse, de verpleging was vijandig, en de collegae waren kritisch. De sfeer veranderde eerst toen hij in hetzelfde jaar de 40-jarige Francis Smith opereerde van een gesloten patellafractuur met wellicht de eerste succesvolle cerclage. Hij leende hiervoor de boor van de ziekenhuistimmerman, in een tijd dat openen van een gesloten fractuur haast als een misdaad werd beschouwd! Hij kreeg het aan de stok met de 'matron' van *King's*, omdat hij op zaal wilde opereren, terwijl er een operatiekamer aanwezig was. Hij argumenteerde dat hij anders niet kon bewijzen hoe veilig zijn methode was. De operatieve mortaliteit bracht hij terug van 20% tot omstreeks 5%. In 1887 stopte hij met het gebruik van de spray, overtuigd te zijn geraakt dat de spray niet vermocht, wat hij ervan had verwacht. Tot zijn dood bleef hij de handen wassen met 5% carbolzuur, voor hem de regel. Andere bijdragen aan het chirurgisch instrumentarium waren o.a., chroomcatgut, de Lister-verbandschaar, een aortacompressor voor gebruik bij een geruptureerd aneurysma.

In 1893 beëindigde hij zijn klinisch werk en in 1897 werd hij in de adelstand verheven. In 1907 werd een uitgebreide viering georganiseerd ter gelegenheid van zijn 80ste verjaardag, waarop de, eens zo krachtdadige man, verscheen als een uitgebluste bejaarde. De dood van zijn geliefde vrouw Agnes in 1893 was hij nooit meer te boven gekomen. Hij overleed op 10 februari 1912 in Walton (Kent). De uitvaartplechtigheid vond plaats in Westminster Abbey, en de begrafenis in het *West Hampstead Cemetery*. In het tijdschrift van de Royal College of Surgeons verscheen de volgende tekst: "*His gentle nature, imperturba-*

ble temper, resolute will, indifference to ridicule, and tolerance of hostile criticism, combined to make him one of the noblest man." Een perfecte karakterbeschrijving.

Lister en Semmelweis

Onopgelost blijft de vraag wanneer Lister voor het eerst over het werk van Semmelweis vernam? De informatiestromen lagen toch redelijk dicht bij elkaar. Reeds in 1848 schreef Arneth over het werk van Semmelweis aan de hoger vernoemde verloskundige Simpson, ook geïnteresseerd in het probleem van kraambedkoorts. Toen Lister in Londen studeerde, verdedigde Routh in 1849 zijn thesis over Semmelweis' werk. Arneth bezocht in 1851 Edinburgh, waar hij een lezing gaf voor de *Medical-Surgical Society*. Vermoedelijk sprak Simpson hierover niet met Syme, gezien zijn vele controversen met hem. Gedurende zijn huwelijksreis in 1856, verbleven de Listers twee weken in Wenen, waarbij Rokitsky voor hen een uitgebreid diner organiseerde. Er zou toen niet over het werk van Semmelweis zijn gesproken, de Hongaarse revolutionair, die in 1847 plots Wenen had verlaten. Op dat ogenblik was hij kandidaat voor de opvolging van de net overleden Klein, en door Rokitsky voorgedragen. In 1883 werd ter ere van Lister een groot evenement georganiseerd in Pest; ook daar zou er niet over Semmelweis zijn gesproken. Door een brief van Tivadar Duka, een Slowaakse legerarts, zou Lister pas omstreeks 1898 over het werk van Semmelweis hebben vernomen. Vanaf dat moment beschouwde Lister hem als zijn voorganger. In een brief aan Chiene (1898) schreef hij: "*The very remarkable experience of Semmelweis, which produced so strangely little impression on his contemporaries ...*"⁵.

Conclusie.

Met zijn fundamenteel onderzoek naar ontstekingsprocessen legde Lister de basis voor preventie van wondinfectie. Het onzalige carbolzuur, dat hij gebruikte, was niet het perfecte middel voor antisepsis op huid, instrumentarium, verbandmiddel en lucht. Hij kende wel de techniek van sterilisatie met hitte, nodig voor zijn bacteriologisch onderzoek, maar hij wist ook dat deze methode ongeschikt was voor levend weefsel. Zijn bijdrage voor het veiliger maken van chirurgische ingrepen was van grote betekenis.

Referenties

1. R.J.A. Goris. Semmelweis. April-Juni 2011, *Periodiek*, vol 66: pp. 4-6.
2. J. Lister. On a new method of treating compound fractures, abscesses, etc. *Lancet* 1867: pp 326-357.
3. J. Lister. On some points in the history of antiseptic surgery. *Lancet* 1908, vol. i: p. 1815.
4. von Brunn. *Fort mit dem spray*. *Berliner Klinische Wochenschrift*. 1880.17: pp. 42-44.
5. R.J. Godlee. *Lord Lister*. Macmillan & Co Ltd, London 1917.

Verdere lectuur

Rhoda Truax. *Joseph Lister, Father of Modern Surgery*, Bobbs Merrill, Indianapolis & New York, 1944.
R.B. Fisher. *Joseph Lister 1827-1912*. MacDonald & Jane's, London 1977.

Dankwoord

I am indebted to the invaluable help of Miss Gillian Pentecow (1988), librarian at King's College Hospital Library, and Miss Susan Isaac (2012), Information Services and Systems at King's College London, Denmark Hill.

Toch moet erkend worden dat het populisme een basisingrediënt van democratie is, want je moet op een of andere manier toch proberen te vatten wat het volk wil. (...) Het populisme vormt dus een deels begrijpelijke en misschien zelfs rechtmatige kritiek op het feit dat in de manier waarop onze politiek functioneert, het volk eigenlijk een almaar meer verwaarloosde plaats krijgt.

De staatshervorming

Het eerste pakket van 16 wetsvoorstellen, dat deel uitmaakt van de zesde staatshervorming, rolde vanaf 4 juni 2012 als een pletwals door Kamer en Senaat, werd er goedgekeurd op 12 en 13 juli en door de koning ondertekend op 19 juli.

Die wetten hebben te maken met de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde (BHV), de benoeming van de burgemeesters in de zes faciliteitengemeenten rond Brussel en de bevoegdheden van de Raad van State ter zake, met de financiering van Brussel en de oprichting van de “hoofdstedelijke gemeenschap” en met de politieke vernieuwing, onder meer de afschaffing van de dubbele kandidatuur. Verder gaat het over het stemrecht van Belgen in het buitenland, de splitsing van het gerechtelijk arrondissement BHV (in feite het gerechtelijk arrondissement Brussel) en het taalgebruik in rechtszaken te Brussel (mju en bbr, DS 06.06.12).

Hieronder volgt enige commentaar op enkele belangrijke elementen uit deze reeks.

1. **Het kiesarrondissement BHV** wordt weliswaar gesplitst voor 29 van de 35 gemeenten van Halle-Vilvoorde (HV) – dat is goed – doch niet voor de 6 faciliteitengemeenten: daar kan verder gestemd worden op kandidaten uit Brussel (en Vlaams-Brabant) zoals voorheen. Met dien verstande dat de nieuwe kieskring Vlaams-Brabant nu de 35 gemeenten van HV omvat samen met die van de vroegere kieskring Leuven; naast die nieuwe kieskring komt er eveneens de nieuwe kieskring Brussel-Hoofdstad (wwi, DS 14.07.12).

Het eerste gevolg van de goedgekeurde wetteksten is dat de verfransing in “de zes” onverminderd verder gaat.

Een tweede gevolg is dat “de zes” bovendien ondergebracht worden in een nieuw kieskanton met Sint-Genesius-Rode als hoofdplaats: zo worden die zes geïsoleerd van de andere 29 gemeenten van HV en rijper gemaakt voor aanhechting bij Brussel en voor de realisatie van een “corridor” tussen Brussel en Wallonië.

Een derde gevolg is dat de Vlamingen in Brussel nog moeilijk een rechtstreekse verkozenen zullen kunnen halen in de Kamer, omdat de stemmen in Brussel en HV niet meer samengeteld worden (Marc Hooghe, DS 23.06.12; WVDV, DT 13.07.12). Dat had kunnen voorkomen worden indien de Vlaamse politici het voorstel van een apparentering tussen de Vlaams-Brusselse lijsten en die in Vlaams-Brabant evenals de apparentering tussen de Frans-Brusselse lijsten en die in Waals-Brabant hadden doorgedrukt. Een mogelijk alternatief zou een pooling zijn van de Vlaamse stemmen in Brussel (Belga, 19.06.12), doch volgens Bart Laeremans werd dit verboden (Het Verbond, jan. 2012). Een ander alternatief is de vorming van een Vlaamse eenheidslijst in Brussel, doch Open VLD en Groen zouden dwarsliggen (Wim Van de Velden, DT 12.06.12).

Een vierde gevolg is dat dit alles nu vergrendeld wordt in een bijzondere wet.

2. Het **gerechtelijk arrondissement BHV** (eigenlijk gerechtelijk arrondissement Brussel) wordt enkel gesplitst voor het parket: een tweetalig voor Brussel en een Nederlandstalig voor HV. Dat is goed. Doch om de Franstaligen in HV speciaal tegemoet te komen, worden er Franstalige magistraten uit het parket van Brussel gedetacheerd naar het parket van HV: dat is een blaam voor de tweetalige parket-

magistraten van HV, die dus geacht worden de belangen van de daar wonende Franstaligen niet te zullen behartigen. Acht U zoiets mogelijk voor de Vlamingen in Waals-Brabant?

De rechtbanken worden niet gesplitst doch ontdubbeld in Franstalige en Nederlandstalige rechtbanken, die beide voor heel BHV bevoegd blijven: dus geen afzonderlijke rechtbanken voor HV.

Bovendien daalt in de Nederlandstalige rechtbanken het aantal rechters van 33 % naar 20 % van het totaal, zodat een achterstand dreigt voor de Nederlandstalige dossiers in Brussel en HV.

En de mogelijkheid voor de Franstaligen in HV om rechtspraak in het Frans te bekomen blijft niet alleen bestaan, doch wordt nog versoepeld en zo gaat de verfransing van HV verder.

Tenslotte wordt dat alles vergrendeld in een bijzondere wet.

3. Er wordt een nieuwe administratieve entiteit opgericht: de **Brusselse “hoofdstedelijke gemeenschap”**, waarvan onder meer alle gemeenten van de oude provincie Brabant van rechtswege lid zijn. Dit is het Trojaans paard dat de Franstaligen binnenbrengen om gans Vlaams-Brabant vanuit Brussel verder te verfransen: zo zal de Brusselse olievlek verder uitbreiden.

Ook dat wordt vergrendeld in een bijzondere wet.

Blijft de vraag waarom CD&V, die nochtans heel wat flaminganten telt, met die Vlaamse toegevingen in de regering Di Rupo stapte. Mark Grammens verdedigt de hypothese dat de CD&V-top onder druk werd gezet om die stap te zetten door het ACW/ACV, dat zo op een gunstige afwikkeling van de zaak Dexia/Arco hoopte (Journaal, 05 en 19.04.12). Ook verbaast het dat Servais Verherstraeten op 11 juli in *Gazet van Antwerpen* adverteerde met de tekst “Morgen is BHV wettelijk gesplitst. Proper gesplitst. (...) We voeren hiermee het Vlaamse regeerakkoord uit, en de vijf Vlaamse resoluties uit 1999”.

Eveneens in de marge van de staatshervorming moet vermeld worden dat niet alleen het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen (OVV) (zie p. 22), doch ook de Gravensteengroep actie voerde tegen de voor Vlaanderen schadelijke elementen in het Di Rupo-akkoord (zie: www.gravensteengroep.be).

In het aprilnummer 2012 van *Periodiek* op p. 6 werd uitvoerig uitgelegd waarom meerdere Vlaamse journalisten en grondwetspecialisten, zoals de professoren Robert Senelle en Hendrik Vuye, de wijze waarop Art. 195 van de grondwet gebruikt werd om de huidige staatshervorming door te voeren, als onzindelijk beoordeelden. Daarop diende N-VA een klacht in bij de Raad van Europa, doch de commissie van Venetië zag er geen graten in (lob, DT 16.06.12). Besluit: aan de Belgische grondwet kan altijd wel een mouw gepast worden.

De federale regering

Er zijn een aantal **opstekers** voor de federale regering.

Vooreerst de *economische groei*.

Uit de herziene cijfers voor de laatste twee kwartalen van 2011 bleek dat België toen toch geen recessie doormaakte: de negatieve economische groei betrof toen enkel het vierde kwartaal en niet, zoals voorspeld, het derde kwartaal. Om

over een recessie te kunnen spreken is namelijk een negatieve groei in twee opeenvolgende kwartalen nodig.

En in het eerste kwartaal van 2012 groeide de Belgische economie met 0,3 % tegenover het vierde kwartaal van 2011 (Jasper Vekeman, en Wouter Vervenne, DT 03.05.12).

Verder trok de Nationale Bank de groeiprognoze van de Belgische economie in 2012 op tot 0,6 % (Wouter Vervenne, DT 12.06.12).

Een andere opsteker voor de regering Di Rupo was een studie van de Franse bank Naxis, die België catalogeerde in de kopgroep van de sterkste vijf in een vergelijking van dertien eurolanden op basis van elf criteria: vooral de uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling, de scholing van de beroepsbevolking, de handelsbalans, de lopende rekening, het buitenlandse vermogen en de loonkosten (Wouter Vervenne, 09.06.12).

Als gevolg van de economische groei was het dan ook voorspelbaar dat de *begrotingscontrole van 17 juli* vlot zou verlopen: er werd zonder veel moeite 111 miljoen euro gevonden zodat het begrotingstekort tot 2,8 % van het bruto binnenlands product (bbp) beperkt blijft, wat met de doelstelling voor 2012 overeenkomt. In dezelfde adem werd tegelijkertijd een beperkt *economisch relanceplan* zonder veel kosten aangenomen (Wim Van de Velden, DT 18 en 19.07.12).

Tenslotte zijn er discrete tekens dat, nadat de vorige federale regeringen het *immigratieprobleem* gedurende jaren voor zich uit geschoven hadden, de huidige nu een schuchter begin maakt met de analyse en de aanpak van dit steeds groeiend probleem.

Er zijn echter belangrijke *pijnpunten*.

De Nationale Bank voorspelt dat, indien België in 2013 de met Europa afgesproken *begrotingsdoelstelling* wil halen, Di Rupo 3,5 miljard euro zal moeten vinden (Peter De Lobel en Dries De Smet, DS 12.06.12).

De *belastingsdruk* piekt hoger dan ooit: volgens het Federaal Planbureau klimt de fiscale en parafiscale druk in 2012, als gevolg van de maatregelen van de regering Di Rupo, tot 45 % van het bbp: dat is een stijging met 1,6 procentpunten in vergelijking met 2011. In de eurozone was dat cijfer in 2011 gemiddeld 40,9 %: vooral arbeid maar ook kapitaal worden in België relatief zwaar belast (Wouter Vervenne, DT 24.05.12).

Dat betekent dat de "Tax Freedom Day" in 2012 in België op 14 juni viel, 4 dagen later dan in 2011. Volgens het consultancybureau PwC bereikten we daarmee de hoogste belastingsdruk in 30 jaar. Uit een internationale vergelijking blijkt dat het Belgische overheidsbeslag vrij groot is: alleen in Noorwegen, Denemarken en Zweden is het langer wachten op "Tax Freedom Day". Het studiecentrum VIVES van de KU Leuven schatte het overheidsbeslag in 2011 nog hoger: 54,3 % (Dries De Smet, DS 09.06.12).

De *Belgische overheidsschuld* (schuld van alle overheden samen) groeide in het eerste kwartaal van 2012 met 15,6 miljard euro tot 377,3 miljard, hetgeen overeenkomt met 101,8 % van het bbp. Daarmee is België het vijfde euroland met een schuld hoger dan 100 %: alleen Italië, Griekenland, Ierland en Portugal gaan ons voor (Wouter Vervenne, DT 17.07.12). Als oorzaken van onze hoge staatsschuld worden, naast het tekort op de begroting, vermeld: de leningen aan meerdere banken en de leningen aan de PIGS-landen (Portugal, Ierland, Griekenland en Spanje) in het kader van de Europese reddingsprogramma's (dds, DS 12.06.12);

Pascal Dendooven, DS 13.06.12; Wouter Vervenne, DT 17.07.12).

Doch de grootste factor van onzekerheid zijn de staatswaarborgen voor *Dexia*, die naar eigen zeggen van Elio Di Rupo 45 miljard euro bedragen (DT 21.04.12) en als een dreiging boven de toekomstige Belgische begrotingen en overheidsschuld hangen. Dit blijkt slechts een minimumcijfer te zijn: andere bronnen spreken over 54,4 miljard waarborgen (Pascal Dendooven, DS 13.06.12) en een bijkomende noodzakelijke kapitaalbreng van 5 miljard (Isabel Albers, DT 27.04.12).

Dat is nog niet alles: de *vergrijpingskosten* loeren om de hoek. Dat betekent hogere uitgaven voor de gezondheidszorg en de pensioenen. Welnu, de pensioenuitgaven bedroegen in 2010 reeds 11 % van het bbp en die uitgaven stijgen bijna nergens zo snel als in België (Ivan Broeckmeyer, DT 12.06.12).

Bijzonder irriterend is dat de regering Di Rupo *niet steunt op een meerderheid aan Vlaamse kant*: slechts 43 van de 88 Vlaamse Kamerleden (49 %) behoren tot de federale regeringspartijen, terwijl 50 van de 62 Franstalige Kamerleden (81 %) tot de regeringspartijen behoren.

Half juli publiceerde het RIZIV een studie over de *uitgaven voor de gezondheidszorg in 2010*.

De uitgaven per hoofd in Wallonië waren het hoogst met 2.134 euro, daarop volgde Vlaanderen met 2.114 euro en tenslotte Brussel met 2.000 euro. De meeruitgaven in Wallonië t.o.v. Vlaanderen bedroegen dus 0,95 %.

Wat vooral opvalt zijn de 6,28 % lagere uitgaven in Brussel t.o.v. Wallonië: verpaupering en recente immigratie, met onderconsumptie als gevolg, spelen hierin waarschijnlijk een belangrijke rol.

Uit de cijfers kan afgeleid worden dat de Vlaams-Waalse klemtoonverschillen blijven bestaan: zo blijft Wallonië bvb. meer uitgeven voor medische beeldvorming en klinische biologie enerzijds, en Vlaanderen meer voor bvb. de huisarts en verpleegkundige verzorging anderzijds (Patrick Martens, Knack.be 16.07.12; Ivan Broeckmeyer, DT 19.07.12; Guy Tegenbos, DS 20.07.12).

Hierbij moet er op gewezen worden dat in deze RIZIV-studie de uitgaven voor de vervangingsinkomens wegens ziekte en invaliditeit niet in de cijfers verrekend werden en dat niets vermeld wordt over de bijdragenverschillen tussen de drie gewesten, zodat de geldtransfers uit Vlaanderen via dit kanaal niet kunnen berekend worden.

Op p. 14 in dit nummer wordt een studie van de Landsbond van de Neutrale Ziekenfondsen vermeld, waarin de uitgavenverschillen tussen Wallonië en Vlaanderen in 2011 terug stijgen. Afwachten dus of dat ook tot uiting komt in de nog te publiceren RIZIV-cijfers over datzelfde jaar.

De Vlaamse regering

De Vlaamse regering behaalt een aantal *goede punten*.

De *begroting 2012* is in evenwicht: daarin scoort de Vlaamse regering beter dan de federale.

De budgetten voor *Onderzoek en Ontwikkeling* worden systematisch opgedreven tot 2014 (Maarten Goethals, DS 13.04.12).

De Vlaamse regering zal dit jaar bijna 8,5 miljard euro in de *economische relance* pompen (Ivan Broeckmeyer, DT 17.07.12)

De *KMO's* kunnen dit jaar op 5 miljoen euro extra opleidingssteun rekenen, zodat het totale steunbedrag dit jaar uitkomt op 37 miljoen (Jasper D'Hoore, DT 25.05.12).

De *Vlaamse export* steeg in het eerste kwartaal van 2012, jaar op jaar, met 3,65 % (DT 04.07.12).

De *Vlaamse kabinetten* slanken af: terwijl in de vorige legislatuur (2004-2009) nog 400 tot 500 voltijdse medewerkers op de Vlaamse kabinetten werkten, daalde dat aantal eind 2011 naar 269. Daarmee blijft de regering onder het maximumaantal van 288, dat was afgesproken bij de start van de regering Peeters II (DS 05.05.12).

Op 4 juli heeft het Vlaams Parlement het *decreet sociale bescherming* aangenomen. Dat legt de kiem voor een Vlaamse Sociale Zekerheid (SZ) en is een aanvulling op de federale SZ. Dat decreet voorziet in 5 maatregelen, die vanaf januari 2013 in twee fasen worden uitgevoerd. In de eerste fase zijn dat de bestaande zorgverzekering, omgevormd tot een “bijdrage voor de Vlaamse sociale bescherming”, de maximumfactuur in de thuiszorg en de kindpremie voor kinderen tussen 0 en 3 jaar. In de tweede fase voorziet het decreet ook in een ziektekostenverzekering en een maximumfactuur voor de residentiële zorg (Barbara Moens, DT 05.07.12).

Op 21 april stelde minister Jo Vandeurzen zijn *nieuw vaccinatieplan* voor. Het is de bedoeling de mazelen uit te roeien en de griepvaccinatie te bevorderen bij zwangeren, 65 plussers en gezondheidspersoneel (Veerle Beel, DS 23.04.12).

Ratingbureau Moody's beoordeelt de *kredietwaardigheid van Vlaanderen* los van België: Vlaanderen kreeg Aa2, de federale overheid en de Franse Gemeenschap kregen Aa3 en Wallonië kreeg A1. De andere ratingbureaus doen dat niet. Daarom pleiten minister-president Kris Peeters en minister Philippe Muyters ervoor dat ook de andere bureaus, zoals Standard & Poor's, Vlaanderen en België apart zouden quoteren (Guy Tegenbos, DS 22.05.12).

Op 20 maart heeft de Vlaamse overheid de concessie voor het beheer van de *internetextensie “Vlaanderen”* toegekend aan DNS.be. Meer daarover leest U op p. 16. Indien de toelating voor het gebruik van die domeinnaam verstrekt wordt, zal dat ons helpen om Vlaanderen beter op de Europese en wereldkaart te zetten.

Op 23 mei stelden de drie fractieleiders van de Vlaamse meerderheid in het Vlaams Parlement het *“Handvest voor Vlaanderen”* voor (mgh, g.teg., DS 23.05.12). Hoewel de juridische waarde ervan gering is en niemand er zich in een rechtbank op kan beroepen zoals op de Belgische grondwet (DT 24.05.12), moet de symbolische waarde ervan niet onderschat worden: het is een stapje verder in de verzelfstandiging van Vlaanderen.

Op 10 juli pleitte minister-president Kris Peeters voor *meer Europese bevoegdheden voor de deelstaten*, zodat ze zich volwaardig kunnen vertegenwoordigen op Europese vergaderingen (Wim Winckelmans, DS 10.07.12). En gewezen Vlaams minister-president en huidig voorzitter van het Europees Comité van de Regio's, Luc Van den Brande, klaagt aan dat de Belgische diplomatie sinds jaren bezig is met de recuperatie van Vlaamse bevoegdheden, vooral in het domein van de economische diplomatie (Barbara Moens en Wim Van de Velden, DT 14.07.12).

Doch er waren ook *negatieve punten*.

In 2007 noemde het eerste rapport-Soete het *Vlaams innovatielandschap* “complex en provincialistisch”. Uit het nieuw rapport van april 2012 blijkt dat het innovatiekluwen nog complexer is geworden: de klachten draaien vooral rond de sterke versnippering van het beleid met storende overlappingsen (Barbara Moens en Jasper D'Hoore, DT 19.04.12).

Uit de cijfers van het “Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap” blijkt dat de afgelopen 11 maanden het aantal mensen met een handicap met dringende zorgvraag met 1.405 gestegen is, zodat in april *16.752 gehandicapten* wachten op dringende zorg (Tom Le Bacq, DS 30.04.12).

De beslissing van minister van Leefmilieu Joke Schauvliege, om de milieuv vergunning voor het winkelcomplex *Uplace* in Machelen toe te kennen, verdeelt niet alleen haar eigen partij CD&V doch kreeg ook tegenstand van de SP.A (Barbara Moens en Bart Haeck, DT 31.05.12; gom, lob, DS 31.05.12).

De aantrekkelijkheid van Vlaanderen voor *buitenlandse investeerders* daalt. Dat blijkt uit cijfers van IBM en Ernst & Young over het jaar 2011: het aantal investeringsdossiers daalde tussen 2010 en 2011 in beide studies (Bart Haeck, DT 19 en 21.06.12).

Op 5 juli werd in het Vlaams Parlement door CD&V, SP.A, N-VA en Open VLD een decreet goedgekeurd dat een verregaande *verengelsing van het hoger onderwijs* mogelijk maakt. Het Vlaams belang diende een aantal amendementen in die in de lijn lagen van de voorstellen van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen (OVV), doch die werden alle weggestemd. Meer details leest U op p. 22.

Het VGV is niet gekant tegen een beperkte invoering van Engelstalige vakken in het hoger onderwijs, doch is van oordeel dat de “internationalisering” van de Vlaamse studenten even goed kan bereikt worden met 25 % Engeltalige vakken in de masters als met de goedgekeurde 50 %. Het ware ook beter geweest de verengelsing niet te starten in het eerste bachelorjaar omwille van sociale redenen. Het is ook niet netjes dat studenten, die hun ganse curriculum in het Nederlands willen volgen, voortaan nog op slechts één plaats binnen de Vlaams Gemeenschap terecht kunnen. En het recht om examen in het Nederlands af te leggen had de wetgever niet verder mogen inperken.

We hadden beter verwacht van politieke partijen die geacht worden onze taal, als belangrijk element van onze identiteit, te verdedigen. Wat we zelf doen, doen we in dit dossier dus helemaal niet beter.

Het VGV wil het Nederlands als onderwijs- en wetenschapstaal bewaren.

Intussen kampt de EU met een ernstige crisis, waardoor in een aantal landen massa's mensen tot wanhoop worden gedreven, en woedt er in Syrië een afgrijselijke burgeroorlog. Laten we ook daaraan denken.

Eric Ponette
26 juli 2012

... we geven niet genoeg toe aan radicale moslims die, gesteund door het zogenaamde Centrum voor gelijkheid van kansen en mensen als Eva Brems, eisen dat we ook onze kalender wijzigen, straatnamen veranderen en ons steeds verder aanpassen aan de moslimradicalen, in de plaats van zij aan ons. Die constante knievalen in een groot deel van Europa werken averechts. In de plaats van integratie te bevorderen, vormen ze toegevingen aan migranten die zich niet willen integreren.

Mia DOORNAERT - DE STANDAARD - 16/01/12

* In deze rubriek worden bijdragen van VGV-leden en andere personen, evenals reacties hierop, opgenomen; elke auteur is zelf verantwoordelijk voor de inhoud.

PREVENTIE EN KANSARME GROEPEN

Samenvatting

Recente statistieken en onderzoeksrapporten bevestigen een groeiende gezondheidskloof. Kansarme groepen scoren slechter dan de gemiddelde Vlaming inzake levensverwachting, objectieve en subjectieve (on)gezondheid maar vertonen ook een veel ongezondere levensstijl.

Waar preventie in principe meer gezondheidswinst zou kunnen opleveren voor kansarme groepen gezien hun grotere gezondheidsnoden, is dit in werkelijkheid niet het geval en dragen daarentegen een aantal preventieve initiatieven bij tot een vergroting van de sociale gezondheidskloof. Zowel vanuit theoretische inzichten als vanuit praktijkervaringen worden een aantal lessen getrokken hoe deze tendens zou kunnen omgebogen worden.

Gezondheid, ziekte en kansarme groepen : de cijfers

De relatie tussen gezondheid, ziekte en kansarmoede werd tijdens de voorbije jaren uitvoerig gedocumenteerd in wetenschappelijke rapporten en verscheen ook op de agenda van zowel internationale als nationale bijeenkomsten. Zo organiseerde ondermeer het Verbond van Vlaamse Medisch-Wetenschappelijke Verenigingen in oktober 2010 een symposium over "Armoede en Gezondheidszorg in Vlaanderen", dat aan de hand van uitgebreid cijfer- en onderzoeksmateriaal de problematiek voor Vlaanderen duidelijk in kaart bracht.¹ Enkele markante cijfers als opfrissing:

1. Ongeveer 15% van de Vlaamse bevolking heeft een verhoogd armoederisico, waarbij laag opgeleiden, alleenstaanden, éénoudergezinnen, 65-plussers en gehandicapten een significant hoger risico vertonen.

2. Kansarmoede levert voor de betrokkenen slechte parameters op inzake mortaliteit, morbiditeit, preterme geboorten, subjectieve fysieke en mentale gezondheid. Zo heeft de 25-jarige vrouw zonder diploma nog slechts 29 jaren in gezonde levensverwachting voor de boeg tegenover 47 voor haar collega met hoger onderwijs.

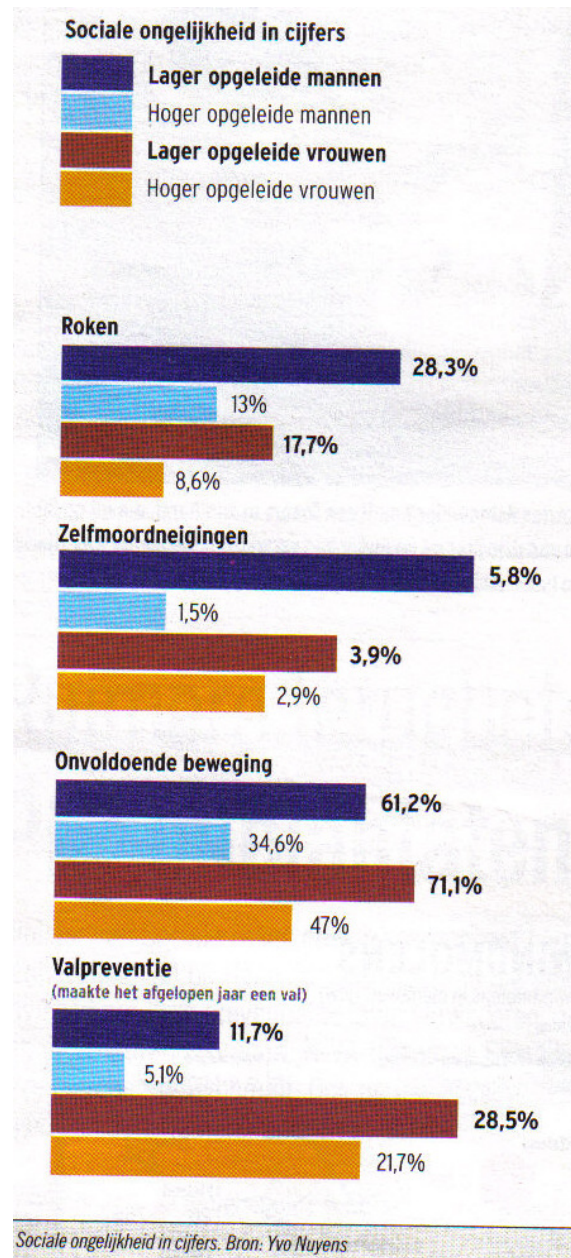
3. Inzake levensstijl, waarvan het belang voor ziekte en gezondheid steeds toeneemt, leggen kansarmen opnieuw slechte rapporten voor: een veel meer sedentair leven, meer obesitas, meer roken en meer frequent overmatig alcoholgebruik, allemaal factoren die de kansen op ongezondheid en ziekte doen toemen.

Preventie en kansarmoede: voorlopig onvoldoende gezondheidswinst

Aangezien kansen op ziekte en gezondheid ongelijk verspreid liggen, zou het beleid hier een belangrijke corrigerende rol kunnen spelen door via programma's van gezondheidsbevordering en ziektepreventie in eerste instantie kansarmen over de ziekte/gezondheidsdrempel te helpen om op die manier de sociale gezondheidskloof te dichten. In principe kan dat maar de cijfers wijzen wel in een tegengestelde richting. Zo werkt het Vlaams gezondheidsbeleid sedert 1998 met meetbare en algemene aanvaarde gezondheidsdoelstellingen, die binnen een bepaalde periode moeten gerealiseerd worden en dus gezondheidswinst opleveren, en dit op zes prioritaire domeinen. In zijn recente mededeling aan de Vlaamse regering over de resultaten met deze gezondheidsdoelstellingen kon minister Vandeurzen inderdaad goed nieuws notuleren, ondermeer minder rokers, overmatig alcoholgebruik en binge drinken omlaag, een Vlaming die meer gaat bewegen, allemaal zaken die potentieel gezondheidswinst kunnen opleveren. Een nadere analyse van de cijfers brengt echter minder goed nieuws: laaggeschoolden, die duidelijk meer risico op kansarmoede vertonen, scoren systematisch slechter op alle gezondheidsdoelstellingen dan hooggeschoolden. De grafiek in box² geeft de harde cijfers voor vier van de zes doelstellingen maar eenzelfde verhaal duikt op voor borstkankerscreening en vaccinatie.

Voorgaande analyse bevestigt dat het werken met gezondheidsdoelstellingen en daaraan verbonden preventie-strategieën geen voldoende gezondheidswinst oplevert voor kansarme groepen en de sociale gezondheidskloof voorlopig niet helpt te verkleinen. Wel inteedeel.

Zo slagen preventieve borstkankerscreenings-campagnes er wel degelijk in om het globale deelname-percentage voorzichtig omhoog te krikken maar de lagere sociaal-economische en meer kwetsbare groepen blijven afwezig waardoor de gezondheidskloof verder toeneemt. De vettaks biedt een ander voorbeeld. Omdat lagere inkomensgroepen een groter deel van hun inkomen besteden aan consumptiegoederen, worden ze meer getroffen door een belasting op consumptie. Dit is des te meer het geval voor ongezonde producten, die ze relatief meer consumeren, terwijl hogere inkomensgroepen net relatief meer gezonde producten verbruiken.³

Preventie en kansarmoede : enkele getuigenissen

“...Excessief drinken, heel veel in korte tijd, komt veel meer in kansarme buurten voor. Als je in een moeilijke situatie zit en schulden hebt, grijp je al sneller naar een ongezonde levensstijl...Om vatbaar te zijn voor campagnes rond levensstijl moet je een langetermijnspectief hebben, en dat is voor kansarmen een psychologisch vreemd gegeven. Zij zijn bezig met overleven op korte termijn” (Prof. J. De Maeseneer in De Standaard, 01/06/2007).

“...Als je werkloos bent en privéproblemen hebt, kun je niet op je voeding letten. Die boodschappen zijn vaak bedoeld voor de lange termijn en dat maakt het voor de groep laagopgeleiden lastig. Zij leven veel meer op korte termijn...Wat niet werkt, is dat preventie-medewerkers aan sociaal minder bedeelde groepen gaan voorschrijven hoe te leven” (Gezondheidseconoom J. Polder in De gezondheidsepideemie, Amsterdam 2012).

“...Twaalf procent van de Turken en Marokkanen in ons land lijdt aan diabetes type 2 en kampen met een slechte suikerspiegel. Zonder empathie en inlevingsvermogen kan je de voedingspatronen van patienten niet veranderen...Suiker en vet in voeding van kleine kinderen is een enorm probleem. In verschillende culturen wordt een kind pas als gezond beschouwd als het dik is. Moeders worden door andere ouders scheef bekeken om een mager kind” (Huisarts L. Ferrant in De Standaard, 21/12/2011)

Preventie en kansarmoede: hoe het zou kunnen

Om preventieve initiatieven beter te doen aanslaan bij kansarme groepen en op die manier ook bij deze groepen gezondheidswinst te realiseren, kan aanknopings gezocht worden zowel bij de theorie als bij de praktijk.

Vooreerst de theorie. De jongste jaren is inderdaad een omvangrijke *body of knowledge* over preventie en meer in het bijzonder over de effectiviteit van preventieprogramma's tot ontwikkeling gekomen. Het gaat hier om een complex samenspel van factoren die o.m. te maken hebben met programma design en inhoud, relevantie, implementatie en netwerking en die het succes van een preventieprogramma mede bepalen. Zo heeft effectiviteit van een programma in eerste instantie te maken met het hanteren van informatie en technieken die aangepast zijn aan de ontwikkeling van de doelpopulatie maar evenzeer met een juiste timing, de mogelijkheid om een sociaal effectief netwerk uit te bouwen, de

beschikbaarheid van materiële middelen en een goede relatie met de doelgroep. Eenvoudig gesteld: het wijzigen van voedingsgewoonten bij Marokkaanse vrouwen in Kuregem vereist een totaal andere invulling van genoemde effectiviteitsfactoren dan bij een rookstop-programma voor daklozen.

Naast de theorie, de praktijk. In de bijdrage over “preventie en mensen in armoede”, die in het najaar zal gepubliceerd worden⁴, formuleert het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord voeren zeer duidelijk: “Indien men echt wil inzetten op gezondheids promotie en ziektepreventie voor mensen in armoede, moet men afstappen van de klassieke kanalen: affiches, folders, websites, methodieken, draaiboeken. Zelden bevat dit materiaal op zich voldoende nuttige informatie voor mensen in armoede. Zelden wordt er rekening gehouden met noodzakelijke randvoorwaarden”. De bijdrage wijst dan ook het zoeken en benoemen van werkzame factoren en noodzakelijke randvoorwaarden aan als een broodnodige eerste stap. De praktijk heeft alvast een drietal werkzame factoren duidelijk zichtbaar gemaakt. Vooreerst de noodzaak om ook, of beter zeker kansarme groepen te betrekken in de uitwerking van preventieprogramma's en dit “niet als testpubliek op het einde van de rit maar als evenwaardige gesprekspartner”. Vervolgens kan het belang van een lokale aanpak niet genoeg onderlijnd worden. Een recente publicatie⁵ geeft een reeks voorbeelden van goede lokale praktijken in Vlaanderen die zich expliciet op kansarme groepen richten. Tenslotte kunnen zorgverstrekkers, voornamelijk op de eerste lijn, een belangrijke brug slaan naar kansarmen en hen door individuele preventie, o.m. via het globaal medisch dossier, en collectieve preventie, o.m. door initiatieven op wijkniveau, naar meer gezondheidswinst begeleiden.

Yvo Nuyens, Emeritus Hoogleraar KU Leuven

¹ Verslagboek Symposium “Armoede en gezondheidszorg in Vlaanderen”, Periodiek, nr 3, 2011

² Nuyens, Y., Minister Vandeurzen mist een gezondheidsdoelstelling, De Huisarts, 09/02/2012, pag.12

³ Nuyens, Y., Na de feesttafel : opnieuw de vetkaks, De Huisarts, 12/01/2012, pag. 1

⁴ Nuyens, Y. & Mertens, J., Gezondheid en preventie, Kluwer, 2012

⁵ Ongelijkheid in gezondheid : 16 voorbeelden van goede lokale praktijken in Vlaanderen, Koning Boudewijnstichting, 2012

VOLK WORDT NATIE

Het Vlaanderen anno 2012 werd “verwekt” door de eerste grote staatshervorming van 1971. Eigenlijk is het “geboren” met de eerste rechtstreekse verkiezing van het Vlaams Parlement in 1995 (België is sinds 1993 een federaal koninkrijk). Dit Vlaanderen staat, zo u mij toelaat deze metafoor door te trekken, op de drempel van volwassenheid.

Is de huidige status van politieke autonomie slechts van recentere datum, dan is er wel al een zeer lange weg, met vallen en opstaan, afgelegd om tot deze “verwekking” te komen. Zo zorgden de generaties van de negentiende eeuw eerst voor de vorming van een zeker cultureel bewustzijn, daarna realiseerden ze in 1893 het algemeen stemrecht dat de generaties van de twintigste eeuw toegelaten heeft langs democratische weg alle voorbereidende stappen te zetten, die de eerste staatshervorming van 1971 hebben mogelijk gemaakt. De metafoor van verwekking en geboorte past natuurlijk alleen wanneer je naar de politieke realiteit kijkt vanuit het standpunt van het huidige Vlaanderen. Kijk je vanuit het standpunt van het oorspronkelijk unitaire België, dan betekent 1971 het begin van ... het einde? *Omnis comparatio claudicat.*

Feit is dat het huidige Vlaanderen bestaat uit 5 provincies, waarvan 4 voor het eerst gevormd zijn tijdens de Franse bezetting na de Franse Revolutie, later aangevuld met Vlaams-Brabant. Dit Vlaanderen heeft als hoofdstad Brussel, een hoofdstad dat het deelt met de Franse Gemeenschap, met het koninkrijk België en met Europa.

Dit Vlaanderen, in zijn huidige samenstelling, is nooit het thuisland geweest van één enkel volk noch van één enkele natie. Het was en is des te meer de ontmoetingsplaats bij uitstek van vele autochtone en allochtone gemeenschappen die elk deel uitmaakten en nog steeds maken van andere naties. Dit is een

rechtstreeks gevolg van de centrale ligging binnen West-Europa. Wie de geschiedenis van dit pas recent samengestelde Vlaanderen wil kennen vanuit de geschiedenis van elk van zijn onderdelen begint aan een complex verhaal, want er stellen zich minstens twee grote problemen.

In de loop van twee millennia hebben verschillende onderdelen deel uitgemaakt van totaal verschillende staatkundige entiteiten (het Graafschap Vlaanderen, Rijks-Vlaanderen, het hertogdom Brabant, het Graafschap Loon, het Prinsbisdom Luik). Soms hoorden sommige onderdelen wel tot één groter geheel (onder de huizen van Bourgondië en Habsburg). Maar voor alle onderdelen samen moeten we wachten tot na de Franse Revolutie. En dan nog waren alle delen van het huidige Vlaanderen altijd onderdeel geweest van een groter geheel, het was nooit een eenheid op zichzelf.

Verder is het onmogelijk het “kleinere” verhaal van elk van zijn entiteiten los te zien van het “grotere” verhaal van de Europese geschiedenis. De centrale ligging situeert zich pal op vele breuklijnen van wat je kan noemen de tektonische platen van de verschillende Europese naties in wording, zodra het zwaartepunt van de Europese geschiedenis zich verlegde van de landen rond de Middellandse Zee naar het noorden.

Met ontmoetingsplaats wordt natuurlijk een eufemisme gebruikt. Er waren interessante culturele en ook meer dan nuttige economische contacten, maar deze verzinken in het niets tegenover al de politieke, religieuze en militaire conflicten die ten koste van de lokale bevolking zijn uitgevochten. Verschillende heersers met verschillende talen en culturen werden lijdzaam aanvaard of pragmatisch ondergaan voor zover de lokale nijverheid en autonomie min of meer gerespecteerd werden en erin slaagden

aan de primaire noden qua voeding, kleding en huisvesting te voldoen. Een zekere appreciatie voor de leiders kon ontstaan telkens deze erin slaagden de bevolking een zeker perspectief te geven voor de instandhouding en groei van de eigen familie en bij uitbreiding van de lokale gemeenschap. Dan maakte het eigenlijk niet uit wie nu eigenlijk aan de top van de piramide stond noch waar diens residentie zich bevond. Een baron op één kilometer of een keizer, 2000 kilometer verder, ... het maakte niet zoveel uit.

Bepalend voor de zuidelijke grens van dit Vlaanderen is het historische gegeven dat niet de Rijn of de Maas maar een toenmalige heirbaan van Boulogne tot Tongeren de grens is geworden van de noordelijkste latinisering en Romeinse impregnatie van Gallië. De constante in de labiliteit van het machtsevenwicht tussen de Romeinen en de Germanen is hier doorslaggevend geweest. Dit sprekend voorbeeld van hoe een gegeven uit het verleden aan de grondslag ligt van de actualiteit kan desalniettemin tellen. Zo baat het evenmin te zuchten bij het overzien van al de nefaste gevolgen en verkeken kansen als gevolg van de godsdienstperikelen van de 16e eeuw. Deze hebben wel de noordelijke grens vastgelegd.

Tot op de dag van vandaag wordt op het grondgebied van het huidige Vlaanderen niet door iedereen éénzelfde uniforme uitspraak in taal gebruikt, terwijl het aantal nieuwe talen door de globalisering verder toeneemt. In feite werden hier altijd al meerdere talen gesproken als gevolg van de wisselingen in heersende elite maar ook omwille van praktische en economische redenen. De autochtonen waren honkvast en leefden volgens het adagium van "primum vivere, deinde philosophari". Daarom is er en wordt er nog steeds slechts door een minderheid aandacht geschonken aan het concept van een verzorgde eenheidstaal. Als puntje bij paaltje komt, kon je en kan je enkel op eigen kracht rekenen. En wanneer sommigen dan toch succesvol waren, was de beste manier om zich van "het plebs" te onderscheiden net een andere taal te spreken. Hierin ligt misschien de oorsprong van die ingebakken terughoudendheid tegenover de mooie praatjes, de kiem van bescheidenheid, het intrinsieke tekort aan fierheid. De bevolking is teveel bedrogen geweest, ook door de eigen elite.

Dit is een harde waarheid, want uiterst zelden is de taal van het volk ook de moedertaal van de elite geweest. En nu wordt het Engels in het hoger onderwijs prominent naar voor geschoven. Deze geschiedenis lijkt zich te herhalen.

Evenmin is er tot nu een tijd geweest waarbij één enkele heer of één enkel bestuur, enkel en alleen over het huidige grondgebied van Vlaanderen ging en consequent op de eerste plaats voor zijn rechtmatige belangen stond. Meestal was het grondgebied onderdeel van een groter geheel. De lokale economie en welstand van Arras, Brugge, Ieper, Gent, Antwerpen, Brussel waren schatplichtig aan dat grotere geheel. Er is ook in deze nog altijd niet veel veranderd.

Elk apart verhaal van elk van deze steden is telkens een boeiend verhaal. Bij samenvoeging van al deze verhalen wordt ook elk belangrijk Europees verhaal geraakt. Het zijn verhalen vol onverwachte ontwikkelingen en wendingen, waarbij de realiteit de fictie ruimschoots overtreft.

Een van die wendingen is dan in 1971 tot stand gekomen. In het licht van de Europese geschiedenis van meer dan twee eeuwen heeft het huidige Vlaanderen dus sinds kort een nieuwe start kunnen nemen. De groei naar meer zelfstandigheid, naar uiteindelijke zelfbeschikking, naar realisatie en erkenning van ons universeel recht om een eigen natie te vormen, ligt in het verlengde. De unieke kans op autonomie binnen de huidige Europese gemeenschap, in volle en transparante solidariteit met alle volkeren van Europa en van de wereld, via een volstrekt vreedzame weg, mag dit Vlaanderen niet aan zich laten voorbijgaan. Hier ligt de kans voor de gekozen leiders van het volk om de tekortkomingen van hun voorgangers tegenover het Vlaamse volk eens en voorgoed te delgen. Met het oog op de verkiezingen van 2012 én 2014 is het nuttig en nodig, vertrekkend vanuit een objectief beschouwen van onze gezamenlijke geschiedenis, ons toekomstperspectief haarscherp te definiëren: "Volk wordt Natie".

Hendrik Verbrugge

ARMOEDE IN VLAANDEREN

Eerst de cijfers: bijna 9 % van de Vlaamse kinderen wordt geboren in een kansarm gezin, 10 % van de Vlamingen heeft een loon onder de armoedegrens en 14 % erkent moeilijk rond te komen. Dit zijn de conclusies van sociologe Daniëlle Dierickx, professor armoedebestrijding bij het Vlaamse Armoedesteunpunt van de Universiteit Antwerpen, in haar voorstelling van de vijfde armoedebaarometer samengesteld door een alliantie van verenigingen werkzaam in de armoedesector. De onderzoekers Van Lancker, Horemans en Vandenbroucke, verbonden aan het Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck, schatten in dat armoede een realiteit is voor 18 % van de Vlamingen. Verder groeit 25 % van de kinderen op in een huis zonder sanitair of verwarming, wat een direct gevolg heeft op hun gezondheid. De reden is een krappe markt met dure woningen van een lage kwaliteit. Deze woningproblematiek versnelt de generatiearmoede. Daarom wordt de veralgemening van de huursubsidie voorgesteld die nu pas kan verkregen worden als je vijf jaar op een wachtlijst staat waardoor het vaak al te laat is. Verder zijn de energiefactuur en de gezondheidszorg voor velen onbetaalbaar geworden. Het rapport pleit voor het optrekken van de uitkeringen tot de Europese norm die beduidend hoger is. Een van de weinige werkzame maatregelen is de maximumfactuur voor het lager onderwijs die best zou uitgebreid worden naar het secundair onderwijs. Eenoudergezinnen zijn financieel zeer kwetsbaar waardoor 30 % een doktersbezoek regelmatig uitstelt. Het is dan de ouder die het doktersbezoek overslaat ten voordele van het kind. Daarom moet de toekenning van het omniostatuuat automatisch gebeuren. De huidige procedure is zo ingewikkeld dat slechts een minderheid van de rechthebbenden hierop een beroep doet.

Een tweede rapport uitgevoerd door Unicef met een bevraging van 125.000 gezinnen over het comfort van hun kinderen i.v.m.

de basisbehoeften toont aan dat de kinderarmoede in Vlaanderen drie maal hoger is dan in Nederland. De reden is dat 30 % van de kinderen allochtone ouders heeft terwijl in Nederland het percentage rond de tien procent ligt. Deze groep is heel vatbaar voor armoede. Oplossingen zijn automatische uitkeringen, te bekomen aan één loket (nu tien verschillende diensten), en opvang voor de kinderen van ouders die een beroepsopleiding willen volgen om uit de armoede te geraken. De lange wachtlijsten zijn mede de oorzaak van kinderarmoede.

Tenslotte nog enkele randvaststellingen i.v.m. armoede. De helft van het aantal werklozen in Antwerpen is allochtoon waarbij het aantal gestegen is met 20 % in drie jaar tijd. Nochtans zijn er 7.000 vacatures. De reden is taal- en schoolachterstand. De helft van de kansarmen winkelt op krediet zonder te beseffen hoeveel rente ze nadien moeten betalen. Kredieten worden te gemakkelijk toegekend door misleidende reclame waarbij winkelketens de wet overtreden. Zo gebruikt 60 % van de personen in schuldbemiddeling een kredietkaart van de supermarkt om dagelijkse inkopen te doen waarbij 50 % niet uit het hoofd weet hoeveel ze per maand moeten terugbetalen en 75 % niet weet hoeveel maandelijks afbetalingen ze nog moeten doen.

Om te eindigen nog een studie van de Wereldvoedselorganisatie FAO die aantoonde dat een derde van de voedselproductie voor de mens (1,3 miljard ton) verloren gaat. Alleen in Vlaanderen zou het gaan om 500.000 ton. Het probleem zit zowel bij de consument, de producent, de opgelegde Europese kwaliteitsnormen voor fruit en groenten (30 tot 40 % wordt ten onrechte afgekeurd alleen al omwille van het uitzicht) en de distributie (2 kopen, 1 gratis).

Jan Dockx

De rode draad doorheen Ides nieuwe boek, dat naadloos aansluit bij zijn eerste in 2006, is een pleidooi voor de toewijzing van de ganse gezondheidszorg aan de Vlaamse (en Franse) Gemeenschap, met keuzemogelijkheid voor de inwoners van Brussel en tijdelijke financiële solidariteit met Wallonië op voorwaarde van politieke loyaliteit. Zijn argumenten zijn: eigen Vlaamse klemtonen, efficiëntie en responsabilisering tot een spaarzaam beleid.

In het eerste deel (*Apologie*) klaagt de auteur terecht aan dat het RIZIV (Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering) in zijn studies niet alleen de Waals-Vlaamse uitgavenverschillen manipuleert door standaardisering met geselecteerde parameters, doch dat het bovendien geen oog heeft voor de grote Vlaams-Waalse bijdragenverschillen in de financiering van de ziektekostenverzekering.

In de overgang van deel 1 naar deel 2 wijst hij er op dat, ondanks het feit dat de globale uitgaven in Vlaanderen en Wallonië in de loop van de jaren naar elkaar toe groeiden, de verschillende Vlaams-Waalse klemtonen blijvend kunnen afgeleid worden uit de uitgavenverschillen in meerdere sectoren. Zo blijft Wallonië bvb. meer uitgeven voor laboratoriumonderzoeken en beeldvorming, en Vlaanderen meer voor eerstelijnszorg en psychiatrie.

In het tweede deel (*Utopie*) geeft Ide zijn visie op de Vlaamse gezondheidszorg van de toekomst en toont hij de wegen om die op een pragmatische wijze te realiseren, met zijn project van een Vlaamse hospitalisatieverzekering als een belangrijke voorzet. In dit deel stelt hij zich offensief en constructief op en horen we de gedreven enthousiaste arts met diepe bekommernis voor de patiënt aan het woord.

Hij zet zich af zowel tegen een volledige privatisering als tegen een verstaatsing van de gezondheidszorg. Hij pleit voor een gezondheidszorg op basis van vrij initiatief, waarbij de overheid de doelstellingen bepaalt en controleert, en waarbij de huisarts de gids

is. Hij vindt het belangrijk dat de overheid rekening houdt met initiatieven van de basis. Hij pleit voor “evidence based medicine” als dwingende richtlijn voor kwaliteit en dringt aan op een doorgevoerd digitalisering mits garanties voor de privacy.

Ide geeft de stappen en wegen aan waarlangs de splitsing van de gezondheidszorg best en geordend verloopt. Hij beantwoordt vragen over de financiering in de overgangsfase, over de plaats en de rol van de ziekenfondsen, over de toekomstige rol van het RIZIV, het FAGG (Federaal agentschap voor geneesmiddelen en gezondheidsproducten) en de FOD (Federale overheidsdienst Volksgezondheid, over de regeling voor Brussel en de financiële solidariteit met Wallonië).

Zijn voorstel van een Vlaamse hospitalisatieverzekering vertrok van de vaststelling dat patiënten tijdens het verblijf in een ziekenhuis soms zeer hoge supplementen uit eigen zak moesten betalen. Alleen reeds dat onderwerp maakt het uitgeven van een boek de moeite waard. Elke Vlaamse arts zou dit boek moeten lezen.

In 1968 zong mijn generatie in de Leuvense straten “We shall overcome”. Nu besluit Louis Ide: “Het is als een vliegwiel, niet te stoppen. Nog even en de utopie is realiteit.”

Eric Ponette

Technische gegevens:
 LOF DER GEZONDHEID – Van
 apologie tot utopie?
 Auteur: LOUIS IDE
 2012, 144 blz., 245 x 160 mm
 Pelckmans, Brasschaatsteenweg,
 308, 2920 Kalmthout,
 www.pelckmans.be
 ISBN: 978 90 289 6593 5
 Prijs: 14,50 euro
 Bestellen: www.lofdergezondheid.be

D zakenkantoor
ienen
 GCV
 FSMA nr 61373 cA

Steeds tot uw **Dienst!**

- * **Correcte aanvraag en besteding van de jaarlijkse sociale voordelen ! (RIZIV - toelage)**
- * **Diverse (fiscale) pensioenopbouwstelsels**
- * **Beroepsaansprakelijkheid voor de medicus**

met vriendelijke groeten,
 Jan Van Esbroeck
 0477 383 415
 janvanesbroeck@dienengcv.eu
 ond. nr.BE 0480 462 774

TE VEEL WAALSE AMBTENAREN

Op de 81.000 federale ambtenaren zijn er slechts 54 % afkomstig uit Vlaanderen alhoewel de Vlamingen 58% van de Belgische bevolking vertegenwoordigen. Winnaar is Wallonië, dat met maar 32% van de bevolking, wel 37% van de ambtenaren levert, een oververtegenwoordiging van bijna 5% punten. Vooral de Provincie Henegouwen levert verhoudingsgewijs de meeste federale ambtenaren.

Dit blijkt uit het antwoord van staatssecretaris Hendrik Bogaert op een parlementaire vraag van Ben Weyts, N-VA Kamerlid.

Weyts wijst er op dat de Franstalige partijen onlangs heftig hebben geprotesteerd wanneer bleek dat er in de legertop iets meer Vlamingen worden benoemd en onmiddellijk hierover een parlementaire onderzoekscommissie hebben geïnstalleerd, terwijl ze zedig zwijgen over de scheefgetrokken ambtenarencijfers.

Weyts beklemtoont dat er voor hem geen quota hoeven te komen om meer Vlaamse federale ambtenaren te bekomen maar dat altijd de besten dienen aangeworven. Maar dan op alle niveaus: voor de topkaders heerst momenteel een verplichte pariteit, waarbij voor elke Vlaming ook een Franstalige dient benoemd te worden.

Bron: De Standaard 10.04.12

Albert Baert

REGIONALE CIJFERS 2011 LANDSBOND NEUTRALE ZIEKENFONDSEN

De Landsbond van de Neutrale Ziekenfondsen groepeert 4,45 % van de totale bevolking in België in 7 ziekenfondsen (2 in Vlaanderen, 4 in Wallonië en 1 in Brussel).

In 2011 bedroegen de uitgaven per rechthebbend hoofd in Vlaanderen, Wallonië en Brussel respectievelijk: 1.900,62, 2.010,55 en 2.193,31 euro. Het uitgavenverschil Wallonië – Vlaanderen was dus in dat jaar 109,93 euro per hoofd: een meeruitgave van 5,8 % in Wallonië.

In 2006 bedroeg dat uitgavenverschil 8,3 %, in 2007 7,1 %, in 2008 6,3 %, in 2009 4,3 %, in 2010 3,4 % en tenslotte in 2011 5,8 %: de dalende trend werd dus in 2011 niet alleen gestopt doch omgezet in een stijging.

In 2011 bedroeg de duur van arbeidsongeschiktheid en invaliditeit per gerechtigde in Vlaanderen, Wallonië en Brussel respectievelijk 16,84; 21,15 en 13,08

dagen. Het verschil in duur tussen Wallonië en Vlaanderen was dus in dat jaar 4,3 dagen per gerechtigde of 25,6 %. In 2006 bedroeg dat verschil in duur 5,6 %, in 2007 8 %, in 2008 12 %, in 2009 22 %, in 2010 23,3 % en tenslotte in 2011 25,6 %: die parameter gaat dus nog steeds in stijgende lijn.

Eric Ponette

VLAANDEREN BOUWT DE SCHOLEN VAN MORGEN

Er zit eindelijk schot in het belangrijkste scholenbouwproject ooit. Tegen 2016 moeten 200 scholen ofwel gebouwd ofwel gerenoveerd zijn. Er is hiervoor 1,5 miljard euro voorzien. Deze inhaalbeweging is nodig omdat er sinds de jaren zeventig te weinig in scholen is geïnvesteerd. 60 % van de scholen is ouder dan 40 jaar, 33 % ouder dan 60 en de wachtlijsten voor subsidies zijn ellendig.

In 2004 lanceerde Frank Vandenbroucke het idee van publiek-private samenwerking, maar pas in mei 2009 werd met BNP Paribas Fortis en AG Real Estate een privé partner gevonden. Zij staan in voor het ontwerp, de bouw, de financiering en het groot onderhoud. In ruil betalen de scholen een vergoeding en na 30 jaar worden ze eigenaar. Vlaanderen wil de financiële weerslag van deze samenwerking buiten zijn begroting houden, maar Eurostat onderzoekt dit nog omdat het toch Vlaanderen is die het grootste deel van de risico's op zich neemt.

Scholen van alle netten profiteren: 68 % in het vrije net, 16 % in het gemeenschapsonderwijs en 16 % in het officieel onderwijs (steden en gemeenten). Op dit moment werken er 66 architectenteams, zijn er 116 voorstudies opgestart, waarvan er 58 zijn afgerond. Hiervan zitten 34 scholen in de voorontwerpfase, drie hebben ook die fase al achter de rug en de aanbesteding van twee proefprojecten, in Sint-Niklaas en Londerzeel, wordt voorbereid. In Londerzeel starten de werken nog dit jaar.

Vanaf 2014 moet er overal gebouwd worden om tegen 2016 de vooropgestelde 200 gebouwen klaar te hebben. Toch zullen nog heel wat scholen moeten wachten omdat er eigenlijk 5 miljard euro nodig is in de komende 15 jaar. De vraag is of de huidige publiek-private formule hieraan wel tegemoet zal kunnen komen. Minister Smet maakt in elk geval binnenkort een grondige evaluatie van deze vorm van samenwerking (DT 01.06.12).

Hendrik Verbrugge

BRUSSEL, SOCIALE BOM

Volgens Beatrice Delvaux van *Le Soir* zijn de Franstalige politici in Brussel te vaak geneigd te minimaliseren, problemen onder de mat te vegen en mensen, die lastige vragen stellen, van naïviteit te beschuldigen of te verwijten dat ze de Vlamingen in de kaart spelen. Zij vindt dergelijke houding idioot en vooral onverantwoordelijk omdat ze aldus het probleem verschuiven en onder de mat vegen en bovendien elk debat verhinderen. Dit geldt voor de veiligheid en de armoede in Brussel maar helaas ook voor de integratie en het Islamisme.

De reactie van Philippe Moureaux op een recente RTBF reportage over moslimextremisten in de hoofdstad is daar een bijzonder schokkend voorbeeld van. Door scherp in de aanval te gaan tegen een reportage, die redelijke vragen stelt en met redelijke argumenten een debat opent, wijst hij de confrontatie met de echte problemen af. Door een dergelijke houding aan te nemen bescherm je de mensen niet maar je veroordeelt ze. Dat is de dreiging, die van de omerta en van de ontkenning, die op de toekomst van de Brusselaars weegt, jong of oud, met of zonder werk, migrant of niet.

Want de sociale bom tikt onverbiddeijk verder. De demografische boom loopt uit de hand: in tien jaar tijd is de bevolking van Brussel met 16,6 % gegroeid, de stedelijke dichtheid is één van de hoogste van het land met 6.934 inwoners per vierkante kilometer in het Brusselse Gewest en 23.057 in de Brusselse gemeente Sint Joost tegenover 2.774 in Luik. De endemische werkloosheid is hemelsteggend: 20% in het Brussels Gewest maar 32,6 % bij jongeren onder de 25 jaar - in Molenbeek zelfs 40%. Daar staat tegenover een kluwen en openstapelende van instellingen met twijfelachtige efficiëntie. Een offensieve strategie is dringend gewenst. De realiteit wegmoffelen en schieten op de pianist zal niets veranderen.

Zo horen wij het ook eens uit onverdachte bron.

Bron: *Le Soir*, 19.04.12

Albert Baert

MILQUET BLOKKEERT INBURGERING IN BRUSSEL

Als Minister van Binnenlandse Zaken weigert J. Milquet de toestemming te geven aan het Rijksregister om de adressen van vreemdelingen, die in Brussel wonen, door te geven aan BON, het Brussels onthaalbureau voor andersstalige Nieuwkomers. Zo verhindert ze dat

deze personen kunnen uitgenodigd worden om een (Nederlandse) inburgeringscursus te volgen. Alhoewel haar administratie adviseerde de informatie te geven, besliste Milquet dat er daarvoor geen wettelijke basis bestaat.

In tegenstelling tot de Franse Gemeenschap bestaat er in Vlaanderen een verplicht inburgeringsbeleid. In Brussel bestaat die verplichting niet maar via BON voert Vlaanderen in Brussel wel een beleid. Moeilijkheid blijft om de nieuwkomers aan te schrijven. Ook alle Brusselse gemeenten, op Molenbeek en Schaarbeek na, weigeren om de adresgegevens door te geven. Een rechtstreekse procedure tussen BON en het rijksregister kan deze klip omzeilen maar wat in Vlaanderen zonder problemen kan worden toegepast, wordt door Milquet in Brussel geblokkeerd. Nochtans opent zo'n inburgeringscursus, die erg veel succes heeft in Vlaanderen, dikwijls de deur naar werk en integratie. Theo Francken van N-VA verdenkt Milquet ervan om te proberen aldus een "flamandisation" van de hoofdstad tegen te houden.

Bron: DS 19.04.12

Albert Baert

PLAATSTEKORT IN NEDERLANDSTALIGE KLEUTERKLASSEN TE BRUSSEL

Ooit werden talrijke Vlaamse inwijkelingen in Brussel na een generatie verfranst door het Franstalig onderwijs. Sinds de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is voor onderwijs kennen de Nederlandstalige scholen in Brussel een groeiend succes, ook bij Franstalige en anderstalige ouders. Door de talrijke inwijkelingen is het aantal kinderen in Brussel de laatste jaren aanzienlijk gestegen. Dit is reeds jaren gekend, maar toch werden onvoldoende nieuwe klassen en nieuwe scholen ingericht. Dit probleem is vooral acuut in het Franstalig onderwijs, maar bestaat nu ook in het Nederlandstalig onderwijs.

Bij de inschrijving van kinderen geboren in 2009, blijkt dat er voor meer dan 600 kleuters geen plaats is in Nederlandstalige kleuterklassen. Deze kleuters, die vaak uit een taalgemengd gezin komen, zullen een plaats moeten zoeken in de Vlaamse Rand, maar ook daar is er geen overschot. Vlaanderen deed reeds een flinke inspanning en verschaft onderwijs aan ongeveer 20% van de Brusselse kinderen. Dat is in verhouding meer dan de Nederlandstalige inwoners van Brussel, maar nog onvoldoende.

De niet-Nederlandstalige inwoners van Brussel werden vaak als Franstalig beschouwd, maar dat stemt helemaal niet meer overeen met de werkelijkheid. De Franstalige inwoners van Brussel zijn nu

ook een minderheid geworden, ongeveer 49% van de bevolking. Vlaanderen moet zijn verantwoordelijkheid opnemen voor onderwijs aan een deel van de anderstalige bevolking van Brussel en zal dus nog veel meer moeten investeren in het Nederlandstalig onderwijs. Dat is een morele plicht voor Vlaanderen en het is bovendien in het belang van Vlaanderen.

Robrecht Vermeulen

EVOLUTIE ZIEKTEVERZUIM

Technisch maakt men het onderscheid tussen kort en langdurig ziekteverzuim. Het korte verzuim duurt minder dan één maand en het is de werkgever die het loon gedurende die periode doorbetaalt. Het langdurig verzuim duurt per definitie langer dan één maand en vanaf dat ogenblik krijgt de patiënt een vervangingsinkomen van de ziekteverzekering. Het ziekteverzuim wordt in België jaarlijks opgevolgd door het sociaal secretariaat SD Worx (Erika Racquet, DT 30.03.12 en www.sdworx.be)

Uit de cijfers blijkt dat het *korte verzuim* reeds een decennium lang redelijk stabiel blijft. In 2011 lag dat in België op 2,44 %: gemiddeld is een werknemer dus 2,44 dagen afwezig per 100 dagen dat hij geacht werd te werken. Regionale cijfers voor kort verzuim worden voor 2011 niet vermeld. Voor cijfers in 2009: zie Periodiek april 2010, p. 20; toen was het kort verzuim in Wallonië 10 % hoger dan in Vlaanderen.

Verontrustend is dat het *langdurig verzuim* tussen 2008 en 2011 fors gestegen is: van 1,58 naar 2,29 % voor gans België. In Vlaanderen is er een stijging van 1,6 naar 2,3 %, in Wallonië van 1,94 naar 2,93 % en in Brussel van 1,25 naar 1,91 %.

In 2011 was het langdurig verzuim in Wallonië dus 27 % hoger dan in Vlaanderen.

Vooraf oudere werknemers zijn vaker langdurig ziek. Als mogelijke oorzaken van vermelde algemene stijging van het langdurig ziekteverzuim in België wordt verwezen naar de hoge druk door de huidige korte loopbanen ("citroenloopbanen") en door de toegenomen vrees voor ontslag sinds het begin van de economische crisis in 2008.

Eric Ponette

VIJF OP TIEN GENTSE LEERLINGEN ANDERSTALIG

De Gentse basisscholen telden in 2010-2011 37 procent anderstalige leerlingen. Met een uitschieter van boven de 90 procent! Het percentage kinderen met thuistaal niet-Nederlands in Oost-Vlaanderen steeg de laatste jaren van 9 naar 12 procent. Vroeger waren het bijna

uitsluitend Turkse leerlingen, nu zijn daar Oost-Europeaanen bijgekomen.

Deze evolutie moet ernstig genomen worden en niet meer zoals vroeger genegeerd. De taalachterstand wegwerken vergt een gedifferentieerde aanpak. Hoe heterogener de groep hoe specifiek de nodige omkadering. De Vlaamse overheid voorziet voor volgend jaar één miljoen euro voor scholen met veel kinderen van vreemde afkomst.

Gent zet nu al netwerkoverschrijdende projecten op in ouderparticipatie, brugfiguren of thuisbegeleiding door studenten uit de lerarenopleiding. Bij een bijzonder laatste project wordt de thuistaal gebruikt.

Maar werken met de thuistaal moet een middel zijn, geen doel. Dat laatste blijft immers beter Nederlands beheersen op het einde van de lagere school (DS 18.04.12).

Geert Debruyne

DIABOLOVERBINDING NAAR ZAVENTEM

Vanaf 7 juni zal een nieuwe spoorverbinding – Diabolo genaamd - de reizigers in 10 min. van Mechelen en in 30 min. vanaf Antwerpen naar de luchthaven van Zaventem brengen. Deze lijn is uitgerust met het geavanceerde veiligheidssysteem ETCS en geschikt voor hogesnelheidstreinen. Op een moment dat openbare werken moeizaam verlopen, is het Diaboloproject een opvallende uitzondering. De werkzaamheden begonnen in 2007 en zijn klaar op de gewenste datum. De snelle afwerking heeft te maken met het feit dat er amper onteigeningen nodig waren aangezien de middenberm van de E19 gebruikt werd. Maar ook dat het tunneldeel gerealiseerd werd in een publiekprivate samenwerking (PPS) is hieraan niet vreemd. Doch het prijskaartje is niet min. Voor een biljet van of naar de luchthaven betaal je een toeslag bovenop het normale tarief. Tot dusver was dat 2,16 euro, maar dat wordt vanaf 1 juli opgetrokken naar 4,30 euro. Wat we zelf doen, doen we dus beter mits we er zelf ook meer voor betalen ...

Bron: DS 19.04.12

Albert Baert

KINDEROPVANG IN VLAANDEREN IN DE PROBLEMEN

Eind maart engageerde de Vlaamse overheid zich om tegen 2020 via een kaderdecreet voldoende opvangplaatsen te voorzien voor kinderen tot 3 jaar: dat betekent 20.000 extra plaatsen tegen 2020. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) reageerde hierop met de mededeling dat dit niet zal lukken bij het huidige ritme: momenteel

zijn er immers slechts 87.653 kinderopvangplaatsen voor 180.000 baby's en peuters. Uit onderzoek blijkt dat, bij voldoende aanbod, ruim 62 procent van de ouders hiervan gebruik wil maken. De VVSG pleit ook voor een betere spreiding van het aanbod over alle gemeenten. In veel gemeenten, zoals Antwerpen, is er slechts plaats voor 23, in Genk 24 en in Lokeren 26 procent kinderopvang, tegenover in 1 op 3 van de Vlaamse gemeenten voor amper 33 procent (DS 31.03.12).

Piet Hein Jongbloet

WAALSE RECHTBANKEN RIJKELIJKER BEDEELD MET RECHTERS

In Vlaanderen zijn er minder rechters in de rechtbanken van eerste aanleg, gemeenten aan het aantal inwoners, dan in Franstalig België. Dit blijkt uit een studie van de rechtbank van Hasselt, die de scheefftrekking aan de kaak stelt. In heel België zijn er gemiddeld 15.055 inwoners per rechter in de rechtbank van eerste aanleg. In Vlaanderen zitten bijna alle rechtbanken boven dat gemiddelde. Leuven telt bijvoorbeeld 20.145 inwoners per rechter!

N-VA Kamerlid, K. Van Vaerenbergh, voegt hieraan toe dat dezelfde scheefftrekking tussen Franstalige en Nederlandstalige rechters ook bestaat bij de arbeidsrechtbanken en bij de hoven van beroep. Zo zijn er momenteel maar 67 Nederlandstalige arbeidsrechters, ten opzichte van 68 Franstalige. Van alle nieuwe correctionele zaken bij de hoven van beroep was in 2010 62 procent Nederlandstalig terwijl slechts 52 procent van de magistraten Nederlandstalig was. In het Brussels hof van beroep krijgen veertig Franstalige rechters uit het wettelijk kader versterking van niet minder dan 31 "toegevoegde" rechters, terwijl de Nederlandstaligen slechts negen "toegevoegde" rechters krijgen boven de bestaande 34 rechters uit het wettelijke kader.

Omdat er door de BHV akkoorden ettelijke Nederlandstalige magistraten in Brussel verloren gaan zal de benadeling van de Vlaamse magistratuur nog toenemen. De rechtstrekking met een paar procentjes, die zopas door de regering werden afgekondigd, is simpelweg onvoldoende aldus K. Van Vaerenbergh. Ze wil dan ook dat de regering dringend werk maakt van een werklustmeting. Met die cijfers in de hand en voldoende politiek lef moet minister Turtelboom haar Franstalige regeringspartners overtuigen de middelen eindelijk te verdelen volgens de behoeften.

Bron: *De Tijd* 30.03.12 – *Belga* 31.03.12

Albert Baert

MAGISTRATEN: WORDT HENEGOUWEN VOORGETROKKEN TEN NADELE VAN ANTWERPEN?

De op til zijnde grondige hervorming van Justitie voorziet o.m. een reductie van 27 gerechtelijke arrondissementen naar 12. Iedere provincie krijgt in principe één gerechtelijk arrondissement. Voor de provincie Henegouwen wordt evenwel een uitzondering voorzien onder de vorm van twee "subarrondissementen": Charleroi en Bergen-Doornik. De provincie Antwerpen heeft een grotere bevolking (1,7 miljoen inwoners) dan de provincie Henegouwen (1,3 miljoen). Als je het aantal zetelende rechters bekijkt dan zie je dat er in de provincie Antwerpen één rechter zal zijn per 16.618 inwoners, in de provincie Henegouwen één rechter per 13.788 inwoners.

Minister Turtelboom had aanvankelijk maar één gerechtelijk arrondissement uitgetekend voor Henegouwen maar het kernkabinet wijzigde dat plan. Zogezegd omdat "Henegouwen anders maar één procureur-generaal en één procureur zou hebben en dat kan problemen geven als beiden onder één hoedje spelen" zo luidt het. Critici in Vlaamse gerechtelijke kringen vinden dit onzin en menen dat de "subarrondissementen" gewoon twee volwaardige arrondissementen zijn. Het is duidelijk dat Di Rupo de twee arrondissementen aan Turtelboom heeft opgedrongen, zo luidt het nog. Het gevolg is dat na de hervorming Antwerpen niet alleen het grootste parket maar ook de grootste rechtbank zal krijgen met als vrees dat dit onbeheersbaar wordt (GvA 23.04.12).

Albert Baert

INTERNATIONALISERING VAN DE VLAAMSE RAND

De studiedienst van de Vlaamse regering organiseerde op 26 april 2012 te Leuven een studiedag over "Het internationale karakter van de Vlaamse Rand". Met uitgebreid cijfermateriaal werden de problemen van de Vlaamse Rand in kaart gebracht. Hieruit blijkt dat de verfransing van de Vlaamse Rand niet langer toeneemt, maar dat het aantal Nederlandstalige gezinnen verder afneemt. Door immigratie vanuit Brussel, vanuit Oost-Europa en vanuit rijke landen is er nu vooral een internationalisering van de Vlaamse Rand met een toename van anderstalige gezinnen. De inwoners van de Vlaamse Rand behoren tot 114 nationaliteiten. Zevenentwintig procent van de bevolking is van buitenlandse herkomst. Bij de kinderbevolking is het aantal anderstaligen nog groter: bijna 60% van de kinderen in de Vlaamse rand spreekt thuis geen Nederlands.

Vlaams minister Geert Bourgeois stelt dat het Vlaams beleid voor de Rand uitgaat van twee axioma's: de Rand is Nederlandstalig

en moet dat blijven, en de Vlaamse Rand wenst in goede verstandhouding te leven met zijn nieuwe inwoners en dus moeten ze de kans krijgen om Nederlands te leren. Dit zijn ongetwijfeld nobele doelstellingen. Om de Vlaamse Rand Nederlandstalig te houden zullen taalwetten niet volstaan, maar is een sterk inburgeringsbeleid noodzakelijk. De voorgestelde cijfers tonen aan dat die inburgering nog niet geslaagd is. Vlaanderen zal nog grote inspanningen moeten doen voor het onthaal, het onderwijs en de inburgering van zijn nieuwe burgers. Daarvoor zal het juiste evenwicht moeten gevonden worden tussen vriendelijk onthaal van anderstalige inwijkelingen en voldoende aansporing om zich te integreren en Nederlands te leren.

Robrecht Vermeulen

DOMEINNAAM ".VLAANDEREN" OP OOSTENRIJKS PLATFORM

Op 20 maart II. heeft de Vlaamse overheid de concessie voor het beheer van de internetextensie .vlaanderen toegekend aan DNS.be.

DNS.be ziet in het beheer van .vlaanderen een mogelijkheid om haar missie te versterken door het toegankelijker maken van het internet en het aanmoedigen van het gebruik ervan. De beheerder van 1,25 miljoen .be-domeinnamen wordt de partner van de Vlaamse overheid die via dat project burgers, bedrijven en verenigingen de kans wil geven om hun naam of merk te registreren en te koppelen aan Vlaanderen.

DNS.be zal het aanvraagdossier voor ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers) opmaken en indienen, alsook na de goedkeuring gedurende 10 jaar de technische en commerciële exploitatie voor haar rekening nemen.

Verwacht wordt dat de eerste .vlaanderen-extensies zullen opduiken in 2013.

Wie mag registreren?

.vlaanderen: waarschijnlijk iedereen (bedrijven, particulieren, verenigingen, overheden, ...), de details moeten nog besproken worden met de Vlaamse overheid.

Waarom deze nieuwe extensies?

DNS.be gelooft sterk dat deze nieuwe extensies gaan bijdragen tot het realiseren van onze missie, namelijk meer online aanwezigheid door bedrijven en particulieren. Bijgevolg gaat het ook de online markt stimuleren.

Voor Vlaanderen is het doel om particulieren en bedrijven toe te laten om zich online te associëren met de waarden van Vlaanderen, de link te leggen met de lokale markt qua afzet, productie of herkomst. Dus van Vlaanderen nationaal en internationaal een sterk merk te maken.

Jan Van Meirhaeghe

BESPARINGEN IN DE GEZONDHEIDSZORG

Om het begrotingstekort binnen de Maas-trichnorm van drie procent te houden wordt in heel Europa bespaard in de gezondheidszorg. Deze sector vertegenwoordigt immers één van de grootste posten in de overheidsuitgaven. Een aantal landen kregen reeds structurele aanpassingsprogramma's opgelegd door de Europese Commissie, de Europese Centrale Bank en het Internationaal Muntfonds (de Trojka) in ruil voor financiële hulp. In heel wat landen komt het neer op een verhoging van patiëntenbijdragen, de promotie van generische producten en besparingen op personeelskosten. Dit leidt niet tot minder uitgaven of meer doelmatigheid maar alleen tot een meer ongelijke toegang tot de zorg. Een jaarlijkse groeinorm in onze gezondheidszorg van 4,5 procent is op termijn onhoudbaar. De regering Di Rupo heeft dan ook besparingen voorgesteld in de gezondheidszorg. In plaats van de kwaliteit te belonen door de grote variatie in de zorg bij eenzelfde aandoening aan te pakken kiest hij botweg voor lineaire besparingen vooral bij artsen en de farmaceutische industrie.

Het doel van een evenwichtige gezondheidspolitiek is echter tweërlei: het nastreven van een optimale kwaliteit aan een aanvaardbare prijs en de toegankelijkheid verhogen voor wie de gezondheidszorg moeilijk betaalbaar is. De indexatie van de remgelden is daarvoor geen stimulans. We moeten nauwgezet toezien dat in de toekomst de patiënt niet de rekening betaalt van de besparingen waardoor de toegankelijkheid van de zorg nog meer in het gedrang komt, want Luc Coene, gouverneur van de Nationale Bank, waarschuwt nu reeds dat de uitgaven in de pensioenen en de gezondheidszorg sneller stijgen dan het bnp en bijgevolg nieuwe bezuinigingen noodzakelijk zijn in 2013 ondanks de goede economische vooruitzichten.

Verder houdt minister Onkelinx onvoldoende rekening met de adviezen van het Kenniscentrum Gezondheidszorg over dure achterhaalde en onwerkzame therapieën. Zo wenst zij een kwaliteitslabel voor homeopathie terwijl het Kenniscentrum onomwonden verklaart dat homeopathie niet werkt en terugbetaling door de ziekteverzekering nooit mag aanvaard worden. Terecht stelt Lieven Annemans, gezondheidseconoom, dat er moet geïnvesteerd worden in de centrale rol van de huisarts (een specialist kost gemiddeld 460 euro per halve dag), in geïntegreerde zorg, in een gezondheidsinformatiesysteem, in een veralgemeend globaal medisch dossier enz.

Om dezelfde lijn door te trekken: waarom aanvaardt de overheid jaarlijks 20.000 tabaksdoden? Elk jaar krijgen ongeveer 7.000 mensen de diagnose longkanker voorgeschoteld. Drie vierde van hen zijn mannen waarvan bijna 90 % rokers zijn. Wegen de twee miljard euro jaarlijkse inkomsten aan taksen op tegen de enorme

uitgaven in de gezondheidszorg? Zou de levenskwaliteit in Vlaanderen, die reeds tot de beste behoort in Europa, ongeëvenaard toenemen mochten we in 2025 samen met Nieuw-Zeeland helemaal rookvrij worden? Nog een argument om de gezondheidszorg toe te wijzen aan de gemeenschappen. Op termijn zullen de besparingen in de gezondheidszorg de gedeelde accijnzen en BTW ruimschoots overtreffen. Ik kijk reikhalzend uit naar deze ene politicus die hardop zegt wat velen denken.

Jan Dockx

HUIS VOOR GEZONDHEID BRUSSEL: ONDERZOEK COMMUNICATIE HUISARTS- SPECIALIST

Met het "Huis voor Gezondheid" hebben de Vlaamse huisartsen en paramedici in Brussel een stevig ankerpunt in de hoofdstad. Hier moet je als Vlaamse arts zijn zo je wil werken aan kwaliteit, innovatie van de zorg of creativiteit in samenwerking. Elke euro die aan dit initiatief werd besteed brengt het meervoudige op voor de Vlaamse patiënten in Brussel.

De recente bevraging die werd gehouden over de relatie huisarts-specialist toont duidelijk aan hoe het er in Brussel en de Rand, maar ook voor een groot deel in Vlaanderen aan toe gaat. Het dringt misschien onvoldoende door tot de beroepsgroepen en het beleid, maar de kloof tussen de intra- en de extramurale sector neemt maar steeds toe. De aangehaalde knelpunten gaan over communicatie, organisatie, samenwerking, interne doorverwijzing, ontslagprocedures, elektronische ondersteuning en toegankelijkheid. Niets nieuws onder de zon dus, maar het werd allemaal nog eens duidelijk opgelijst door deze bevraging. In de Brusselse ziekenhuizen blijft de taal van de ziekenhuisartsen en de diensten het grote struikelblok voor de communicatie en samenwerking op alle terreinen. Maar het gebrek aan verslaggeving, de interne doorverwijzing en de rechtstreekse toegang van patiënten tot de diverse disciplines zijn enkele van de vele factoren die maken dat de gezondheidszorg veel te veel kost aan de gemeenschap, terwijl er heel wat intramurale artsen een ruime winst aan overhouden.

Nog steeds heeft men in dit land niet begrepen dat de gezondheidszorg dicht bij de zorgbehoevende moet staan. Deze materie is zo complex en onoverzichtelijk geworden dat zonder begeleider de patiënt er zijn weg niet meer in vindt en dat ook de mono-disciplinaire artsen het overzicht compleet kwijt zijn en helemaal geen zicht meer hebben over de totale patiënt en de verschillende mogelijkheden van zorg en begeleiding. Ook de media gaan hier duidelijk in de fout door steeds maar de hoog gespecialiseerde prestaties van de geneeskunde onder de spots te brengen terwijl veel te weinig aandacht gaat naar de ondersteuning die voor de basisgezond-

heidszorg nodig is. Huis voor gezondheid tinnert hier gelukkig hard aan de weg.

Chris Geens

TRANSFERS VIA BFW NEMEN TOE

De Bijzondere Financieringswet (BFW) bepaalt de financiering van de gewesten en gemeenschappen, en werd hervormd door de regering Di Rupo.

Het Vlaams Instituut voor Economie en Samenleving (VIVES) publiceerde op 4 juni 2012 een simulatiestudie over het effect van die hervorming op de geldtransfers tussen de Belgische gewesten in de periode 2012-2030 (www.econ.kuleuven.be/vives/).

Door de responsabilisering van de deelstaten voor hun beleid en door de afbouw van de solidariteitsmechanismen vanuit Vlaanderen, ingebouwd in de nieuwe wet, zou men verwachten dat de transfers uit Vlaanderen via dat kanaal zouden dalen, doch volgens de studie van VIVES zullen die transfers nog toenemen.

De auteur Geert Jennes neemt als uitgangspunt de transfers via de BFW in 2012, met inbegrip van de transfers door de nieuwe bevoegdheden voor de gemeenschappen en gewesten volgens het regeerakkoord; de reden is de transfercijfers via de oude en de nieuwe wet te kunnen vergelijken.

In de *oude BFW* bedraagt het transfer uit het Vlaams Gewest in 2012 volgens de studie 0,49 % van het bruto binnenlands product (bbp), wat overeenkomt met 1,873 miljard euro. In 2030 zou dat transfer verminderd zijn tot 0,43 % bbp.

In de *nieuwe BFW* start het transfer in 2012 met 0,51 % bbp, (of 4 % hoger dan in de oude wet), en klokt het transfer, na een toename in 2015, in 2030 af op ongeveer 0,51 % bbp (of 19 % hoger dan in de oude wet), wat in dat jaar overeenkomt met een extra transfer van 643 miljoen euro.

Het Waals Gewest krijgt door de hervorming ongeveer hetzelfde bedrag aan transfers in elk jaar van de periode 2012-2030 en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest krijgt elk jaar in diezelfde periode ongeveer het bedrag van de bijkomende transfers uit Vlaanderen.

Gedurende de periode 2012-2030 zijn de transfers uit het Vlaams Gewest via de nieuwe BFW dus continu hoger dan met de oude wet.

Geert Jennes besluit dat de gunstige impact van de overdracht van een aantal bevoegdheden naar het Vlaams Gewest en van de hervorming van de solidariteitsbijdrage op de transfers uit het Vlaams Gewest meer dan gecompenseerd wordt door de ongunstige impact van de herfinanciering van Brussel, van de instelling van het overgangsmechanisme en van de hervorming van de BTW-dotatie op de transfers uit het Vlaams Gewest.

Eric Ponette

VVMV - BERICHTEN

DE “DE-FEDERALISERING“ VAN DE GEZONDHEIDSZORG

Het siert de Vereniging voor Gezondheids-economie en de Vereniging Alumni Ziekenhuis- en Verplegingswetenschap dat zij als thema voor hun avondseminarie te Leuven, de zesde Staatshervorming, sector Gezondheidszorg, onder de loep namen. De voorgaande staatshervormingen, van 1970 tot 2011, gingen van erkenning van cultuurgemeenschappen, over toekenning van diverse en stapsgewijze bevoegdheden aan de gemeenschappen en gewesten, tot de herfinanciering van de gemeenschappen, alvorens nu tot het zogenaamde “Vlinderakkoord” te komen. Het komt er nu op aan om dit politiek akkoord om te zetten in een juridisch en werkbaar akkoord.

In de gehandicaptenzorg (511 miljoen €) gaat de tegemoetkoming voor hulp aan zorgbehoevenden naar de deelstaten maar blijven de inkomensvervangende- en integratietegemoetkoming federaal. Ook de mobiliteitshulpmiddelen (62.2 miljoen €) gaan van RIZIV naar de deelstaten.

In de ziekenhuissector zijn belangrijke veranderingen voorzien waarbij de erkenningsnormen naar de deelstaten gaan maar de programmatie centraal blijft. Het budget van financiële middelen (531 miljoen €) is vandaag nog steeds federaal, maar via VIPA (Vlaams Investeringsfonds voor Persoonlijke Aangelegenheden) zouden er bilaterale akkoorden kunnen komen i.v.m. reconversie van ziekenhuisbedden (bvb naar instellingen voor ouderenzorg).

De ouderenzorg dan zou integraal naar de deelstaten gaan, ook de financiering en het prijsbeleid, net als de geïsoleerde geriatrie (G) en gespecialiseerde (Sp) ziekenhuizen met mogelijk behoud van statuut ziekenhuis.

De revalidatie (170 miljoen €) is ook een zeer complexe en gevarieerde materie met overeenkomsten tussen RIZIV en de instellingen en die komt helemaal in handen van de deelstaten, waarbij de hele financiering een nog niet uitgeklaarde zaak is.

De ganse Geestelijke Gezondheidszorg (172.7 miljoen €) met daarin Psychiatrische

Verzorgingstehuizen en ook Beschut Vrouwen, gaan van FOD Volksgezondheid naar de deelstaten.

De preventie met vaccinaties, screening, voedingsplan, mondhygiëne, tabaksontwenning (76.6 miljoen €) en het Fonds tot bestrijding van verslavingen (5 miljoen €), waarvan velen dachten dat dit reeds integraal tot de deelstaten behoorde, toont nu eindelijk de kaarten en gaat dus weg uit het RIZIV, behalve (anders zouden wij in dit land niet zijn) de honoraria voor de tabacologen en al wat met nomenclatuur te maken heeft.

De organisatie van de 1ste lijn wordt nu materie voor de deelstaten. Impulsefonds, huisartsenkringen, Lokale Multidisciplinaire Netwerken, Geïntegreerde diensten Thuiszorg en Palliatieve netwerken en hun multidisciplinaire teams gaan uit het RIZIV, samen goed voor meer dan 45 miljoen €.

In het domein van de gezondheidszorgberoepen lijkt nog ruime onduidelijkheid te bestaan. De erkenning zelf van de zorgverstrekkers zou naar de deelstaten gaan mits naleving van de door de federale overheid bepaalde erkenningsvoorwaarden! Ook het bepalen van de quota voor de verschillende beroepsgroepen en de onderlinge subquota zou de deelstaten toekomen, maar het bepalen van het totaal aantal kandidaten voor de hele groep zou dan weer federaal blijven. Wat betreft de Sociale Akkoorden is men zo mogelijk nog onduidelijker.

Over deze en nog vele andere zaken moeten er nu samenwerkingsakkoorden komen tussen de federale overheid en de deelstaten en worden organen en overleginstellingen opgericht zoals daar zijn: “Instituut voor overlegde antwoorden op de grote uitdagingen inzake de gezondheidszorg” en een instelling die zich bezig houdt met “Nalevingsmodaliteiten van Internationale verplichtingen i.v.m. het gezondheidsbeleid”. Daarnaast blijven instellingen zoals E-Health en Kenniscentrum blijkbaar bestaan zoals zij nu functioneren.

Bij die overgang van federaal naar deelstaten is het in elk individueel voorstel ook nog

helemaal niet duidelijk wat in Vlaanderen en Brussel, respectievelijk Franstalig België, de finaliteit van de toewijzing wordt. In principe worden de gemeenschappen bedoeld als ontvanger en uitvoerder van de over te hevelen bevoegdheden en middelen. Maar hoe dit in Brussel gaat lopen met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en met de Bi-communautaire Instellingen zouden wij best van zeer nabij volgen, want wanneer het over rechten en plichten gaat gebeuren er in dit land en de hoofdstad soms rare dingen. En wat men er aan Franstalige kant gaat van bakken tussen de Franse Gemeenschap, het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie gaat ons misschien niet direct aan, maar kan soms toch ook wel consequenties hebben voor Vlaanderen en Brussel.

Over de concrete en correcte verdeling van de middelen durft een mens nog niet goed nadenken. Er zou reeds een specifieke regeling bestaan voor het Budget van financiële middelen (circa 0,5 miljard €) waarin via een jaarlijkse dotatie in een financieringswet een uitdovend deel voor de reeds aangegane engagementen zou voorzien zijn. Voor de nieuwe investeringen moeten de verdeelsleutels tussen de deelstaten geactualiseerd worden. De technische werkgroep die hier aan de slag gaat heeft nog heel wat werk voor de boeg om de concrete berekeningen te maken. Binnen de huidige economische situatie weet ook geen mens of de federale overheid in staat zal blijken om de geplande dotaties over te maken en bij uitbreiding om bij hogere nood en vraag die ook nog te verhogen. Dit is ook een goed moment om stil te staan bij de rol van de zorgverzekeraars, de ziekenfondsen, de private investeerders en de gemeenschappen zelf.

Heel dit verhaal konden wij optekenen uit de voordracht en de nota's van Peter Hannes, adviseur Kabinet Verherstraeten, en uit de discussies die na de lezing gehouden werden. Hartelijk dank daarvoor. Het is ook best mogelijk dat alle cijfers en toelichtingen niet 100 % correct zijn, maar de grote lijnen van het verhaal zouden toch moeten kloppen. Reacties, aanvullingen en correcties zijn dus

welkom, en vooral de Wetenschappelijke, beroeps- en andere artsenverenigingen sporen wij ten zeerste aan om zich in deze materie te verdiepen en hun verantwoordelijkheden op te nemen. Van Adviseur Peter Hannes kregen wij ook nog een mogelijk tijdpad mee: de definitieve teksten zouden klaar moeten zijn na het zomer reces; de bespreking met de acht partijen volgt nadien; in 2013 zou dan de definitieve nota klaar zijn die dan naar het parlement kan; ten vroegste begin 2014 is de inwerkings-treding voorzien en kan de overdracht van bevoegdheden starten. Het is dan wachten wat de verschillende deelstaten hiermee concreet op het terrein gaan doen.

Daarom was de toelichting van een andere spreker, prof. dr. H. Maarse (universiteit Maastricht), erg nuttig. Hij heeft dit regeerakkoord grondig doorgenomen en vond geen enkele verwijzing naar marktregeling, regeltarieven voor huisartsen en andere disciplines, of openbare aanbestedingen in de zorg. Ook kwaliteitsevaluatie kwam hij nergens tegen evenmin als de rationele keuze voor aanpak van zorg. Onder decentralisatie verstond prof. Maarse ook eerder grotere bevoegdheden voor de lokale overheden (gemeenten, provincies, subregio's) en van de centrale plaats voor de patiënt en de beperking van de praktijkvariëaties en de honoreringsverschillen las hij helemaal niets.

Uit de verdere discussie onthouden wij ook dat ondanks alles de inning en toewijzing van de middelen centraal blijft en dat de transfers dus blijven bestaan, net als de macht van de ziekenfondsen. Een mooie conclusie was dat dit land nog steeds geen gezondheidsbeleid heeft die naam waardig en dat van enige transparantie ter zake geen sprake is. Vlaanderen wil dit wel en is ook reeds bezig met de interne staatshervorming, waarbij wij niet blind enthousiast mogen zijn maar ons moeten afstemmen op de concrete zorgnoden van een moderne maatschappij.

Chris Geens

De werkgelegenheid ligt in Wallonië nog altijd veel lager dan in Vlaanderen. Vlaanderen heeft een werkzaamheidsgraad van 66,3 %. Wallonië amper 56,7 %. (...) Als Wallonië zijn werkzaamheidsgraad niet optrekt, zullen de transfers altijd blijven bestaan.

Angélique VANDERSTRAETEN - 't PALLIETERKE - 04/04/12

Lizin zei dat massale immigratie uit Franstalige landen van Afrika nodig was om op termijn de Vlaamse meerderheid te breken en om in Brussel de Vlamingen tot een verwaarloosbare minderheid te reduceren.

Mark GRAMMENS - JOURNAAL - 05/04/12

Ik beseft dat de portefeuille van Dexia goed moet worden opgevolgd. Want er zijn voor 45 miljard euro staatswaarborgen toegekend en later dit jaar moeten we onderhandelen over een verlenging van de staatswaarborgen. Het gaat om enorme bedragen. Als Dexia slecht bestuurd wordt, kan dat dramatische gevolgen hebben.

Elio DI RUPO - DE TIJD - 21/04/12

De harde realiteit is dat we jaren boven onze stand geleefd hebben, verslaafd zijn aan schuld en van die verslaving met veel pijn af moeten zien te geraken.

Isabel ALBERS - DE TIJD - 05/05/12

Om de een of andere reden slagen we er al twintig jaar niet in de vele patiënten die niet thuishoren op een spoeddienst, weg te houden en te kanaliseren naar de huisartsenwachtposten.

Guy TEGENBOS - DE STANDAARD - 23/05/12

Mensen beschouwen wat de burens doen en hebben als de maatstaf waaraan ze zelf ook moeten voldoen. (...) Ons leven concentreert zich helaas steeds minder op datgene wat er echt toe doet.

Johan BRAECKMAN, Professor filosofie UGent - DE TIJD - 25/05/12

Hoe meer we onszelf wereldburgers voelen, hoe groter ook de nood aan een intieme identiteit, die van ons dorp, onze gemeente, ons stadje. (...) Waar herkenbaarheid, eigenheid en vertrouwdeheid - tegenwoordig kleeft begrippen - nog een meerwaarde bieden.

Jan SEGERS - HET LAATSTE NIEUWS - 30/05/12

Vlaams & Neutraal Ziekenfonds

Verrassend voordelig!

Naast de klassieke ziekenfondsvoordelen, zoals o.m. hulp in het buitenland, jeugdvakanties en ziekenvervoer, komen wij ook tussen in de volgende gevallen:

Ongeacht uw leeftijd!

- >> Brillen en lenzen tot 100 euro
- >> Alle vaccinaties tot 75 euro
- >> Diëtist of psycholoog tot 50 euro
- >> Lidgeld sport- of fitnessclub tot 30 euro

Specifieke troeven!

- >> Geboortevoordelen tot 888 euro, waaronder ook terugbetaling van luiers
- >> Orthodontie: terugbetalingen tot 750 euro
- >> Tandimplantaten tot 500 euro
- >> Lasertherapie van de ogen tot 250 euro
- >> Kampvergoedingen tot 30 euro
- >> Voetverzorging tot 25 euro

Ontdek nog meer voordelen in ons ziekenfondspakket: www.vnz.be of vraag vandaag een infopakket of vrijblijvend huisbezoek aan via **0800-179 75**. Veranderen van ziekenfonds is heel eenvoudig. Bel ons gratis nummer of surf naar onze webstek en wij doen graag de rest.

Bel gratis:

0800-179 75

Hoofdzetel:

Hoogstratenplein 1 - 2800 Mechelen - www.vnz.be
Kantoren & brievenbussen over heel Vlaanderen

Vlaams & Neutraal Ziekenfonds
UW VRIJHEID, UW ZEKERHEID

VGV-MEDEDELINGEN

WIL NOTEREN IN UW AGENDA

In de maanden september en oktober organiseert het VGV twee belangrijke activiteiten:

1. *zaterdag 22 september 2012*: bezoek aan **Rijsel**, met uitbreiding – voor hen die het wensen – naar *zondag 23 september*: bezoek aan **Kassel en Roubaix** (zie “VGV bezoekt” op p. 25)

2. *zaterdag 13 oktober 2012*: symposium over de **contingentering** in het Paleis der Academiën te Brussel

**SYMPOSIUM van het
Vlaams Geneeskundigenverbond
met de steun van het
Doktersgild Van Helmont**

Contingentering: zegen of vloek?

zaterdag 13 oktober 2012

Paleis der Academiën, auditorium Baron Lacquet
Hertogstraat 1, 1000 Brussel

Programma:

9u00 onthaal

9u30 centrale lezingen

Inleiding: **Prof. em. dr. Albert Baert**

Prof. dr. Bernard Himpens, voorzitter Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België: **Historiek en resultaat van contingentering en toelatingsproef**

Dr. Louis Ide, senator: **De contingentering: een bepalende factor voor de gezondheidszorg? Enkele conclusies op basis van de meest recente beschikbare cijfers.**

Prof. dr. Renaat Peleman, hoofdarts UZ Gent : **Artsenbehoeften in Europa en in Vlaanderen**

Dr. Robrecht Vermeulen, voorzitter Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen : **Gevolgen van het verschillend beleid van de Gemeenschappen**

11u05 pauze

11u20 Is versoepeling van de Vlaamse toelatingsproef wenselijk?

Paneldiscussie o.l.v. **Prof. em. dr. Albert Baert** met

Dhr. Peter Degadt, voorzitter Zorgnet Vlaanderen

Prof. dr. Joke Denekens, vice-rector UA

Prof. dr. Alain Dupont, decaan faculteit Geneeskunde VUB

Dr. Marc Moens, voorzitter BVAS

12u20 Slotwoord: **Dr. Jan Dockx**, voorzitter VGV

12u30 *receptie*

Accreditering rubriek 6 Ethiek en Economie aangevraagd

Deelnamekosten : € 15,00 vóór 30/9/2012

€ 20,00 na 30/9/2012

Inschrijven via e-mail op info@vgv.be of per post naar VGV, Ergo de Waellaan 3 bus 14, 2100 Antwerpen en storting van het verschuldigde bedrag op rek. nr. 407-3062251-47, IBAN BE22 4073 0622 5147 van VGV.

In de zaal mocht het niet, maar hier kan het wel: een diepe zucht slaken. Een Nederlandse student aan een conservatorium in een Vlaamse stad vindt het nodig Engels te spreken tot een publiek van overwegend Nederlandstaligen.

Ludo PERMENTIER, verbonden aan UGent - DE STANDAARD - 04/06/12

OVV-MEDEDELINGEN

MEDEDELING van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen (OVV): 7 juli 2012

Het OVV zet de strijd verder voor het Nederlands als onderwijs- en wetenschapstaal in het hoger onderwijs

Het Dagelijks Bestuur van het OVV (DB-OVV) stelt tot zijn ontgoocheling vast dat op 5 juli in het Vlaams Parlement een decreet werd goedgekeurd dat een verregaande verengelsing van het hoger onderwijs mogelijk maakt.

Het DB-OVV betreurt bovendien dat met geen enkel, door het OVV voorgesteld, amendement rekening werd gehouden.

Als gevolg van de goedkeuring van dit decreet zullen tot 50 % van de vakken in de masters verengelsd kunnen worden en zal de verengelsing van de bachelors kunnen starten vanaf het eerste jaar. Verder zullen de studenten, die hun ganse curriculum in het Nederlands willen volgen, slechts op één plaats binnen de Vlaamse Gemeenschap terecht kunnen en wordt het recht om examens in het Nederlands af te leggen ingeperkt.

Het DB-OVV is ervan overtuigd dat de politieke partijen, die het decreet goedkeurden, na verloop van tijd zullen inzien dat de genuanceerde kennisoverdracht door het decreet geschaad zal worden en dat het decreet een asociale dimensie heeft. En verder dat het decreet het Nederlands als wetenschapstaal bedreigt en een aanfluiting is van het EU-principe "eenheid in verscheidenheid".

Daarom gaat het DB-OVV meer dan ooit verder met zijn strijd voor het behoud en de bevordering van het Nederlands in het hoger onderwijs, zonder een beperkte invoering van het Engels af te wijzen.

Het DB-OVV dankt alle lidverenigingen, evenals de Marnixring Internationale Serviceclub, de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde en andere verenigingen, die hun steun verleenden aan de OVV-actie tegen een te verregaande verengelsing van het hoger onderwijs.

Namens het DB-OVV,

Robrecht Vermeulen, OVV-voorzitter

Contact: Eric Ponette en Ghislain Duchâteau, afgevaardigd door het OVV voor het dossier "Taal Hoger Onderwijs": eric.ponette@skynet.be en ghislain.duchateau@telenet.be

Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen – Passendalestraat 1A – 2600 Berchem
Telefoon: 03 320 06 31 ■ Fax: 03 366 60 45 ■ E-post: secretariaat@ovv.be
Bezoek onze webstek: www.ovv.be

PERSBERICHT VAN HET OVERLEGCENTRUM VAN VLAAMSE VERENIGINGEN (OVV): 11 JULI 2012

Elf juli 2012: er valt niets te vieren

Vlaanderen heeft de traditie om op 11 juli feest te vieren, want op die dag, 710 jaar geleden, beslisten burgers dat het graafschap Vlaanderen niet zou ingelijfd worden in het machtige Franse koninkrijk.

Op 11 juli 2010 vierden we feest omdat de Vlamingen op democratische wijze duidelijk hadden gemaakt dat Vlaanderen voortaan zelf zijn toekomst zou moeten en kunnen bepalen. Het oude België gaf zich echter niet gewonnen.

Op 11 juli 2011 vierden we feest want Vlaamse partijen hielden sinds ruim een jaar stand tegen alle pogingen om de Belgische structuren met hun verworven voorrechten en historisch onrecht in stand te houden.

Op 11 juli 2012 kunnen we echter geen feest vieren.

Velen dachten dat de stem van de Vlaamse kiezers duidelijk genoeg weerklonken had om de nodige hervormingen door te voeren. Velen dachten dat de Vlaamse politici zouden stand houden. Maar na ruim vijfhonderd dagen werden ze de les gespeeld. Politieke partijen, die een minderheid in Vlaanderen vertegenwoordigen, kozen niet voor het algemeen belang van Vlaanderen.

Zullen we op 11 juli 2013 en de volgende jaren opnieuw feest kunnen vieren?

Wij blijven geloven in de onwrikbare wil van onze Vlaamse volksgemeenschap om zichzelf als een zelfstandige natie te besturen en om met andere volkeren samen te werken aan de opbouw van een beter Europa en een betere wereld.

Namens het dagelijks bestuur van het OVV,

Robrecht Vermeulen

voorzitter

11 juli 2012

BINNENLAND:

Breugelland (tot 31.12.14) Stedelijk Museum Wuyts-Van Campen en baron Caroly, F. Van Cauwenberghstraat 14, Lier. Een honderdtal werken uit het KMSK laten zien hoe Pieter Breugel de Oude eeuwenlang voor latere kunstenaars een bron van inspiratie is geweest over boeren en buitenlui in het landelijk Vlaanderen
www.lier.be

Rik Wouters en Co. Hoogtepunten (tot 31.12.14) Stedelijk Museum Schepenhuis, Steenweg 1, Mechelen. Ondanks zijn korte artistieke loopbaan liet Rik Wouters een fantastisch oeuvre na. De tentoonstelling omvat 26 schilderijen, 66 virtueuze aquarellen en tekeningen en 19 beelden. De tentoonstelling wordt jaarlijks aangevuld met een tijdelijke presentatie. De collectie van het KMSK en de Stedelijke Musea van Mechelen.
www.mechelen.be/stedelijkemusea. www.rikwouters.be
www.kmska.be uit@mechelen.be

Moderne kunst uit het interbellum- collectie KMSKA (tot 31.12.12) FeliXart Museum, Kuikenstraat 6, Drogenbos. Werken uit de collectie van KMSK Antwerpen. Een tentoonstelling over de bruisende kunstwereld tijdens het interbellum.
www.felixart.org www.MuFDB.org

Mercator Digitaal (tot 26.08.12) SteM, Zwijgershoek 14, Sint-Niklaas. Herdenking van de vijfde verjaardag van de beroemde cartograaf Mercator. In het Mercatorjaar zijn er talrijke initiatieven in Sint-Niklaas en Rupelmonde voorzien met toeristische wandelingen en een internationale cartografische conferentie in samenwerking met het SteM en de universiteit van Gent. In totaal gaat het om 36 sleutelprojecten.
www.sint-niklaas.be www.mercator2012.be

Stedelijke Musea en Internationaal Exlibriscentrum (tot 24.08.12) Zwijgershoek 14, Sint-Niklaas. Een nieuwe presentatie van de collectie atlanten, globes en wandkaarten.
www.sint-niklaas.be

Een leven in mode. Vrouwenkleding 1750 – 1950 (tot 12.08.12) Modemuseum, Nationalestraat 28, Antwerpen. De invloed van de mode op het dagelijkse leven van vrouwen uit de middenklasse in West-Europa.
www.momu.be

Beaufort 04 (tot 30.09.12) Negen kustgemeenten. Triënnale voor hedendaagse kunst. Kunstenaars uit heel Europa worden uitgenodigd om ter plaatse nieuw werk te creëren.
www.beaufort04.be

Kamarama (29.04.12 tot 05.08.12) Verschillende locaties, Brugge. Kamagurka is tekenaar, schilder, theater- en televisiemaker. Op verschillende locaties is er werk van hem en andere kunstenaars, die hem fascineren en inspireren.
www.museabrugge.be

Koen Vanmechelen (05.05.12 tot 19.08.12) Museum van Deinze en de Leiestreek, Lucien Matthyslaan 3-5, Deinze. Deze internationaal gerenommeerde kunstenaar bouwde zijn oeuvre uit rond het thema van de kip w.o. het gigantische The Cosmopolitan Chicken Project.
www.museumdeinze.be

Track (12.05.12 tot 16.09.12) Verschillende locaties. Ontmoetingspunt in het SMAK, Citadelpark, Gent. In de traditie van Chambres d'amis (1986) en Over the Edges (2000) tonen dertig internationale kunstenaars hun werken op binnen- en buitenlocaties.
www.track.be www.smak.be

Jimmie Durham. Een kwestie van leven en dood en zingen (tot 18.11.12) Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen, Leuvenstraat 32, Antwerpen. Het meest volledige overzicht van het werk van deze Amerikaanse kunstenaar, die vooral actief was in de Amerikaanse-Indiaanse beweging. Zijn werk is humoristisch en geëngageerd.
www.muhka.be

Thomas Schütte (tot 16.09.12) Middelheimmuseum, Middelheimlaan 61, Antwerpen. Sculpturen in keramiek en glas in het nieuwe paviljoen.
www.middelheimmuseum.be

Beeldenpark Middelheim 2012 Middelheimlaan 61, Antwerpen. Het vernieuwde en uitgebreide openluchtmuseum laat nieuwe installaties zien van Ai Weiwei, Philippe Van Snick en Roman Signer. Dé blikvanger is het schitterende halfopen paviljoen ontworpen door de Gentse architecten Robbrecht en Daem.
www.middelheimmuseum.be

Sol Lewitt (12.06.12 tot 14.10.12) Museum M, Leopold Vanderkelenstraat 28, Leuven. De Amerikaan Sol Lewitt is een van de meest invloedrijke kunstenaars uit de minimal art en de conceptuele kunst.
www.mleuven.be

De 20ste eeuw aangekleed (22.06.12 tot 06.01.13) Modemuseum, Gasthuisstraat 11, Hasselt. Topstukken en nieuwe aanwinsten uit de eigen collectie met de nadruk op de designmode van de 20ste eeuw.
www.modemuseumhasselt.be

De Panamarenko Paradox (tot 15.11.12) Meerlaan 32, Knokke-Heist. Unieke objecten en tekeningen uit openbare en particuliere collecties.
www.ccknokke-heist.be

De Modernen-kunst uit Nederland (tot 19.08.12) Koningin Fabiolazaal, Jezusstraat 28, Antwerpen. Kwalitatief hoogstaande tentoonstelling met zestig schilderijen, aquarellen en tekeningen uit de 19de en 20ste eeuw uit de collectie van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen.
www.kmska.be

Meesterwerken in het MAS, vijf eeuwen beeld in Antwerpen (tot 31.12.12) MAS, Hanzestedenplaats, Antwerpen. Uitmuntende tentoonstelling over de confrontatie van topstukken van oude meesters met werken van hedendaagse kunstenaars.
www.mas.be

Manifesta (tot 30.09.12) Voormalig mijngebouw van Waterschei, André Dumontlaan, Genk. Het traject voert van erfgoed naar hedendaagse kunst en is een prachtditie van deze rondtrekkende biënnale.
www.manifesta9.eu

Sint-Jan: hedendaagse kunst in de kathedraal (tot 29.07.12) Sint-Baafskathedraal, Sint-Baafsplein, Gent. De curatoren Jan Hoet en Hans Martens hebben in een record-tempo en zonder financiële middelen een ijzersterke tentoonstelling uitgebouwd met ronkende namen als Delvoye, Fabre, De Bruyckere, Borremans e.a.. Op eigen kosten of m.b.v. mecenaat is deze tentoonstelling mogelijk gemaakt.
www.visitgent.be

Nieuwe kunst in Antwerpen 1958-1962. Deel 3: totaal nieuwe media (tot 02.09.12)

Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen, Leuvenstraat 12, Antwerpen.

In een serie van vijf opeenvolgende tentoonstellingen wordt de Nieuwe Kunst belicht, die op de zolder van het Hessenhuis tot expressie kwam in de jaren 1958-1962. Met zijn meer dan 1.000 m² was het wellicht de grootste ruimte voor avant-garde kunst in Europa.

www.mhka.be

Collectiepresentatie "Passie I" (tot 09.09.12) Mu.ZEE, Romestraat 11, Oostende.

De Belfius collectie (voormalig Dexia, Paribas) is met 4.500 werken de grootste particuliere kunstcollectie in België. Een verkoop is niet aan de orde maar de bank zal deze collectie meer toegankelijk maken voor het publiek door samen te werken met verschillende musea. Eindelijk! Het visuele genot is dé toegevoegde rente op de miljardensteun. Ditmaal werk van drie hedendaagse kunstenaars: Dujourie, Vercruyse en De Cordier aangevuld door MuZEE.

www.muzee.be

Art Center Hugo Voeten en de Beeldentuin Vennen 23, Herentals en Hazenhout 17-19, Geel (te bezoeken op afspraak).

In zijn Art Center toont Hugo Voeten 450 werken van zo'n 100 kunstenaars uit zijn collectie bestaande uit 1500 werken, op één na grootste collectie Bulgaarse kunst buiten Bulgarije. Verder zijn er nog ronkende namen van hedendaagse kunstenaars. Voor de renovatie van de site aan het Albertkanaal gelegen en de werking ervan ontvangt hij geen enkele subsidie.

www.hugovoeten.org/artcenter bart@office.hugovoeten.org

Mijnmuseum Beringen Mijnmuseum, Koolmijnlaan 201, Beringen.

Met een vernieuwde presentatie toont dit pareltje van industriële archeologie op interactieve wijze de geschiedenis van de Limburgse steenkoolmijnen. De vroegere terrils zijn omgebouwd tot wandelgebieden.

www.mijnmuseum.be

BUITENLAND:

Londen

- Damien Hirst (tot 09.09.12), Tate Modern www.tate.org.uk, overzichtstentoonstelling met werk uit de laatste 20 jaar.

Düsseldorf

- The Polaroid Collection (tot 05.08.12), NRW-Forum Kultur und Wirtschaft www.nrw-forum.de
- El Greco versus Picasso en Cézanne, Kunstpalast (tot 12.08.12) www.Dusseldorf-el-greco-art-kunst.

Kassel

- Documenta 13 (tot 16.09.12) www.d13.documenta.de.

Parijs

- Wim Delvoye, "Au Louvre" (tot 17.09.12). Hij creëerde speciaal voor het Louvre een gotisch geïnspireerde suppo en is na Fabre de tweede hedendaagse Vlaamse kunstenaar die er exposeert. www.louvre.fr en contemporary-art-wim-delvoye-louvre.

Van voor Teniers tot na Van Gogh (tot 16.08.12) M-Museum, Leopold Vanderkelenstraat 28, Leuven.

Een dertigtal topwerken uit het Noord-Brabantse Museum van Den Bosch.

www.mleuven.be

De treurenden. Tranen van liefde (tot 19.08.12) Memling in Sint-Jan-Hospitaalmuseum, Mariastraat 38, Brugge.

Expositie over de 15de eeuwse albasten "pleurants" van het grafmonument van de Bourgondische hertog Jan zonder Vrees waarvan de voltooiing 27 jaar in beslag nam en een fortuin heeft gekost. Deze 37 beelden behoren tot de pronkstukken van het Musée des Beaux-Arts van Dijon, eeuwen geleden opgetrokken in opdracht van de Bourgondische hertogen en nu in volle restauratie. In New York haalde deze tentoonstelling voorpagina-nieuws in de Times. Curator Busine combineert dit met een stevige collectie hedendaagse kunst uit het Mac's in Grand Hornu. Zonder enige twijfel, dé toptentoonstelling van 2012.

www.museabrugge.be

Piëtas Jan Fabre (tot 23.09.12) Parkloods, Park Spoor Noord, Antwerpen.

Fabre toont vijf beelden in het witte Carara-marmer, voor het eerst tentoongesteld op de Biënnale van Venetië. Spraakmakend is zijn interpretatie van de Pietà van Michelangelo 'Merciful Dream' waarbij Fabre zijn eigen gezicht leende aan de Christus-figuur, terwijl het gelaat van Maria een doodshoofd is. Het zou de gevoelens moeten oproepen van een moeder die de plaats wil innemen van haar dode zoon.

www.antwerpen.be/musea

Zeg het met bloemen (tot 02.09.12) Koninklijke Musea voor Schone Kunsten, Regentschapstraat, Brussel

Kleine tentoonstelling over de wisselwerking tussen kunst en financiën in de 19de eeuw in samenwerking met de Europese Vereniging van Publieke Banken. Het magistrale werk van Charles Hermans, L'Aube is een onverbloemde weergave van de sociale kloof.

www.fine-arts-museum.be

Metz

- "1917", Centre Pompidou Metz (tot 24.09.12) www.centrepompidou-metz.fr

Amsterdam

- Schoonheid in veelvoud, Van Gogh Museum (tot 16.09.12) www.vangoghmuseum.nl

Wenen

- Klimt. De collectie van het Weens Museum (tot 16.09.12) www.wienmuseum.at

Jan Dockx

Ons hele systeem is gebaseerd op hypocrisie: we weten hoe het werkt maar we doen alsof dat niet zo is. (...) Er zijn wel regeringen en parlementen, sociaal overleg en commissies, maar de kernbeslissingen worden door tien, twintig mensen genomen. Al de rest moet zich met de uitvoering bezig houden. In wezen is België dan ook een partitatie: het politieke systeem wordt door partijen bestuurd.

Carl DEVOS - KNACK - 06/06/12

Op zaterdag 22 september 2012 bezoekt VGV Cultuur de oude Vlaamse stad Rijsel.

Voor gegadigden die het wensen kan het bezoek worden uitgebreid tot een echt 'Frans – Vlaanderen- weekend', waarbij we op zondag een bezoek brengen aan Kassel en Roubaix.

Rijsel is makkelijk te bereiken per trein vanuit Antwerpen en Gent. Vanuit Brussel is er zelfs een TGV verbinding in 35 minuten. Wie met de auto komt, parkeert best in het winkelcentrum Euralille, gelegen dicht bij de treinstations. De autostrade loopt tot vlak bij de deur van Euralille.

Van hieruit is het 10 minuten wandelen naar de Dienst voor Toerisme op de Place Rihour. Hier verzamelen we om **10.00 u.**

° Om **10.15 u.** is er een geleid bezoek door de oude stad. Tijdens dit bezoek verkennen we het Hospice Comtesse, gevestigd in het middeleeuwse hospitaal van Rijsel, met een deskundige begeleiding in het Frans.

° Om **12 u.** lunchen wij samen in de brasserie La Paix, hartje stad. We voorzien een drie gangen menu, aperitief, wijn en koffie zijn inbegrepen.

° Om **14.00 u** bezoeken we het paleis van Schone kunsten. Hier hopen we een rondleiding langs de meesterwerken van het museum te krijgen in het Nederlands.

Dit programma bieden wij aan voor de prijs van 55 €.

Voor wie het wenst is 's avonds om **19.30 u.** een bezoek voorzien aan één van de betere gastronomische restaurants van de stad (L'huitrierie). Het gastronomische menu met wijn kost **60 €.**

Menu:

- Foie gras de canard "fait maison" de deux facons: l'une froide, l'autre chaude
- Pavé de morue fraîche roti à la tomate crue et confite, raviole aux olives
- Mousse framboise-verveine sur un pain de Gênes à la pistache, granité daiquiri

Het aantal deelnemers aan deze dag in Rijsel is - om praktisch/organisatorische redenen - beperkt tot 25. Voor VGV leden, die (op eigen initiatief) in Rijsel wensen te overnachten wordt ook een programma voorzien op zondag 23 september. We bezoeken dan samen Kassel en Roubaix. Voor dit programma is eigen vervoer met auto noodzakelijk. Ook hier is er een maximum van 25 inschrijvingen vastgesteld.

Kassel (officieel: Cassel) is een stad in het [Franse Noorderdepartement](#), gelegen in de [Franse Westhoek](#) en [Frans-Vlaanderen](#). (zie vorige Periodiek Apr. 2012, blz. 26-27). Kassel heeft ongeveer 2.500 inwoners op een oppervlakte van 13,13 km² en ligt 45 km van Rijsel (ongeveer 1 uur met de auto). Kassel is een kleinstedelijk centrum (kantonhoofdplaats, onderwijsinstellingen) met dagtoerisme, gelegen op de 176 meter hoge [Kasselberg](#), het hoogste punt van de [Westhoek](#).

In oktober 2010 werd 'Le Musée de Flandre' heropend, in een oud zeer stijlvol gebouw. Het is het eerste en enige museum, geheel gewijd is aan de artistieke en culturele identiteit van Vlaanderen, in Frankrijk. Het museum is gehuisvest in Hôtel de la Noble-Cour uit de 16de eeuw, aan de Grote Markt, dus in het centrum van Kassel. Er is een permanent gedeelte met schilderijen van zowel Vlaamse als Franse schilders met onder meer een imposant schilderij van een veldslag geleverd te Kassel. Er is ook

een ruimte voor tijdelijke exposities. De achterkant van het Musée de Flandre biedt een ver uitzicht op het landschap buiten het stadje. De collectie wordt gepresenteerd volgens het principe van twee tegengestelde thema's, bij elkaar gebracht om het publiek de veelzijdigheid van de Vlaamse cultuur te laten ontdekken en bij de bezoekers verbazing te wekken.

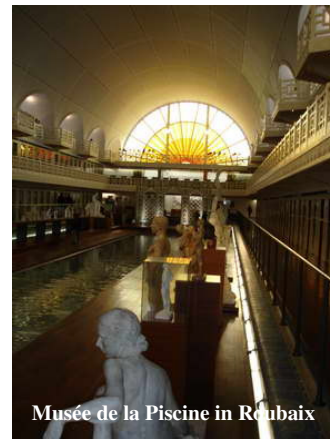
Markt in Rijsel

Er zijn vier thema's: "**soumission et colère**" (onderwerpenheid en woede: veldslagen, de eerste wereldoorlog en de woede en ontzetting van de burgers), "**entre terre et ciel**" (tussen hemel en aarde: landschappen en Vlaams religieuze kunst), "**mesure et démesure**" (gematigdheid en mateloosheid: stilleven, rariteitenkabinetten en festiviteiten) en "**ostentation et dérision**" (uiterlijk vertoon en rijkdom versus Vlaamse humor en spot).

Om **10.00 u** is een geleid bezoek gepland in dit Museum. We rekenen op een Nederlandstalige rondleiding.

We nemen vervolgens een eenvoudige lunch in een traditionele 'estaminet Flamand'.

Op de terugweg stoppen we voor een laatste bezoek aan het impressionante museum van moderne kunst 'La Piscine' in Roubaix. Wanneer de Rijselse architect Albert Baert het "mooiste zwembad van Frankrijk" bouwt in

Musée de la Piscine in Roubaix

1932, met openbare zwembadvleugels, twijfelt hij er niet aan dat zijn Art Deco-meesterwerk ooit een museum zal worden. En in 2001 is het zover dankzij het renoveringsproject van Jean Paul Philippon, architect van het Musée d'Orsay in Parijs. Het voormalig gemeentelijk zwembad van Roubaix wordt museum voor kunst en industrie André Dilligent,

een onmisbaar element in het Frans culturele landschap. Het gebouw van het vroegere zwembad, dat zijn architectuur en charme geheel heeft bewaard, vormt het prachtige kader voor de kunstwerken van de vaste collectie. Het geheel is geklasseerd als erfgoed van de 20ste eeuw.

We plannen een geleid bezoek in de Franse taal vanaf **15.00 u.**

Einde bezoek is voorzien om **16.30 u.**

Het bezoek aan Kassel en Roubaix met de lunch kan eveneens worden aangeboden aan de prijs van 55 €.

Rijsel is de hoofdstad van Frans-Vlaanderen, van de regio Nord-Pas-de-Calais en van het Noorderdepartement. Deze stad in Noord-Frankrijk aan de rivier de Deule telt 226.827 inwoners, maar vormt samen met steden als Roubaix, Villeneuve-d'Ascq en Tourcoing, met ruim 1 miljoen inwoners, één van de vier grootste agglomeraties van Frankrijk. Rijsel ligt 25 km ten zuidwesten van Kortrijk, waarmee het een transnationaal Eurodistrict vormt: de Frans-Belgische eurometropool Rijsel-Kortrijk-Doornik. Op die manier is Rijsel, in bredere zin, samen met de omgeving van Kortrijk en Moeskroen, het centrum van een dichtbevolkte regio met circa 1.900.000 inwoners. Rijsel heeft vanouds belangrijke industrie (textiel) en is universiteitsstad.

Typische woning in het oude Rijsel

De geschiedenis van Rijsel begint met de stichting in de 11e eeuw door Boudewijn V, graaf van Vlaanderen, op een eiland (ile of de betekenis van de naam Rijsel) in de Deule. De aanvang van Rijsel wordt over het algemeen gezocht bij de stichting en bouw van het seculiere Sint-Pieterskapittel in 1055-1065. Hierbij moet men vaststellen dat er tot dan toe, ondanks een redelijke bewoning, geen bedehuis aanwezig was. Er wordt althans geen melding van gemaakt, noch zijn er archeologische sporen van teruggevonden. Rijsel werd de hoofdstad van Rijsels-Vlaanderen, het zuidelijke deel van het graafschap Vlaanderen. In 1297 werd de stad ingenomen door het Franse leger, na verwoede gevechten waarbij de inwoners, volgens de overlevering, een kudde varkens inzetten om een Franse aanval af te slaan. Na de slag bij Pevelenberg in 1304 werd Rijsel, samen met de rest van Picardisch Vlaanderen, een deel van Frankrijk in 1369, toen de streek als huwelijksgegeschenk werd geschonken aan Filips de Stoute. Hier start een bloeiende periode in de Bourgondische Nederlanden. In de 16e eeuw is het gebied hoofdzakelijk Rooms-Katholiek gebleven, al is Rijsel herhaaldelijk bestookt door protestantse rebellen uit Moeskroen (de zogenaamde Hurlus). Na de Noord-Zuidscheiding van 1648 (Vrede van Munster) werd in 1667 de streek door de Franse koning Lodewijk XIV opnieuw belegerd en ingenomen, tegen de wil van haar Spaansgezinde bewoners. Van 1708 tot 1713 was het gebied tijdelijk in handen van

Nederlandse troepen, maar bij het verdrag van Utrecht werd het aan Frankrijk teruggegeven. Na de Franse Revolutie lag Rijsel in de frontlinie en werd het aangevallen vanuit de Oostenrijkse Nederlanden. Na het beleg dat mislukte zag de Franse generaal Dumouriez de kans schoon om de Zuidelijke Nederlanden te veroveren (de Franse tijd: 1794-1815).

In de 19e eeuw kenden Rijsel en omstreken een snelle bevolkingstoename door industrialisatie. Rijsel is altijd al een kruispunt van autowegen, waterlopen en spoorwegen geweest en een belangrijk centrum. De textielindustrie groeide uit tot 'het Manchester van Frankrijk', zowel in positieve als negatieve zin: niet alleen een bloeiende economie, maar ook bijbehorend enkele sloppen- en krottenwijken, waar de leefomstandigheden vaak zeer slecht waren. De textielindustrie trok veel immigranten aan, vooral Vlamingen en Polen. Het van oudsher Rooms-katholieke Rijsel werd een 'linkse' stad. In 1888 componeerde Pierre De Geyter er de Internationale, en in 1896 werd Gustave Delory er de eerste socialistische burgemeester in een Franse stad. Tijdens WO I had Rijsel zwaar te lijden door bombardementen. Een groot deel van het stadscentrum werd door brand verwoest. De ineenstorting van de textielhandel na 1929 zorgde voor grote armoede. Toen na 1980 een nieuwe crisis in de textiel- en metaalindustrie, naast het stopzetten van de steenkolenwinning in het hele Departement du Nord, voor grote werkloosheid zorgden, koos de stad resoluut voor de dienstenindustrie. Pas na 2000 begonnen bevolkingscijfers weer te stijgen: het inwonertal daalde tussen 1936 en 1982 van 240.747 tot 168.424, ondanks de aanhechting van Hellemmes en Lomme; in 2004 was het weer gestegen tot 226.800. Tegenwoordig speelt ook het toerisme een belangrijke rol voor de economie. In 2004, toen Rijsel samen met Genua culturele hoofdstad van Europa was, bezochten 9 miljoen toeristen de stad en zorgden 1,4 miljoen ervan voor 2,4 miljoen overnachtingen.

Er bevinden zich diverse musea in de stad, waaronder het Palais des Beaux-Arts de Lille, een van de grootste kunstmusea van Frankrijk. Rijsel is verder zetel van het gelijknamige, in 1913 gestichte, Rooms-katholieke bisdom Rijsel. In Rijsel staat de meest recente kathedraal van de republiek met een indrukwekkend hedendaags fronton. In veel huizen zijn zowel Franse als Vlaamse invloeden te bekennen. Zo is vaak gebruik gemaakt van rode en bruine baksteen, iets wat in Frankrijk minder gebruikelijk is dan in België. Ook zijn er veel wijken, in het bijz. in Groot-Rijsel, waar rijtjeshuizen niet ongewoon zijn. Deze in Frankrijk ongewone kenmerken maken Rijsel, voor wat architectuur betreft tot een overgangstad tussen de Franse bouwstijl en die van Vlaanderen, Nederland en Engeland. Een vrij recent project in Rijsel is Euralille, rond het station een stadsdeel Lille Europe met veel moderne architectuur.

Rijsel telt een aantal bouwwerken en pleinen die het bezichtigen waard zijn. Het grootste deel hiervan ligt dicht bij elkaar in het centrum van de stad:

- De Kamer van Koophandel en haar belfort, gelegen aan het Theaterplein (Place du théâtre).
- De Place du Général-de-Gaulle, ook bekend als Grande Place, waar onder andere het oude beursgebouw is gelegen. Dit gebouw lijkt van de buitenkant groot, maar is in werkelijkheid opgebouwd uit 24 kleine handelshuisjes rond een binnenplaats.
- Het geboortehuis van Charles de Gaulle, nu een museum.
- Het operagebouw, eveneens gelegen aan het Theaterplein. Het neo-klassieke gebouw werd in 1924 in gebruik genomen en heeft een grote zaal met een capaciteit van meer dan 1.000 mensen.

Kathedraal van Rijsel

- Het stadhuis (Hôtel de Ville) met belfort. Het belfort is meer dan 100 meter hoog en de trap die naar de top leidt telt ruim 400 treden.
- De Place Rihour met het gotische Palais Rihour.
- Het Musée des Beaux-Arts, op het Louvre na, het belangrijkste museum van Frankrijk. Hier hangen onder andere werken van enkele bekende Vlaamse, Franse en Hollandse schilders als Rubens, Van Gogh en Monet.
- De Notre-Dame de la Treille-kathedraal. De bouw ervan begon in 1854, en is in 1999 afgewerkt.
- Het Hospice Comtesse, een 17e-eeuws hospitaal. Het gebouw wordt nu als museum gebruikt.
- De Porte de Paris. Deze 32 meter hoge triomfboog werd gebouwd in 1867, ter ere van 'zonnekoning' Lodewijk XIV.
- De Citadel van Rijsel, een 17e-eeuwse citadel, gebouwd in opdracht van Maarschalk Sébastien Le Prestre de Vauban. De citadel is onderdeel van een grote verdedigingsgordel langs de Franse noordgrens, waarvoor Vauban ook nog enkele andere citadellen ontwierp. Ze is nog steeds in gebruik als militaire kazerne, beneden een park met een dierenparkje.
- Het zakendistrict Euralille is een modernere bezienswaardigheid. Euralille, gebouwd naar een ontwerp van de Nederlandse architect Rem Koolhaas heeft enkele bijzondere bouwwerken en ook het winkelcentrum is een populaire attractie. Euralille is vlak bij het centrum gelegen naast de treinstations. Hier bevinden zich ook grote parkeerplaatsen waar men de auto makkelijk kwijt kan, als men vanuit Kortrijk de stad inrijdt.

Bart Garmyn en Frank Goes

'BARBAARSE SCHOONHEID' in CONCERTGEBOUW BRUGGE

Na het verheven seizoen 2011 - 2012, dat op zoek ging naar het 'eeuwige licht', komen wij in het nieuwe seizoen 2012 - 2013 met beide voeten terecht op Brugse grond. Aardse gevoelens en pure emoties worden ons deel. Componisten en choreografen gaan op zoek naar echtheid en hanteren daarbij volksmuziek, barbaarse dansen en mythische verhalen. Zo staat straks de eigen Europese volkscultuur en identiteit te Brugge centraal. Er wordt gefocust op bv. Béla Bartók, het repertoire van Janáček en zijn landgenoot Kodály, op Albéniz, de Falla en de Auvergnat, Canteloube, geen platgetreden paden dus. Maar de schijnwerpers worden ook gericht op Telemann en Bregovic.

Een zesde editie van JAZZ BRUGGE zal de gevarieerde rijkdom aan stijlen en invloeden in de Europese jazz belichten en expliciet de binding met het 'oude continent'. Daartegenover focust het jaarlijkse DECEMBER DANCE op de Noord-Europese regio waarbij alle hoeken van de hedendaagse dans te zien zullen zijn, vanaf de muzikale Tero Saarinen tot de ruwheid van het Noorse Carte Blanche. Rauwe emoties in Stravinski's Le Sacre du Printemps, in 2013 honderd jaar jong, en dus gevierd met de cluster 'Chacun son Sacre'.

Het grote historische repertoire wordt niet vergeten, noch verwaarloosd: Franz Schubert staat centraal, o.m. met vertolkingen door het huisorkest Anima Eterna Brugge en de traditie geworden BACH ACADEMIE. Voor het eerst ontmoeten wij de grote namen van Les Musiciens du Louvre, Isabelle Faust, Leif Ove Andsnes, Les Ambassadeurs of Sette Voci, maar een greep in het ruime aanbod.

Voor het luik nieuwe muziek is de doortocht van de ISCM World Music Days, een niet te missen gebeuren, nog dit jaar trouwens in de november maand. In deze maand staat

nieuwe muziek uit alle continenten overigens op het programma van de grote concertzalen in Vlaanderen en Brussel.

Het CONCERTGEBOUW wil met SURROUND een origineel idee uitwerken, in casu de ervaring van wisselwerking tussen klank en ruimte. Tenslotte en in drie domeinen worden ook drie belangrijke artiesten belicht: de Britse componist Jonathan Harvey, de Hongaarse dirigent én componist Ivan Fisher en de grande dame van de Franse dans Mathilde Monnier. Wij kijken persoonlijk uit naar de analyse die Fisher 'mét het orkest' zal brengen van Mahlers fameuze vijfde symfonie...je weet wel...met het door Visconti gebruikte adagietto in zijn filmisch meesterwerk Death in Venice. En wie nog op zijn honger blijft zitten moet zijn beklag doen bij artistiek directeur Jeroen Vanacker of algemeen directeur Katrien Van Eeckhoutte, die je zullen uitnodigen om het middeleeuwse GRUUTHUSE-MANUSCRIPT te gaan bekijken.

Het CONCERTGEBOUW blijft natuurlijk ook een partner in het MUZE MUSE project, het grensoverschrijdend netwerk binnen de regio's West-Vlaanderen en le Nord - Pas de Calais, waarop de persverantwoordelijke Stefaan Gruyaert de nadruk wilde leggen.

Het Concertgebouw voorziet speciale kortingen voor jongeren en senioren, scholen, leden van Knack Club of groepen vanaf 15 personen. Neem hiervoor informatie bij het Callcenter Concertgebouw +32 70 22 33 02 en op de website www.concertgebouw.be/tickets

Luc Schaefferbeke

DE VLAAMSE OPERA: nieuw seizoen speurt naar GELOOF

Berlioz' 'La Damnation de Faust', waarmee het nieuwe seizoen in de Vlaamse Opera van start gaat, zet meteen de toon voor het ganse programma: het verhaal van de moderne mens en zijn nuchter geloof in de wetenschap, zoals Goethe het een eeuwigheidswaarde meegaf. Doch naast Gounod, wist Berlioz de verwoestende werking van Fausts grote ego een sterke diepgang te geven. Geloof in absolute macht beheerst Agrippina, door Haendel op 25-jarige leeftijd heel suggestief getekend, en met Paul McCreech

zullen wij ons kunnen verkneukelen aan instrumentale virtuositeit en sterke muzikale dramatiek.

De Zauberflöte van Mozart lijkt een sprookje, maar is voor alle personages een beproeving en zoektocht in een wereld aan de rand van de afgrond. Geloof in de liefde zal uiteindelijk de mensheid bevrijden. Naast de kracht van het geloof beheerst de waanzin van de macht Verdi's Nabucco, met chef-dirigent Dmitri Jurowski in goede handen. Christelijk getinte symboliek, de filosofie van Schopenhauer en het boeddhistisch gedachtegoed vloeien samen in

Wagners Parsifal, nu op de planken gezet in een nieuwe productie i.s.m. het Grand Théâtre de Luxembourg. Een must voor de paastijd!

Bernsteins Candide wordt een herneming van 2009 en Voltaires bijtend sarcasme geneest de mens van te optimistische waanideeën en zet aan het leven zin te geven 'en cultivant notre jardin'...

Na deze stevige brok opera biedt de Vlaamse Opera nog meer dan een toemaatje met de reeks producties van OPERA XXI, de biënnale die aan de derde editie toe is en tot stand kwam door samenwerking van De Singel, Vlaamse opera, Muziektheater Transparant en Lod, respectievelijk geleid door Jerry Aerts, Aviel Cahn, Guy Coolen en Hans Bruneel. Let wel, hun vijf gloednieuwe producties verhuizen naar diverse locaties en zalen. Het project loopt van 14 tot 24 mei.

Een boeiende en gevarieerde reeks concerten:

Naast het opera repertoire is er nog leven te Antwerpen of Gent, met name operalunches naast een zevental concerten, soms als coproductie i.s.m. *Het Festival van Vlaande-*

ren, zoals het recital van stercontratenor Andreas Scholl; of nog een symfonisch programma onder de titel 'Geloof met muziek uit vier wereldgodsdiensten en werk van Mahler, Wagner en Sjostakovitsj rond het thema 'dood en aanvaarding'.

Verdi's Requiem en het Belcantogalaconcert rond Nieuwjaar zijn weer uitersten, maar alleszins veelbelovend. Wilfried Eetezonne, persverantwoordelijke, benadrukte daarbij dat EXPLORER nog drie projecten aanbiedt (o.m. voor de scholen), terwijl onder de noemer PLUS een heterogeen doch boeiend cultureel landschap wordt aangeboord met o.m. rondleidingen, kruisbestuiving met De Singel, cursussen, film en zo meer. Intendant Aviel Cahn en zijn team hebben duidelijk niet stil gezeten.

Om meer te weten ... raadpleeg echter hun website www.vlaamseopera.be of bel naar +32 70 22 02 02

Luc Schaeverbeke

BOEKBESPREKINGEN

DE NIET VERHOORDE GEBEDEN VAN JACOB DE ZOET DAVID MITCHELL

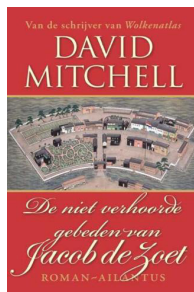
2010; 622 blz.; Geen illustraties; 13,50 x 21 cm; paperback

Uitgeverij Ailantus, www.ailantus.nl

ISBN 97890895 30097/NUR 302

Prijs: 23,50 €

Bespreker: Albert Baert

Deze historische roman is van de hand van de internationaal bekende Engelse auteur, die zelf lange tijd in Japan woonde. Hij beschrijft het jarenlange verblijf van een diepgelovige, stoere, onkreukbaar Hollandse boekhouder die in dienst was van de beroemde Verenigde Oostindische Compagnie, gevestigd in een handelspost op een piepklein eiland voor de kust van Nagasaki in Japan. Het gaat om een meeslepend historisch relaas, geschreven in een uitstekende stijl, vol humor, verrassende gebeurtenissen en rijk aan verbeelding. Hij schetst meesterlijk, en geschakeerd, de tijdsomstandigheden, (handels)gewoonten en Japanse maatschappij tijdens het begin van de negentiende eeuw. Alles is gesteund op een uitgebreide bronnenstudie zowel in Japan als Nederland. Warm aanbevolen!

SEASONS OF LIFE THE BIOLOGICAL RHYTHMS THAT ENABLE LIVING THINGS TO THRIVE AND SURVIVE RUSSELL G. FOSTER & LEON KREITZMAN

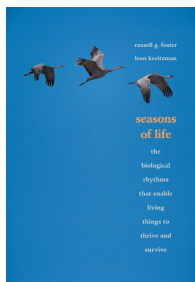
Uitg. Yale University Press, New Haven and London

2009; 303 blz.; 16 x 24 cm; figuren en schema's; hardcover

ISBN 978-0-300-11556-7

Prijs: 24,99 €

Bespreker: Piet Hein Jongbloet

De auteurs zijn respectievelijk hoogleraar in de neurowetenschappen (Oxford) en wetenschapsjournalist. Net zoals bij alle levende wezens het dagelijkse gedrag door een *circadiane* klok wordt *getimed*, zo worden hun seizoensgebonden gedragingen beheerst door een aangeboren 'inwendige kalender' of een 'circannuele klok'. Hierdoor is het hun mogelijk de daglengte te meten, de zogenaamde *fotoperiodiciteit*, en bijgevolg de duur der

wisselende seizoenen. Zo krijgen planten het signaal om te bloeien, vogels om naar hun oorspronkelijke nestgebieden terug te keren, de zalm om te kuiten, de eekhoorn de winterslaap te beginnen en te beëindigen, zeewier om de groei te beperken, enz.. De aandacht wordt gevestigd op recente inzichten, waardoor plant en dier zich aanpassen aan de veranderende seizoenen. In twee belangrijke hoofdstukken behandelen de auteurs seizoensschommelingen van geboorte en het verband tussen het tijdstip (maand van) geboorte en langere levensduur. Anderzijds ook het verband met aangeboren afwijkingen en chronische ziekten, o.a. multipele sclerose en schizofrenie. Dit is medicijn onbekend, maar verwijzing naar sterrenwielarij is onterecht! Een fascinerend boek, dat in het Nederlands moet worden vertaald!

DE OGEN VAN DE PANDA EEN KWARTEEUW LATER ETIENNE VERMEERSCH

2010; 2^e druk: 2011; 159 blz.; 14 x 22 cm.

Uitgever: Houtekiet: Katwilgenweg 2, 2050 Antwerpen

www.houtekiet.com

ISBN 978 90 8924 112 2

Prijs: 14,50 €

Bespreker: Raymond Lenaerts

Deze herwerkte uitgave van 'De Ogen van de Panda' (Low), is een milieu-filosofisch essay uit 1988 door E. Vermeersch (1934), bekend hoogleraar UGent. De oorspronkelijke tekst wordt getoetst aan de milieuboeken en gebeurtenissen die daarop zijn gevolgd. De kern van zijn betoog houdt nog altijd stand, sterker nog, de argumenten van toen hebben aan kracht gewonnen. Zijn basisidee luidt: de ontsporing van ons wereldsysteem is gevolg van een wijze van omgang met de natuur, typisch voor de mens sinds zijn ontstaan. Door de interne dynamiek en onderlinge verstrengeling van wetenschap, technologie en kapitalistische economie is een systeem gegroeid, het 'WTK bestel', dat is gekenmerkt door uiterste efficiëntie in het bereiken van nauwkeurig omschreven doeleinden. Dit leidt concreet tot welvaart en medemenselijkheid, maar ook tot bevolkingsexplosie, uitputting van hulpbronnen en pollutie. De oplossing ligt in een nieuwe milieupolitiek, gebaseerd op milieuetiek. De auteur verwerpt het WTK-bestel niet, maar hij bepleit de koppeling van milieuetiek aan een 'verlicht anthropocentrisme'. Na zijn boek in 1988 waren er veel negatieve reacties op zijn demografisch standpunt, het zg. "Ethisch - ecologisch dilemma": de bevolkingsexplosie zou

het gelijkheidsbeginsel schaden, m.n. het recht op dezelfde vorm van welstand voor iedere wereldburger. Ook in het nieuwe boek lezen wij: "Ook nu nog, ondanks alle vooruitgang op wetenschappelijk en technologisch gebied, leven meer dan een miljard mensen in de diepste ellende" en "*Ceterum censeo...* overigens ben ik van mening dat er een einde moet komen aan de bevolingsexplosie". Een must voor al wie begaan is mét en zich wil verdiepen in milieu en ecologie.

**DE BIJBEL CULTUREEL
DE BIJBEL IN DE KUNSTEN VAN DE
TWINTIGSTE EEUW. BEELDENDEKUNST, FILM,
THEATER, KLASSIEKE MUZIEK, POPMUZIEK,
LITERATUUR**

2009; 694 blz.; 18 x 25 cm; 312 illustr.; gebonden
Uitg.: Meinema, Zoetermeer/Pelckmans, Kapellen
www.uitgeverijmeinema.nl www.pelckmans.be
ISBN 978 90 289 5414 4
Prijs: 89,90 €
Bespreker: Jan Dockx

Dit schitterende naslagwerk laat zien hoe de Bijbelse verhalen en thema's weerklinken in de kunsten van de twintigste eeuw. De Bijbel blijft verrassend genoeg kunstenaars in alle toonaarden inspireren: van traditioneel en gelovig tot sarcastisch en provocerend. Aan de hand van 67 trefwoorden wordt de invloed van de Bijbel beschreven, achtereenvolgens in de beeldende kunst, film, theater, klassieke muziek, popmuziek en literatuur. Dit werk toont overweldigend aan dat het Bijbels erfgoed niet is weg te denken uit de kunstzinnige verbeelding.

**WIE IS MIJN HUISARTS?
VERHALEN ALS ONTDEKKING
S.L. FELDMAN, J.**

DEMAESENEER, P. VAN ROYEN
2011; 155 blz.; 20 x 20 cm; 17
zwart/wit illustr.; paperback
Uitg.: Standaard Uitgeverij/WPG Uitg.
België, Mechelse Steenweg 203, Antwerpen
www.standaarduitgeverij.be/professional
ISBN 978 90 341 9439 8
Prijs: 35,00 €
Bespreker: Jan Dockx

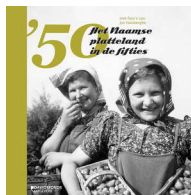

Stephen L. Feldman in samenwerking met Prof. J. De Maeseneer (UGent) en Prof. P. Van Royen (UA) schetsen de leefwereld van de huisarts aan de hand van talrijke interviews. Al deze fragmenten zijn gebundeld rond thema's en uitdagingen van de hedendaagse huisarts. Je moet huisarts worden door met patiënten een band op te bouwen om naar familiearts te evolueren. Aldus ontdek je het engagement om te verzorgen en te communiceren. Het boek is goed leesbaar en bedoeld voor al wie betrokken is bij de leefwereld van huisartsen, zowel patiënt als gezondheidswerker. De sprekende zwart/wit foto's illustreren het werk. S.L. Feldman ligt aan de basis van dit werk. Hij is publicist met een passie voor documentaire projecten over wetenschap en geneeskunde.

**HET VLAAMSE PLATTELAND
IN DE FIFTIES**

**S. LUYTEN en Y. SEGERS . Foto's
van J. HALSBERGHE**

2012; 320 blz.; 24,7 x 24,7 cm; 300
foto's; gebonden.
DAVIDSFONDS NV; Blijde Inkomst-
straat 79, 3000 Leuven;
www.davidsfonds.be
ISBN 978-90-5826-857-0
Prijs: 39,95 €
Bespreker: Bert Baert

De vijftiger jaren worden dikwijls als een overgangperiode omschreven tussen enerzijds de ellende en schaarste van de oorlogsjaren en anderzijds de doorbraak van de consumptiemaatschappij in de 'golden sixties'. In opdracht van het weekblad *Zondagsvriend* trok in die periode Jos Halsberghe, een begenadigd Vlaams fotograaf, met zijn camera doorheen het landelijke Vlaanderen. Zijn scherpe en documentaire blik toont het landelijke leven van toen, balancerend op de grens tussen een rijke (klerikale) traditie en een zich aandienende moderniteit. Zes essays, geschreven door een ploeg van auteurs met gevarieerde achtergrond, belichten diverse aspecten van de Vlaamse rurale samenleving, gesitueerd binnen een ruimere sociaaleconomische en culturele context. Zij vormen een geslaagde omkadering van een schitterende beeldreportage, die een zekere melancholie oproept naar een teloorgegangene rurale idylle.

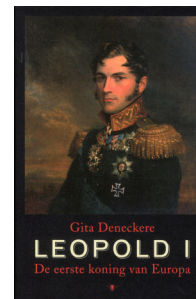
**GESCHIEDENIS VAN BRABANT
VAN HET HEERTOGDOM TOT HEDEN
JAN VAN HEUSDEN**

2011; 744 blz.; 20 X 28 CM; 450 illustr. en talrijke tabellen; gebonden
Uitg. Davidsfonds Uitgeverij/Uitgeverij Waanders Zwolle/Stichting Colloquium De Brabantse Stad
www.davidsfonds.be www.waanders.nl
ISBN 978 90 400 77814
Prijs: 59,95 €
Bespreker: Jan Dockx

Deze geactualiseerde en verbeterde uitgave brengt 2000 jaar geschiedenis over het hertogdom Brabant in beeld. In de 16^e eeuw groeide Brabant uit tot het voornaamste van de 17 gewesten, middelpunt van cultuur, bestuur en economie met als hoofdsteden Brussel, Leuven, Antwerpen en 's-Hertogenbosch. Na de opstand tegen Spanje ontstond een scheuring tussen Noord en Zuid waardoor het hertogdom uiteen viel. Deze uitgave van 2004 is geactualiseerd en uitgebreid en nu voorzien van register en biografieën van de auteurs.

**LEOPOLD I - DE EERSTE
KONING VAN EUROPA
GITA DENECKERE**

2011; 738 blz.; 23 x15 cm; 24 illustraties, overwegend in kleur; paperback
Uitg. AntwerpenIn-fo@debezigebijantwerpen.be
www.debezigebijantwerpen.be
ISBN 978 90 8542 380 5 NUR 686
Prijs: 19,90 €
Bespreker: Bert Baert

Dit boek kwam tot stand na een grondige studie van de uitgebreide briefwisseling van Leopold I: niet minder dan 43 bundels met in totaal 8.999 pagina's. Leopold I was een verwoede briefschrijver. Hij was polyglot en schreef in het Engels, Frans en Duits. Dank zij het vertrouwelijk karakter van de briefwisseling biedt Leopold I met zijn uniek Europees familiaal en diplomatiek netwerk een bijzondere kijk op het conservatieve gedachtegoed van die tijd. Zijn levenslange frustratie veroorzaakt door de hem opgelegde Belgische 'liberale' grondwet van 1930, zijn succesrijke huwelijksdiplomatie met de leden van het Coburgse huis en zijn 'dubbele' moraal op seksueel vlak worden uitvoerig belicht. De uitzonderlijke rol van Leopold I als Europees diplomaat en bemiddelaar en zijn decennialange correspondentie met Metternich illustreren op schitterende wijze de pogingen van deze twee Europese boegbeelden van het conservatisme om Frankrijk met zijn steeds weer opduikende revolutionaire stromingen in bedwang te houden. Na de verwoestende Napoleontische oorlogen was het zaak de vrede in het Europa, zoals geconcipieerd tijdens het Congres van Wenen, in stand te houden, ondanks het niet aflatende revanchistische streven van Frankrijk om het eigen grondgebied opnieuw uit te breiden tot zijn 'natuurlijke' grenzen van Rijn en Waal. De auteur, hoogleraar Sociale Geschiedenis

aan de UG, verdient alle lof voor deze wetenschappelijk onberispelijke en indrukwekkende historische studie. Het lijvige werk – een turf van meer dan 700 blz. en kleine druk – leest niet altijd even vlot. Dit houdt verband, enerzijds met de neiging van de auteur om tot in detail uit te weiden over de politieke ontwikkelingen tijdens de eerste helft van de 19 eeuw, niet alleen in België

maar ook in vele Europese landen. Anderzijds scheidt de ordening van het boek, waarbij sommige hoofdstukken meer thematisch dan chronologisch zijn opgevat, enigszins verwarring. Hierdoor zijn herhalingen onvermijdelijk. De mooie illustraties zijn oordeelkundig gekozen en dragen uitstekend bij om de tijdsgeest van de 19 eeuw op te roepen.

UIT DE DISCOTHEEK

CD 'In Flanders Fields' 92072 Phaedra CHOIR MUSIC from Poland and Belgium I. Dobrzynski – J. Elsner – W. Kilar - K. Penderecki – C. Franck – V. Nees – J. Van der Roost – J. Van Nuffel

Uitvoerders: *Polish Radio Choir* – Krakow *Herman Engels*, conductor

Zeer gestileerde, warme koorklank en begeesterde vertolking, beurtelings a capella, gemengd koor, mannenkoor, korte vocale solo's en orgelspel, waarborgen een erg aantrekkelijk geheel. Clusterdissonanties - hier voor weergave van menselijke vertwijfeling – klinken beklemmend en beklijven. Extra lof voor vocale schoonheid in *Ave Maria* (Elsner), *Domine* (Franck), *O Gloriosa* (Penderecki), *In convertendo* (Van Nuffel), *Jardin des Olives* (V.Nees), *Psalm* (Tinel), *Agnus Dei* (Kilar), *Modlitwa Panska* (Dobrzynski), *Thou wilt keep* (Van der Roost) en *Psalm* (Gorecki).

CD 'In Flanders Fields' 92074 Phaedra WELCOME STRANGER Lucien Posman (1952)

Uitvoerders: *Aquarius Chamber Choir Vocal & Instrumental Soloists and Ensemble Marc M. De Smet*, conductor *W. Blake, R.M. Rilke en Fr. Hölderlin* golden als inspiratie voor deze originele koormuziek in opdracht. Ondanks frequent hoge stemtessituur, klinken deze creaties vocaal dankbaar door stralende koorzang bij nieuwe weelderige harmonieën. *Kerstkantate Welcome Stranger* huldigt *gastvrijheid* (mooie herdersliederen), *vergevingsgezindheid* (intimistische zangsol) en *liefde* (profetisch Jeruzalem spreekt). Koor, vocale solisten, fagot, hobo's en klavier verklanken prachtig de lyriek vol symbolen. Sfeerschepping voor Blakes *Ode to the Seasons* en aangrijpende *Lamentatio van Job* contrasteren met pittig studentenlied *Omittamus studia*. In *Wilder Rosenbusch* (Rilke) intensifiëren etherische vioolfragmenten de poëtische extase in de zanglijn. Herinnering en/of aanrader voor koorliefhebbers!

CD AP027 Aparté Harmonia Mundi H. PURCELL (1659-1695) Harmonia Sacra

Uitvoerders: *Rosemary Joshua*, soprano - *Les Talens Lyriques* *Christophe Rousset*, clavecin, orgue, direction

Hoe eertijds Purcell omging met twijfel/angst in "devotional songs" onthult R. Joshua. Haar heldere, soepele stem en indringende interpretatie vinden evenwichtige weerklank bij *Les Talens Lyriques* (E.Kenny, luit, L. Dreyfus, gamba). Hoogtepunt is ongetwijfeld het aangrijpend bijbeltafereel *The blessed Virgin's Expostulation* (Angstige Maria zoekt haar 12-jarig verloren kind): een meesterwerkje op zich. Bewerkingen uit eigen oeuvre (o.m. prachtige *Suite*) wisselen af met diepgaande reflecties, mooi herkenbaar in *Lord, what is man*, *The night has come*, *With sick and famished eyes*, *Thou wakeful shepherd* en *Now that the sun* met dankbaar finaal *Alleluja*. Een goede tip voor solisten?

CD Naïve V 5266 H. BERLIOZ (1803-1869) Harold en Italie op.16 – Nuits d'Eté op.7– Le Roi de Thulé

Uitvoerders: *Anne Sofie von Otter*, mezzo *Antoine Tamestit*, viola *Les musiciens du Louvre* *M. Minkowski*

Harold en Italie: ode aan de altviool, gepersonifieerd als Harold, melancholische dromer, die Berlioz' poëtische herinneringen aan eigen zwervtochten in de Abruzzen gestalte geeft. *A. Tamestit* op Stradivarius-alto (1672) speelt briljant de lyrische solopartij (die Paganini afwees!). M. Minkowski laat Harold melodieus zwerven doorheen het complexe harmonische weefsel van het muziekscenario. Gouden mezzo *Anne Sofie Von Otter* geniet in *Nuits d'Eté* (poëzie Th. Gautier) dezelfde orkestrale weelde, verfijnde schoonheid en betovering. Eenvoudig *Villanelle*, dromerig-extatisch *Le Spectre de la Rose*, liefdeloos *Sur les Lagunes*, ironisch *Ile inconnue*, nostalgisch *Absence* zijn gewoon schitterend. In *Le Roi de Thulé* (Goethe) versmelten mezzo en viola in een sublieme muzikale omhelzing.

CD Et'Cetera KTC 1424 11 CD Wolfgang Amadeus MOZART (1756-1791) Complete Fortepiano concertos

Uitvoerders: *Viviana Sofronitsky*, fortepiano *Musica Antiqua Collegium Varsoviense* *Tadeusz Karolak*, conductor In dit integraal boeket van Mozarts klavieroeuvre moet je niet vrezen voor 'drogere' klank en gemis aan 'legato' (ook Beethoven kende dit 'euvel' bij fortepiano's). Viviana Sofronitsky's pianistieke benadering is een parel van uitvoering: zij speelt helder, licht, vloeiend, nooit hard; brengt virtuoos vuurwerk én melodie. Ideale toetssteen zijn de langzame delen, rijkelijk bedeed met zangerigheid en frele melancholie. Ik heb alle CD's met grote voldoening beluisterd. Het enthousiast musicerend kamerorkest, met mooi sonore blazers (soms iets te luid: verkeerde geluidsbalans?) dialogueert voortreffelijk. De pianiste weet *wat en hoe* te vertellen; als vanzelfsprekend doet ze dat en toch bewust overwogen. Mozarts onvergankelijk genie op de toetsen van haar *mild welluidend instrument*.

CD HMC 902139-40 Harmonia Mundi SCHUBERT Schwanengesang D.957 - Pianosonata D. 960 B flat maj.

Uitvoerders: *Matthias Goerne*, baritone *Christoph Eschenbach*, piano Schubert Edition nr. 6

Een liederenavond is muzikale confrontatie met (soms zeldzame) gevoelens. M. Goernes donkere fluwelen bariton met vlekkeloos legato en de pianistiek magische vleugels van Chr. Eschenbach creëren die intieme sfeer voor Schuberts laatste liederen *Schwanengesang* (tekst: Rellstab, Heine). Interpretatief prachtig 'gelijkgestemd', met emotionele intuïtie en intense verbeeldingskracht begiftigd, herscheppen ze deze extreme gevoelsuitingen eigen aan Schuberts melancholie. Een emotioneel onzeggelijk pakkend CD recital, met o.m. *Liebesbotschaft*, *Ständchen*, *Abschied*, *Der Atlas*, *Das Fischermädchen*, *Am Meer*, *Der Doppelgänger*. *Die Taubenpost* belicht als laatste de onontkoombare *Sehnsucht*, bodemloze zwaarmoedigheid, die ook in *Pianosonate D.960* heerst. Eschenbach interpreteert diepbewogen Schuberts vertwijfeld zoeken naar uitweg. *Andante sostenuto* (2e deel) voert gruwzaam naar de afgrond: het *niets*, *de onbekende overkant*. Onheilspellend, adembenemend klankvisioen. Alleen Schubert weet *hoe* daarvan terugkeren *naar het leven* (*Allegro con delicatezza*). Onbeschrijflijk aangrijpend, deze diepzinnige ultieme ontmoeting met Schubert zelf.

Els Baert – Van den Eynde

IN MEMORIAM

Recent overleden twee eminente VGV-leden: Prof. Dr. Gaston Verdonk op 6 mei 2012 en Prof. Dr. Raymond Van den Bergh op 11 juni 2012.

Hieronder leest U – met dank vanwege de redactie van *Periodiek* - het “In memoriam” door Dr. Jan Van Meirhaeghe, oud-student van Prof. Verdonk, en fragmenten uit de laudatio die Prof. Dr. Chris Plets uitsprak tijdens de begrafenis van zijn leermeester Prof. Van den Bergh.

Het VGV biedt aan de families van beide overledenen zijn oprechte deelneming aan.

IN MEMORIAM PROF. DR. GASTON VERDONK

Gaston Verdonk werd geboren te Antwerpen op 21 januari 1913.

Onder zijn leiding werd in 1936 de kring van de geneeskundestudenten omgedoopt tot Vlaamse Geneeskundige Kring (VGK), een naam die tot op vandaag standhoudt.

Hij promoveerde in 1938 aan de Universiteit Gent tot doctor in de genees-, heel- en verloskunde.

Voor en tijdens WO II was hij de medewerker van Prof. Adriaan Martens. In zijn voetsporen verhieft hij de dieet- en voedingsleer tot een wetenschappelijk vak.

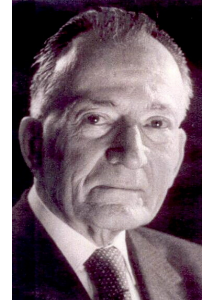
In 1961 werd hij benoemd tot buitengewoon hoogleraar en in 1969 tot gewoon hoogleraar aan de Universiteit Gent. In die functie heeft hij zich levenslang toegewijd aan zijn patiënten, aan de opleiding van zijn studenten en aan zijn passie voor de voedingsleer en de geriatrie.

In 2005 trad hij toe tot de “Raad voor Advies” van het VGV. Sindsdien nam hij regelmatig deel aan de VGV-symposia in De Schelp met actieve inbreng in de debatten en in de correspondentie achteraf.

Hij overleed te Gent op 6 mei 2012.

Namens het VGV bieden wij de familie onze oprechte deelneming aan.

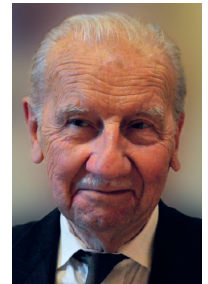
Dr. Jan Van Meirhaeghe

LAUDATIO PROF. DR. RAYMOND VAN DEN BERGH

Geachte aanwezigen,

Prof. em. Dr. Raymond Van den Bergh werd geboren op 20 mei 1927 te Lier. Hij deed zijn Grieks-Latijnse humaniorastudies als primus perpetuus aan het Sint-Gummaruscollege van deze stad. Hij besliste daarna geneeskunde te studeren en in 1952 promoveerde hij tot doctor in de Genees- Heel- en Verloskunde aan de Katholieke Universiteit te Leuven. Tijdens zijn doctoraatsjaren verrichtte hij neuro-anatomische navorsing in het Vesaliusinstituut hier in Leuven onder de leiding van Prof. Dr. Gerard Van der Schueren en in de Anatomische Anstalt te Basel bij Prof. Dr. Ludwig en Dr. Klingler. Hij leerde er een bijzondere dissectie-techniek van hersenen die hij later nog tot meerdere jaren na de aanvang van zijn emeritaat aan de jonge Leuvense assistenten in Neurochirurgie zou blijven aanleren.

Na het behalen van zijn doktersdiploma specialiseerde hij zich te Leuven in de Neurologie onder de leiding van Prof. Dr. Paul Van Gehuchten en in de Neurochirurgie bij Prof. Dr. Jean Morelle en Prof. Dr. Albert Dereymaeker. Daarna verbleef hij voor verdere opleiding in de Neurochirurgie bij Prof. Tönnis te Keulen, Prof. Krayenbühl te Zürich, Prof. Mc Kisson te London en Prof. David te Parijs. In 1956 richtte hij het Laboratorium voor Neuro-Anatomie op en in 1960 promoveerde hij tot Geaggregeerde van het Hoger Onderwijs met een thesis over de subcorticale angioarchitectuur van het menselijke telencephalon.

Zijn eerste klinische benoeming als stafid kreeg Prof. Van den Bergh in 1956; hij werd adjunct-kliniekhoofd in het toenmalig Instituut van Neurologie onder leiding van Prof. Dr. P. Van Gehuchten. Dit instituut was toen nog een tweetalige dienst die opgericht was in 1952 en waarin alle subdisciplines van de Neurowetenschappen zoals de klinische neurologie, de neurochirurgie, de electro-encephalografie, de neuroradiologie, de neuro-pathologie en de neurochemie verenigd waren.

In 1961 richtte Prof. Van den Bergh het laboratorium voor Experimentele Neurochirurgie op waarin talrijke assistenten in neurochirurgie experimenteel werk tijdens hun opleiding konden uitvoeren.

Naar aanleiding van het emeritaat van Dr. Paul Van Gehuchten in 1964 werd het Instituut voor Neurologie gesplitst in een Nederlandstalige Kliniek voor Neurologie en Neurochirurgie en een Franstalige Clinique de Neurologie et Neurochirurgie.

Prof. Dr. Raymond Van den Bergh werd toen door de rector magnificus Mgr. Descamps benoemd tot diensthoofd van de eerste Nederlandstalige kliniek voor Neurologie en Neurochirurgie in Leuven. Prof. Dr. Dereymaeker werd diensthoofd van de Franstalige Kliniek die pas in 1976 Leuven verliet en verhuisde naar de Cliniques Universitaires Saint-Luc in Sint-Lambrechts-Woluwe. Prof. Dr. Van den Bergh speelde een grote rol in het realiseren en in het structureren van een efficiënte en werkbare splitsing van het vroegere Instituut voor Neurologie.

Prof. Van den Bergh legde zich op neurologisch vlak vooral toe op cerebrovasculaire aandoeningen, amyotrofische lateraal-sclerose en syringomyelie. Op neurochirurgisch vlak was hij vooral actief in de behandeling van tumoren van de cerebrale middellijn en van de achterste schedelgroeve.

Voor wat betreft de Neurochirurgie zag Prof. Van den Bergh tijdig de totaal nieuwe aanpak van de Neurochirurgie, nl. de microneurochirurgie, in en stuurde mij in 1971 naar Zürich bij Prof. Dr. Yasargil voor het aanleren van deze nieuwe operatietechnieken die ik nadien bij mijn terugkomst in Leuven kon opstarten. Dankzij de juiste visie van Prof. Van den Bergh werd zo in Leuven het eerste Belgische centrum voor Microneurochirurgie opgericht.

Intussen had hij de Vereniging van Vlaamse Zenuwartsen opgericht die de Vlaamse neurologen, psychiaters en neurochirurgen bijeen bracht. In het kader van de toenmalige tijdsgeest was dit een delicate realisatie ten opzichte van de Belgische Vereniging voor Neurologie. Prof. Van den Bergh werd intussen ook titelvoerend lid van talrijke Belgische en internationale verenigingen zoals de Société de Neurochirurgie de Langue Française, de International Research Group on Cerebral Circulation, de Association des Anatomistes, de Academia Neurochirurgica Euro-Asiana, de Deutsche Gesellschaft für Neurochirurgie en nog vele andere. Hij werd in 1980 titelvoerend lid van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde en meer recent werd hij benoemd tot Grootofficier in de Leopoldsoorde.

In 1984 vond dan de verhuis plaats van de kliniek voor Neurologie en Neurochirurgie van het UZ St. Rafaël naar het UZ Gasthuisberg. Dit was voor Prof. Van den Bergh een emotioneel moeilijk moment. Hij had in de voorbije 20 jaar een goed functionerende dienst naar zijn opvattingen en model opgericht dat hij nu verlaten moest. Hij kon echter zichzelf overtuigen om deze grote stap naar Gasthuisberg te zetten en met hernieuwde moed de dienst Neurologie en Neurochirurgie te lanceren.

Op 1 oktober 1992 werd Prof. Van den Bergh tot het Emeritaat bevorderd. Op dat ogenblik werd de splitsing van de kliniek voor Neurologie en Neurochirurgie in een autonome dienst Neurologie en een autonome dienst Neurochirurgie uitgevoerd. Hij kon zich toen met deze nieuwe toestand verzoenen.

Zeer geachte Doctor Raymond Van den Bergh, dierbare vriend Raymond, in naam van de universitaire gemeenschap, van al uw vroegere medewerkers, van al uw vrienden en van al uw vroegere patiënten zeg ik u dank voor alles wat u voor ieder van ons gedaan hebt en wens ik u een heerlijk en liefdevol wederzien met uw dierbare echtgenote Lya in het hemels Paradisum.

Prof. em. Dr. Chris Plets

Dat inwoners uit de zes faciliteitengemeenten kunnen stemmen op Brusselse lijsten is een aanfluiting van het territorialiteitsbeginsel. Dat er Franstalige magistraten in Vlaanderen worden benoemd is lachwekkend. Dat we tot in de eeuwigheid voor Brussel zomaar 1 miljard per jaar moeten betalen, is onbegrijpelijk.

Paul GEUDENS - GAZET VAN ANWERPEN - 13/07/12

BHV heeft ook en vooral geïllustreerd hoe machteloos de Vlaamse meerderheid is. Zelfs voor aangelegenheden waar geen bijzondere meerderheid voor nodig is, kan die Vlaamse meerderheid niet meer op een normale democratische manier beslissen. De Franstaligen hebben voor alles een feitelijk vetorecht.

Bart MADDENS - DE STANDAARD - 13/07/12

Het kan dus niet anders dan dat ook deze staats hervorming de kiemen in zich draagt van nieuwe stappen. Het streven naar meer autonomie zal zeker in Vlaanderen niet stoppen. De economische crisis doet de wil om zoveel mogelijk onafhankelijk te zijn, nog toenemen.

Jos BOUVEROUX, ex-hoofdredacteur VRT-nieuwsdienst - DE TIJD - 14/07/12

Di Rupo steunt op een overweldigende meerderheid langs Franstalige kant en heeft geen meerderheid in Vlaanderen. Daardoor is het voor de Vlaamse kiezer mathematisch zo goed als onmogelijk om deze regering weg te stemmen. Er bestaat geen enkele band meer tussen de verkiezingsuitslag in Vlaanderen en de federale regeringsvorming.

Bart MADDENS - DE MORGEN - 19/07/12

BRIEFWISSELING

Van: Amery Willem [willem.amery@pandora.be]
Verzonden: woensdag 9 mei 2012 16:01
Aan: Ponette Eric
Onderwerp: Periodiek apr-jun 2012

Beste Eric,

Ik heb 'genoten' van jouw artikel op pagina's 10-14 over de transfers. Het is geen kleine inspanning geweest om dit allemaal bijeen te zoeken en het dan op een (zeer) zinnige manier te ordenen: dit belangrijk werk verdient m.i. dan ook een zeer brede verspreiding (waartoe ik zelf mijn eigen bijdrage zal leveren). Hartelijk dank en gefeliciteerd voor zoveel minutieus, tijdig en onmisbaar werk!

Beste groeten,

Willem Amery

Van: eric.ponette@skynet.be
Verzonden: maandag 28 mei 2012 16:49
Aan: Dirk Devroey [ddevroey@vub.ac.be]
Onderwerp: Periodiek april 2012 naar webstek

Geachte Collega Devroey,
Na klik op onderstaande "link" komt U automatisch terecht in het april-mei-juni-nummer van PERIODIEK, het tijdschrift van het Vlaams Geneeskundigenverbond (VGV).
Zie o.a. p. 19.
Met vriendelijke groet,

Eric Ponette, hoofdredacteur
Em. geneeskunde KU Leuven

Van: Dirk Devroey [ddevroey@vub.ac.be]
Verzonden: maandag 28 mei 2012 17:08
Aan: eric.ponette@skynet.be
Onderwerp: Re: Periodiek april 2012 naar webstek

Geachte Collega,

Onze dank voor de aandacht voor ons onderzoek naar patiëntenrechten.

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. Dirk Devroey
Vakgroep Huisartsgeneeskunde

Van: Eric Ponette [mailto:eric.ponette@skynet.be]
Verzonden: maandag 28 mei 2012 7:32
Aan: Marc Vervenne
Onderwerp: Periodiek april 2012 naar webstek

Geachte Heer Ere-rector, Beste Marc,
Na klik op onderstaande "link" komt U automatisch terecht in het april-mei-juni-nummer van PERIODIEK, het tijdschrift van het Vlaams Geneeskundigenverbond (VGV).
Zie o.a. p. 26-27.

Met vriendelijke groet,

Eric Ponette, hoofdredacteur

Van: Marc Vervenne [Marc.Vervenne@gbeg.kuleuven.be]
Verzonden: maandag 28 mei 2012 22:43
Aan: eric.ponette@skynet.be
Onderwerp: RE: Periodiek april 2012 naar webstek

Beste Eric,

Welgemeende dank voor het toesturen van het jongste nummer van PERIODIEK. Voorwaar, een zeer aangename verrassing die me heel veel plezier doet!

Ik zal het artikel van Rogier Ooghe over de Rectoren van de KU Leuven afkomstig uit Frans-Vlaanderen met gepaste aandacht lezen. Als kind van de Westhoek ben ik natuurlijk erg geïnteresseerd en ook bijzonder fier op mijn 12 voorgangers uit onze Westhoek, in wiens voetsporen ik mocht treden. Ik ben ook zeer verknocht aan Frans-Vlaanderen. Mijn vader is geboren op "de schreve" in Watou, en mijn moeder in Enquin-les-Mines (arrondissement Sint-Omaars). De stadjes en dorpen waar de 12 rectoren vandaag kwamen, zijn mij alle stuk voor stuk welbekend.

Nogmaals oprechte dank, dat doet me veel genoegen. En het spreekt vanzelf dat ik ook met interesse kennis zal nemen van de andere artikelen in PERIODIEK.

Met hartelijke groet en tot een weerzien.

Prof. dr. Marc Vervenne
Ere-rector KU Leuven
Gewoon hoogleraar faculteit Theologie & Religiewetenschappen
OG Oud-Hebreeuwse taal- en letterkunde

Van: Jan Van Meirhaeghe [mailto:jan.van.meirhaeghe@skynet.be]
Verzonden: dinsdag 3 juli 2012 7:53
Aan: 'Marc Moens'
CC: 'Jan Dockx'; eric.ponette@skynet.be; 'Louis Ide'
Onderwerp: FW: De Geneesheer-Specialist nummer 4 van juli [VBS.319.4422]

Beste,

Om te illustreren dat de Franstalige correspondentie en berichten niet eenmalig zijn, stuur ik ook dit bericht aan u door.

Zoals u ziet is het aan mij geadresseerd.

Het spijt me dat ik daarvoor van uw kostbare tijd moet nemen, maar zolang dit gebeurt blijft bewezen dat Vlamingen in dit land niet het respect krijgen dat ze verdienen.
Vriendelijke groet,

Jan Van Meirhaeghe

Van: e-specialist [mailto:bounce@medspec.net]
Verzonden: vrijdag 29 juni 2012 02:34
Aan: dr. Jan Van Meirhaeghe
Onderwerp: De Geneesheer-Specialist nummer 4 van juli [VBS.319.4422]

[Si vous ne pouvez pas lire correctement cet email, suivez ce lien vers le site du GBS :](mailto:bounce@medspec.net)
http://www.gbs-vbs.org/e-specialiste/2012/e-specialiste_319.asp

Le e-spécialiste, la lettre d'information électronique du GBS - n° 319

"Le Médecin Spécialiste" n° 4 de juillet 2012

Van: Marc Moens [marc_moens@skynet.be]
Verzonden: dinsdag 3 juli 2012 9:39
Aan: 'Jan Van Meirhaeghe'
CC: 'Jan Dockx'; eric.ponette@skynet.be; 'Louis Ide'; 'Marc Moens'; Fanny Vandamme
Onderwerp: RE: De Geneesheer-Specialist nummer 4 van juli [VBS.319.4422]

Beste Collegae,

Het contract met de verantwoordelijke van deze herhaalde vergissingen werd per aangetekende brief opgezegd d.d. 28.06.2012.
Het contract zal, conform de gemaakte afspraken een einde nemen op 31.12.2012.
Tot zolang doen wij die zendingen jammer genoeg niet zelf. Het is onbegrijpelijk dat onze onderaannemer dergelijke fouten opstapelt.

Onze Franstalige collegae kregen per vergissing (opnieuw) een Nederlandse versie van de e-Specialist.
Dat heeft niets te maken met respect voor Vlamingen (of voor Franstaligen) maar alles met mensen die hun job niet correct (meer) uitvoeren.
Ik had deze fout onmiddellijk gemerkt, en heb er voor gezorgd dat ze binnen de 24 uur werd hersteld zodat de collegae hun bericht in hun eigen taal kregen.

Maar de schade werd onomkeerbaar aangericht.
Met mijn herhaalde excuses.

Collegialiter,
Marc Moens.

In die sfeer verscheen in februari 2008 het eerste Gravensteenmanifest, waarin werd gesteld dat elke discussie over sociaaleconomische solidariteit onmogelijk wordt zonder politieke solidariteit. En die politieke solidariteit bestaat in het wederzijdse respect voor grens en ruimte.

Rik VAN CAUWELAERT - KNACK - 06/06/12

Tegenover de onveilige buitenwereld, moeten - in de 21ste eeuw meer dan ooit - het gezin, de vriendenkring, de school een wereld zijn waarin vertrouwen geoefend en gekoesterd wordt.

Oscar VAN DEN BOOGAARD - DE STANDAARD - 08/06/12

... over de eurozone. We zullen nooit één land worden. Daarvoor zijn de verschillen te groot. En dat hoeft ook niet. Wat we nodig hebben is een politieke entiteit waarbinnen een basisconsensus is over enkele kernzaken. (...) Ik ben ervan overtuigd dat het kan. Dat je een statenbond kan creëren met landen die soms sterk verschillende culturen en tradities hebben.

Frank VANDENBROUCKE - DE TIJD - 09/06/12

... komt Mulette vandaag met zware bedenkingen. Die komen erop neer dat de PS'er denkt dat het mogelijk is de lusten van Europa te hebben en de lasten door anderen te laten dragen. Het recept dat België aan de rand van de afgrond heeft gebracht, zou dan worden toegepast op Europa. Dat zal niet werken.

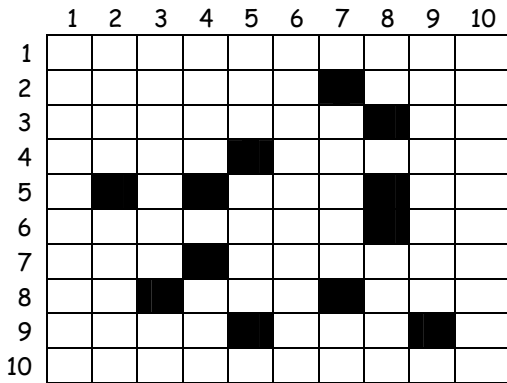
Bart STURTEWAGEN - DE STANDAARD - 28/06/12

De burger kan zich niet tot Europa richten, want het democratisch deficit waar de Unie mee worstelt, wordt met de dag groter. Als hij verzuchtingen heeft, dan kan de burger daar alleen mee terecht bij de eigen nationale overheid. (...) ... precies de verwoestende druk die de invoering van de euro, en zeker de eurocrisis, op de verzorgingsstaat zet, bindt de burgers opnieuw sterker met het eigen land, met de eigen regering, die garant zouden moeten staan voor de bescherming van het sociale systeem waar die burgers voor bijgedragen hebben.

Rik VAN CAUWELAERT - KNACK - 11/07/12

HOMO LUDENS

KRUISWOORDRAADSEL

Dit kruiswoordraadsel werd ingezonden door
Prof. Dr. Dirk Lahaye

Oplissing vorig nummer:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	B	Y	S	S	I	N	O	S	I	S
2	O	■	T	E	N	■	Z	E	E	P
3	T	R	E	N	D	S	■	I	L	O
4	U	■	V	E	U	L	E	N	■	R
5	L	■	I	S	C	■	G	E	B	U
6	I	U	N	C	T	I	O	■	R	L
7	S	I	■	E	O	S	■	B	U	A
8	M	■	I	N	R	Y	T	E	N	T
9	U	I	T	T	E	■	V	L	E	I
10	S	P	L	E	N	A	L	G	I	E

HORIZONTAAL

1. verslaafdheid aan haschisch
2. eencellig diertje met naakt protoplasma - jongensnaam
3. Vlaams plantkundige - Racing
4. opening - dorp in Bretagne
5. activiteiten van het dagelijks leven - einde van een vrije
6. melkachtige vloeistof - Tantalium
7. sta op! - verzamelnaam van vissen
8. maan van Jupiter - voorzetsel - thyroid related orbitopathy
9. Zuid-Afrikaans meisje - inzonderheid
10. bovenste deklaag van slijmvliezen

VERTICAAL

1. vloeistof die ontstaat bij de rotting van eiwitten
2. Egyptische godheid - bijziende
3. knobbel - osteogenesis imperfecta
4. kankers - prestigieuze technische universiteit in de VS
5. Friese voornaam - Brabantse gemeente
6. zegening
7. voormalig president van Yemen - autokenletters van Nederland
8. Antimoon - ijsmummie
9. De Cremer
10. hersentumor

Wie maakt ook een ontwerp met woorden

(gedeeltelijk medische thema's) en zwarte vakjes?

Inzendingen zijn nog steeds welkom via brief of per e-post:
Redactie Periodiek, VGV, Ergo de Waellaan, 3 - bus 14,
2100 Deurne-Antwerpen - info@vgv.be

HEKELLIED*

Brabantse weiden

wijs: verte campagne (Compagnons de la chanson)

't Zijn droeve tijden
in de Brusselse rand:
Brabantse weiden
ons lieflijk groene land,
alles moet wijken
voor Brussel dat arrogant,
met al zijn rijken
de poen gereed in d' hand,
komt nederstrijken
in ons Brabants land.

Brusselse ketjes
waar zijn ze gebleven?
Fransdolle zetjes
hebben ze ver verdreven.
Zij die van jetje
het meest hebben gegeven
hebben nu binnenpretjes
met 't succes van hun streven,
dat is niet netjes
maar zo is het leven.

Het gouden Brabant verliest zijn eigenheid,
de stad rukt op alle verweer ten spijt,
een corridor naar 't zuiden van woeste fransdolheid,
hij die het tij kan keren, weze gebenedijd!
toch blijven w' hopen op betere tijd.

Wij blijven dromen:
eens zal het uur
van afscheid komen,
van Vlaanderens zelfbestuur,
dan klinkt het feestlijk
in heel het lage land,
van aan de Maaskant
tot aan het Noordzeestrand,
luid, fris en vrolijk:
"leve Vlaanderen ons land!"

V.V.

*Hekellied ingezonden door een VGV-lid

Bescherming op elke leeftijd

Het enige Europese bedrijf
dat zich uitsluitend toelegt op vaccins

www.spmsd.com